

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Актуально

**Володимир
ЛИТВИН:**
Комплексна
пенсійна
реформа —
перспективна
країна

► СТОР. 3—5

Акції

Дні «Голосу
України»
на Одещині

► СТОР. 12—13

Дожилися!

Хворіти
нема за що

► СТОР. 14

№ 29 (5029)

СЕРЕДА, 16 ЛЮТОГО 2011 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

**Сьогодні
обговорять
соціальне майбутнє**

Сьогодні у Верховній Раді відбудуться парламентські слухання «Стан проведення пенсійної реформи та шляхи її вдосконалення».

Ще наприкінці минулого року у Верховній Раді зареєстровано законопроект №7455 «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи». Документ вносить зміни до понад двадцяти чинних законів та має стати відправною точкою для проведення в державі пенсійної реформи. Однак після його широкого обговорення стало зрозумілим, що в таких урядових ініціатив мало прихильників.

► СТОР. 6

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ
ЧИТАЙТЕ НА 7–9 СТОР.

**Грецьки немає —
ні дорогої,
ні дешевої**

З полиць луганських супермаркетів зникла гречка. Через брак сировини в області призупинили роботу заводи з виробництва круп, а правоохоронці повідомляють про те, що почастишали крадіжки гречки просто зі складів. Держінспекція з контролю за цінами в Луганській області разом із правоохоронними органами нині перевіряють підприємців, які не хочуть продавати крупу за рекомендованою ціною й займаються спекуляціями. Начальник Держінспекції з контролю за цінами в Луганській області Георгій Віскін вважає, що ситуація з цінами на гречку в 20 гривень за кілограм — абсурдна, спровокована спекулянтами. Проте у супермаркетах немає гречки ні по 14 гривень, ні по 20, передає наш власкор Алла АНТІПОВА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА

Усиновлення має відповідати найвищим інтересам дитини

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 15 лютого

Парламент ратифікував низку міжнародних угод та конвенцій. Зокрема, ратифіковано Європейську конвенцію про усиновлення дітей (переглянуту), яка запроваджує сучасні правові стандарти у сфері усиновлення з максимальним урахуванням інтересів дитини.

За неї проголосували 288 депутатів. Згідно з цим документом, усиновлення є дійсним лише за умови, що його здійснено за рішенням суду або адміністративного органу, який переконався, що усиновлення відповідатиме найвищим інтересам дитини. ► СТОР. 2

На знімку: Валерій Камчатний, Ярослав Сухий, Андрій Шкіль, Юрій Прокопчук.

Інші фото з цієї події шукайте у фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

Події

До великої води додався великий лід

Через похолодання на річках західних і північних областей посилюється утворення льоду, шухогід, можливе формування затворів з підйомом рівнів води. Так, на річках басейну Прип'яті (Волинська, Рівненська області) можливий підйом на 0,1–0,3 м. Тут рівні води утримуватимуться на високих позначках з подальшим затопленням заводей, сіл, гребель і перевищенням позначок часткового затоплення будинків, господарських об'єктів в окремих населених пунктах регіону, повідомляє Гідрометцентр МНС України. На річках басейнів Дністра (Тернопільська, Хмельницька, Вінницька області), Західного Бугу, річках басейну Прип'яті (Тернопільська, Хмельницька, Житомирська області) на 0,1–0,5 м; у Дністрі на ділянці Галич — верхів'я Дністровського водоймища — на 0,5–1,5 м.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 15-Й СТОР.

Підозрюваних у макіївських вибухах затримано, і вони визнали свою причетність

Міліція затримала двох підозрюваних у скоєнні вибухів у Макіївці 20 січня. Цю інформацію підтвердив журналістам голова Донецької обласної державної адміністрації Анатолій Близнюк. Як повідомлялося, вибухи пролунали в центрі міста поблизу будівлі державного підприємства «Макіїввугілля» та торговельного центру «Голден плаза». Служба безпеки України порушила кримінальну справу за статтею «Тероризм».

Керівник області відмовився коментувати затримання підозрюваних, пославшись на те, що хід розслідування повинні коментувати фахівці. А. Близнюк додав, що під час розшуку кошти

місцевих бюджетів не витрачалися і що влада не висуватиме претензій для відшкодування збитків. «Жодної копійки коштів обласного бюджету витрачено не було, крім збитків, яких зазнали місцевий бюджет Макіївки та бюджети міст і районів області, коли приймалися рішення про додаткову охорону фільтрувальних станцій та інших об'єктів».

«На допитах підозрювані визнали свою причетність до вибухів поблизу будівлі «Макіїввугілля» та магазину «Голден плаза». Злочин розкрито», — заявив прокурор Донецької області Володимир Гальцов, інформує наш власкор Ліна КУЩ.

КОРОТКО

■ У горах Криму зберігається загроза сходження снігових лавин, повідомляє прес-служба Головного управління МНС АРК.

■ Співробітники СБУ в лісовому масиві Деснянського району Києва виявили місце схову великої кількості боеприпасів часів Великої Вітчизняної війни, що еквівалентна 150 кг тротилу, повідомляє прес-центр СБУ.

■ Через недбалість 38-річного водія вантажного автомобіля «Газель» сталося його зіткнення з електропотягом Чернігів—Ніжин на переїзді біля райцентру Куликівка. Жертв та потерпілих немає. Рух потягів відновлено за 30 хвилин, повідомляє наш власкор Сергій ПАВЛЕНКО.

Борги підприємств ТКЕ перед ДК «Газ України» за спожитий газ становлять 4,94 мільярда гривень

У НОМЕР

Харківщина
пропонує сучасні
шляхи розвитку
промисловості

Учора Президент України Віктор Янукович взяв участь у розширеному засіданні регіонального комітету з економічних реформ, що відбулося у Харківському Будинку рад. У своїй промові Президент зробив детальний аналіз економічної ситуації в Україні. Наголосив, що ми пройшли важкий шлях, але попереду, на жаль, ще чимало труднощів.

— Необхідно реформувати десятки різнобічних галузей. До цього процесу долучені не тільки вітчизняні спеціалісти, а й кращі фахівці з багатьох країн світу, що мають позитивні результати в такій справі.

Ще раніше Віктор Янукович взяв участь в урочистостях з нагоди річниці завершення бойових дій у Республіці Афганістан, познайомився з роботою підприємства «Хартрон», яке відоме виробництвом систем управління для космічної галузі та оборонного комплексу.

Докладніше про пошук нових шляхів промислових ініціатив Харківщини — в найближчих номерах «Голосу України».

Микола КОСИЙ.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін
до статті 75 Закону
України «Про банки
і банківську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. У частині сьомій статті 75 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5-6, ст. 30; 2010 р., № 2-3, ст. 11) слова «одного року» замінити словами «вісімнадцяти місяців».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Дія цього Закону поширюється у тому числі на системоутворюючі банки, у яких до набрання чинності цим Законом була призначена тимчасова адміністрація.

**Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.**

м. Київ, 4 лютого 2011 року.
№ 3011-VI.

Почесну грамоту Верховної Ради отримав професор Національного університету біотехнологій і природокористування Василь Ключа.

Для наближення членства в ЄС є всі передумови

Учора у Верховній Раді відбулося засідання Міжпарламентської Асамблеї України та Республіки Польща. Це вже п'ята зустріч законодавців обох країн, починаючи з жовтня 2003 року.

Виступаючи з вітальним словом перед учасниками сесії Голова Верховної Ради Володимир Литвин, зокрема, зазначив: у системі двосторонніх відносин цей канал діалогу не просто повне добре налагоджену мережу інститутів комунікацій на рівні президентів, урядів, органів національної безпеки наших країн. Міжпарламентська Асамблея, за його словами, перетворилася на найбільш демократичний, неформальний та найменш бюрократичний канал зв'язку і вироблення рекомендацій в інтересах розбудови двосторонніх відносин. (Повний виступ глави парламенту читайте у наступному номері). За пропозицією В. Литвина, учасники засідання хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих під час авіакатастрофи під Смоленськом польських політків.

Одним із визначальних чинників відносин України та Польщі, за словами головуючого на засіданні заступника Голови Верховної Ради Миколи Томенка, є підтримка Польщею наших євроінтеграційних прагнень.

У реалізації цих амбітних планів, зазначив головуючий,

ми сподіваємося на ширю підтримку Польщі. «Переконаний, стратегічному партнерству наших країн немає альтернативи. Наші держави і народи розвиватимуть добросусідські відносини у злагоді, повазі, разом будуватимуть спільний європейський дім», — наголосив М. Томенко.

У свою чергу, Віце-маршалок Сейму Республіки Польща Єжи Вендерліх **(на знімку)** зауважив, що його країна докладе максимум зусиль, аби під час їхнього головування в Європейському Союзі відбулося укладання угод, які наблизили б Україну до Європи. «Ми були б дуже

ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ:

- подальший розвиток співпраці в питаннях енергетичної безпеки;
- укладання угоди про Асоціацію з ЄС;
- створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі;
- всебічне виконання плану дій щодо запровадження безвізового режиму з країнами ЄС тощо.

раді, якби наближення України до членства в ЄС настало під час нашого головування. І для цього є всі передумови», — наголосив він.

Крім того, за словами Є. Вендерліха, під час свого президентства Польща всіляко сприятиме, щоб проект «Східне

партнерство» запрацював. «У стосунках із країнами, які входять до «Східного партнерства», Польща прагнучиме ухвалення угод про Асоціацію, створення Зони вільної торгівлі, завершення розмов щодо безвізового режиму та інтеграції економіки», — повідомив польський політик.

Він погодився з думкою В. Литвина, що становлення «Східного партнерства» дещо затягнулося. «Можливо, причина цього, — сказав він, — недостатнє фінансування проекту».

Крім євроінтеграційних прагнень, під час сесії розглядалися також питання підготовки наших країн до Євро-2012, адміністративно-територіальна реформа та прикордонно-митна тематика. Остання, зокрема, торкалася запровадження спільного прикордонно-митного контролю, розбудови прикордонної інфраструктури та охорони навколишнього природного середовища.

Олена ГОРБУНОВА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Усиновлення має відповідати
найвищим інтересам дитини

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Ратифіковано також проект закону про внесення змін до Закону України «Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур», Конвенції Міжнародної організації праці № 174 1993 року про запобігання великим промисловим аваріям та № 176 1995 року про безпеку та гігієну праці в шахтах, Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Хорватія про морське торговельне судноплавство та Урядом Федеративної Республіки Бразилія про повітряне сполучення.

❧ ДОВІДКОВО

Європейська конвенція про усиновлення дітей (переглянута) була схвалена 7 травня 2008 року на 118-му засіданні Комітету Міністрів Ради Європи та відкрита для підписання 27 листопада 2008 року. Конвенцію вже підписали й ратифікували 14 держав—членів Ради Європи. Від імені України Конвенція підписана 28 квітня 2009 року.

На початку пленарного засідання Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав колишніх воїнів-інтернаціоналістів, учасників бойових дій в Афганістані, серед яких є і народні депутати України, з 22-ю річницею з дня виведення радянських військ з Афганістану. Парламентарії вшанували хвилиною мовчання тих, хто не повернувся з цієї чужої війни.

Склали присягу на вірність Україні восьмеро новообраних народних депутатів, котрих 14 лютого 2011 року Центральна виборча комісія зареєструвала замість тих, які перейшли працювати до виконавчих органів влади. Це Сергій Андрус, Анатолій Степаненко, Володимир Литвин, Василь Євтухов, Павло Солтус та Ігор Зварич, обрані від Партії регіонів, Станіслав Березкін, обраний від Блоку Юлії Тимошенко, та Володимир Лещенко (КПУ).

Як заявив з трибуни глава парламенту, народні депутати С. Андрус, А. Степаненко, В. Литвинов, В. Євтухов, П. Солтус, І. Зварич увійшли до складу фракції Партії регіонів, а В. Лещенко — до фракції КПУ. С. Березкін поки що залишається позафракційним депутатом. В. Литвин також повідомив про вихід депутата Івана Плюща з фракції «НУ—НС» та входження депутата Віталія Барвіненка, колишнього бютівця, до складу фракції Партії регіонів.

Юліана ШЕВЧУК.

Із виступів представників фракцій

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ, Народна партія:

— Щороку ми зіштовхуємося з проблемою зростання комунальних платежів. Зазвичай підвищення ціни на комунальні тарифи обґрунтовуються чи не найнижчими в Європі тарифами або зростанням ціни на енергоносії. Але такі аргументи не знаходять підтримки громадської думки, адже суперечать простій логіці. Зростання ціни на послуги неадекватне ані заявленому рівню інфляції, ані якості самих послуг. Адже український споживач оплачує не лише спожиті, а й ті кіловати енергії, які буквально виливають у землю через застаріле обладнання. Й водночас закономірно постає запитання: як може європейська ціна на послуги виправдовувати обладнання та рівень сервісу, що застрягли на рівні 60—70-х років минулого століття?

Микола МАРТИНЕНКО, «Наша Україна—Народна самооборона»:

— Життя українців погіршилося, а слухати їх явно не збираються. Влада подає як своє велике досягнення побудову міцної вертикалі. Але чи відчули мільйони громадян хоч якусь користь для себе? Для кого ця вертикаль? Перший рік засвідчив: вона працює сама на себе, а не на українців і не на українську державу. Ще ніколи наша влада не була такою далекою від народу. Ми бачимо сьогодні її запаморочення від успіхів на тлі протестних настроїв у суспільстві.

Петро ЦИБЕНКО, Комуністична партія:

— Наближається перша річниця приходу до влади нової політичної команди, яка задекларувала побудову нової принципово якісно іншої країни. Але реалії поки що не такі оптимістичні. Згадаймо останні законодавчі ініціативи: Податковий кодекс, пенсійна реформа, Житловий і Трудовий кодекси. Усі ці так звані реформи реалізуються винятково за рахунок людини

праці, а не за рахунок влади, держави чи олігархів. Поки що рух відбувається лише у протилежному напрямку — подальшого зuboжіння людини праці, пенсіонера, інваліда, ветерана. І ось з'явилося нове підтвердження цієї невтішної тенденції: Кабінет Міністрів зареєстрував проект закону №6562 про гарантії держави щодо виконання рішень суду. Але за цією красивою назвою ще одна підлість влади по відношенню до своїх нездолених громадян.

Іван КИРИЛЕНКО, «БЮТ—Батьківщина»:

— Коаліція невтомно каже про перемоги і досягнення, а в житті — інші реалії. Багато робиться під гаслом «До основанья, а затем...». До коренів зачищається опозиція, душиться підприємництво, згортаються соціальні завоювання попередніх поколінь і часів. Скільки вже було сказано критичного й обурливого на адресу пенсійної реформи, але всім уже зрозуміло: будуть голоси і за неї. Бо за основу береться вбивчо переконливий аргумент про те, що у нас після виходу на пенсію ветерани, мовляв, іще живуть по кільканадцять років. Звідки? Згідно з реальними даними, середня тривалість життя в Україні лише 67 років.

Михайло ЧЕЧЕТОВ, Партія регіонів:

— Уперше за останні сім років наша країна ввійшла в новий рік під прапором політичної стабільності, зі штурвалом держави в міцних, надійних президентських руках. У питанні дати проведення найважливіших політичних подій у найближчу п'ятирічку — вибори Президента, парламенту, органів місцевого самоврядування — остаточно з'явилась визначеність. У найближчі майже два роки жодних політичних потрясінь, жодних виборів не буде. 2010-й став підготовчим етапом вироблення концепцій і реформ.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Володимир ЛИТВИН: Комплексна пенсійна реформа — перспективна країна

Об’єктивна необхідність системної пенсійної реформи зумовлюється тим, що абсолютна монополія держави в сфері пенсійного забезпечення не виправдовує себе. Діюча в Україні солідарна система пенсійного забезпечення не відповідає сучасним соціально-економічним реаліям і суперечить основним принципам соціально орієнтованої держави, ставить під сумнів її перспективу. Дедалі нагальнішою потребою стає особиста відповідальність кожного індивідуума за власну долю. Нержавне пенсійне забезпечення має стати важливим і невід’ємним компонентом пенсійного забезпечення. При цьому воно має розглядатися як доповнення солідарної системи, а не її альтернатива.

Але одна справа заявити про актуальність пенсійної реформи, а інша — впровадити її. Тут слід бути наполегливим у домаганнях і уважним у вивченні досвіду. А загалом будь-які реформи можливі за умови їх моральності й коли дії влади є прозорими та відповідальними.

Зовсім не схильний агітувати, щоб ми безоглядно запозичували чужий досвід у цій справі (а ми вміємо кидатися від однієї крайнощі в іншу, аж поки голова обертом не піде). Важливо взяти до уваги перевірені часом напрацювання.

Як відомо, ми віддавали перевагу соціальному забезпеченню. Ще в «Повісті врем’яних літ» зазначається, що князь Володимир (Святославович) звелів «кожному бідному, убогому і старцю приходити на княжий двір, брати їжу, пиття і гроші з казни». А зважаючи на те, що «німечні і хворі не можуть добратися до мого двору», наказав спорядити вози і, наклавши в них хліба, м’яса, риби, різних плодів, меду в бочках, а в інших квас, розвозити по місту, запитуючи: «Де хворий, убогий чи той, що не може ходити?»

Князь Володимир згодом, у 996 р., своїм указом передав фактично функцію соціального забезпечення, а тоді мова йшла про суспільну опіку, догляд — під патронат духовенства. «Але церковний люд, — гласить стаття 16 його указу, — ігумен, піп, дякон, їхні діти, попадає і хто в кліросі, ігумена, чернець, черниця, прокурниця, прочанин, лечець, вдовиця, прощенник, задушний чоловік, стороник, сліпий, кулягавий. Монастирі, лікарні, гостиниці, прихистки для мандруючих».

Сьогодні майже не дискутується, що «Руська правда» була першим слов’янським правовим актом, у якому йшлося про соціальне забезпечення. Тому не дивно, що Володимир Мономах визначає для своїх дітей як програму дій необхідність надавати князю допомогу тим, хто її потребує: «Найголовніше — убогих не забувайте, а скільки можете, по зможі годуйте і подайте сироті і вдовиці».

У вирі бурхливих змін на початку ХХ століття зробили спробу відмовитися від будь-яких напрацювань у цій сфері. Як писав Олексій Толстой: «Чини, відзнаки, пенсії, буква ять, бог, власність і право жити як хочеться — скасовувались». Утім, життя показало, що до пенсій все-таки слід повернутися. В 1918 році вводяться пенсії для інвалідів Червоної Армії, у 1923-му — для старих більшовиків, 1928-го — пенсії по старості для робітників окремих галузей промисловості (гірничорудна і текстильна, зокрема), у 1936-му — пенсії по інвалідності взагалі. З 1937 року пенсії по старості поширюються на службовців і міських робочих, у 1947 році вводиться пенсія для підземних робочих і інженерно-технічних працівників вугільної промисловості та будівництва шахт. 14 липня 1956 р. приймається закон СРСР «Про державні пенсії», який значно розширив коло осіб, котрі отримали право на пенсію. 1964 роком позначено закон СРСР про пенсії членам колгоспів і фактично завершення створення єдиної системи пенсійного забезпечення.

Спочатку колгоспники-пенсіонери отримували 12 крб. на місяць, потім пенсію збільшили до 20, а з 1987 року — до 50 крб.

У 1923 р. вводяться персональні пенсії, розмір яких збільшується в 1925, 1956 і 1977 роках.

Найвища звичайна пенсія в СРСР була 120 крб., що становило 75% від середньої заробітної плати в країні.

Разом з тим окремі категорії пенсіонерів одержували більшу пенсію, зокрема: 140 крб. отримували персональні пенсіонери республіканського значення; 220 — офіцери МВС; 250 — офіцери армії і КДБ; у 300 крб. призначалась пенсія секретарю ЦК КПРС; від 300 крб. були генеральські пенсії; 400 крб. пенсії чекали на кандидата в члени Політбюро ЦК КПРС і члена-кореспондента Академії наук СРСР (як пожиттєва надбавка).

Пенсію в 500 крб. міг отримати член

Фото Анастасі Сироткіної.

Політбюро ЦК КПРС і академік Академії наук СРСР (як пожиттєву надбавку).

Найбільшою була пенсія генералів армії і маршалів, яка дорівнювала повному окладу, до якого йому додавалися робочий кабінет, поручення, персональні машини з водіями та ін.

Навіть за такої статистики, якщо ці пенсії порівняти з тими, що їх отримують деякі пенсіонери сьогодні, то результат буде явно не на користь колишніх членів Політбюро ЦК КПРС.

Принагідно зазначу, що тодішній член Політбюро ЦК КПРС — пенсіонер мав трудовий стаж в 50—60 років, а стаж окремих наших «визначних пенсіонерів» ледь можна втиснути в 20—25 років.

Радянська держава розвинула соціальне забезпечення до максимально можливих, а, з економічної точки зору, вже неможливих розмірів. Немоżliвих, тому що те, що держава впроваджувала в цій сфері, вона економічно була не здатна забезпечити.

Керуючись доктриною, що «в СРСР побудовано розвинуте соціалістичне суспільство», а «розвинуте соціалістичне суспільство — закономірний етап на шляху до комунізму», а отже, «це — суспільство, законом життя якого є турбота всіх про благо кожного» (щоб ці положення сприймалися більш переконливо, їх записали прямо в Конституцію СРСР), держава понад можливе прагнула довести цю турботу на практиці.

Щоб знизити економічний тиск на державу таких програм, вона шукала різні способи пригальмувати чи відкласти їх впровадження. Майже 50 років потрібно було, щоб формально перейти до єдиної пенсійної системи. Адже більшість отримувала пенсію суто символічну, мізерну (як-то було в ситуації з колгоспниками), для решти застосовувались різні обмеження: врахування спеціальності, статті, умов праці, кліматичних зон і т. д. і т. п. Запроваджувались особливі пенсійні списки, умови виходу на пенсію тощо.

Але навіть при цьому в державі з часом склалися два основні види соціального забезпечення: 1) майже повне утримання своїх громадян (система будинків пристарілих, інвалідів, дитячих спеціалізованих шкіл-інтернатів і т. п.); 2) державна допомога громадянам, які за віком, станом здоров’я, матеріальним станом чи з інших причин відходили від активного трудового життя чи родини яких збільшувались і вони виявлялись у скрутній ситуації. Останні могли працювати, але не могли заробити стільки, щоб задовольняти свої невибагливі матеріальні потреби. Для них держава передбачала певні пільги, окремі види соціальних і медичних послуг, допомоги, компенсації чи просто виділення предметів першої необхідності (продукти, одяг та ін.).

Державна допомога громадянам надавалась у двох формах: 1) грошова (пенсії, різні види грошової допомоги тощо) і 2) натуральна (санаторно-курортне лікування, виділення квартир, утримання в пансіонатах і інтернатах, забезпечення ліками, надання предметів першої необхідності та ін.).

Спираючись на такий досвід, маємо свідомо підійти до того, яке місце і яку роль повинна відігравати пенсія у нових умовах і якою покликана бути соціальна політика держави. При цьому належить зробити висновок із того гіркого досвіду, який набули за 20 років незалежності. Адже починали незалежність із боротьби з пільгами і привілеями. І добилися зростання масштабів таких пільг і привілеїв,

що на кілька порядків вищі, ніж то було в СРСР.

Пенсійна реформа повинна мати одним зі своїх завдань усунення цієї ганебної практики.

З історії організації пенсійної справи в нашій країні видно, що ця сфера належить до найскладніших вузлів організації суспільного життя. Відтак українське суспільство повинно мати глибоко обґрунтовану концепцію побудови пенсійної системи, на основі якої можна було б найповніше реалізувати як принципи соціальної справедливості, так і стимулювати чинники економічного прогресу країни. І зовсім не обов’язково знову проходити всі етапи, за якими формувалася радянська пенсійна система.

Констатуємо, що за роки незалежності чимало зроблено для осмислення суті й шляхів розв’язання пенсійної проблеми. Прийнято «Основи законодавства України про загальнообов’язкове державне соціальне страхування», а також закони України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про державне пенсійне забезпечення», у яких було зафіксовано завдання сформувати якісно нову модель національної пенсійної системи. На базі цих нормативно-правових документів були визначені головні цілі, пріоритети та першочергові завдання створення національної пенсійної системи.

Законодавець чітко окреслив риси, структуру та основні напрями пенсійної системи, яка мала включати три рівні: 1) реформовану державну розподільчу систему; 2) обов’язкові заощадження населення у пенсійних фондах, тобто накопичувальну систему; 3) добровільні накопичувальні заощадження населення. Отже, національна пенсійна система мала складатися із державного та недержавного пенсійного забезпечення. Насправді ж усе обмежилось тим, що держава виступила й залишається головним і єдиним гарантом пенсійного забезпечення. З часом така даність почала виявляти значний масив недоліків.

Сьогодні рівень пенсійного забезпечення не повністю пов’язаний безпосередньо з виробничим стажем, трудовим внеском у суспільний продукт та обсягом сплачених пенсійних внесків. Певна частина населення фактично не сплачує страхових внесків, хоча водночас має право на одержання пенсій із Пенсійного фонду. Функціонуюча система допускає перерозподіл частини коштів Пенсійного фонду на користь пенсіонерів із числа пільгових категорій працівників. Унаслідок недосконалого механізму нарахування пенсій спостерігається суттєва поляризація в їх розмірах.

Зрештою, діюча солідарна пенсійна система надто залежна від демографічної ситуації. В Україні вік виходу громадян на пенсію є одним із найнижчих у світі. Відповідно частка пенсіонерів у структурі населення істотно перевищує цей показник більшості європейських (і не тільки) країн. На думку експертів, без подовження працездатного віку навіть ліквідація безробіття, скасування пільг та повна сплата пенсійних внесків не вирішать фінансових проблем солідарної пенсійної системи. Однак дана необхідність не є ключовим лейтмотивом назрілої пенсійної реформи.

Демографічна ситуація зі збільшенням питомої ваги пенсіонерів притаманна не лише Україні. Вона типова для більшості розвинених країн. Проте досі в історії не відзначалося такого стану, щоб кількість людей, які досягли традиційного пенсійного віку, перевищувала чисельність молодих людей. А саме таку картину спостерігаємо сьогодні в деяких країнах Європи.

Існує велика вірогідність того, що до такого стану прийдуть усі економічно розвинені спільноти ще до середини ХХІ ст. Це змушує їх, по-перше, продовжувати працездатний вік населення.

А, по-друге, спонукає до більш продуманого проведення імміграційної політики, ніж це робилося до сьогодні. Як показують дані останніх років, іммігранти впливають не лише на демографічну політику високо розвинених країн, а й допомагають їм вирішувати проблеми робочої сили, зростання ролі наукового потенціалу, впровадження найновіших наукових технологій у виробництво тощо.

Віддача від іммігранта в країні проживання буде тим більша, чим більша буде його правова захищеність і в не меншій мірі пенсійна забезпеченість його та його сім’ї. За даними ООН, за останні роки найбільш привабливими для іммігрантів були США, Західна Європа, Росія і Україна. В США проживає 20% усіх іммігрантів світу — понад 38 млн. людей, у Росії

— 6%, понад 12 млн.; у Німеччині — 5,3%, понад 10 млн. і в Україні — 3,6%, близько 7 млн.

Проте зазначені країни роблять більш-менш керованим процес імміграції. У нас же він відбувається майже стихійно.

США і Західна Європа тримають першість за кількістю імміграції до них вчешні. Добре матеріальне забезпечення та належні пенсійні умови ваблять сюди кращі наукові сили. І не слід дивуватися, що більшість їх лауреатів Нобелівської премії — це іммігранти чи діти іммігрантів.

Досить ефективно використовує іммігрантів як робочу силу та й тих же вчених із країн СНД Росія. Тут є в них можливість не тільки отримувати непогану заробітну плату, а й пристойну пенсію — в усякому разі значно більшу, ніж на батьківщині.

А в нас іммігрант — людина випадкова, а тому про пенсійне забезпечення йому, швидше за все, варто забути. В наукових і навчальних закладах їх узагалі одиниці.

Якщо ж порушується питання про пенсії для них, у нас одразу прокидається адміністративно-чиновницька «принциповість», і нещасний іммігрант отримує десятки запитань та попереджень: як і чому він опинився в Україні, чи є з його країною угода про пенсійне забезпечення, де він проживатиме, припинивши трудову діяльність, і т. д. і т. п.

Розуміючи свою тимчасовість в Україні, іммігрант намагається використати цей час за максимальними мірками: здобуває освіту, підліковується, накопичує збереження (нерідко незаконним шляхом), встановлює контакти з країнами — США, Європи чи Росією. І підтягнувши себе до європейських стандартів, покидає Україну. Чи хтось підраховував, скільки ми витрачаємо на цю їхню «перепідготовку» і скільки втрачаємо через їх подальшу міграцію?

Мабуть, цих коштів вистачило б, щоб вивести з кризи, власне, Пенсійний фонд. Прийнято посилається переважно на Швецію, коли мова заходить про візріє життєвих стандартів. Але при цьому мало хто зауважує, що імміграція висококваліфікованих наукових кадрів до цієї країни не йде в жодні порівняння з Україною. Ми в основному є постачальником потужних наукових кадрів для інших країн. А в нас такі фахівці залишаються лише через прикрий збіг обставин, у крашому випадку причиною є шлюб. Чи не тому ситуація краща з імміграцією в Швецію науковців-професіоналів, що там вони отримують належні умови праці й пенсію після трьох років проживання в країні. Зрозуміло, що за цей період вони просто мало що можуть перерахувати зі своєї заробітної плати на індивідуальний пенсійний рахунок, а тому держава взяла на себе зобов’язання виплачувати їм гарантійну пенсію.

Не закликаю до запозичення лише шведського досвіду пенсійного забезпечення, хоча розумію, що отримувати таку пенсію, як у Швеції, для наших людей надто віддалена мрія. Вважаю за необхідне лише підкреслити, що без урахування досвіду інших країн ризикуюмо затягнути процес пенсійного реформування. Або просто забалакати проблему.

До того ж складається враження, що нам зарубіжний досвід не дуже-то й потрібний. Інакше чим пояснити, що Україна не ратифікувала жодної «пенсійної» конвенції МОП. Маю на увазі тільки ті конвенції, які безпосередньо стосуються пенсій (опосередковано можна вивести на питання пенсій і деякі інші конвенції), зокрема:

— **Конвенція 48** (Конвенція про встановлення системи міжнародного співробітництва зі збереженням прав, що випливають зі страхування по інвалідності, старості й на випадок втрати годувальника родини, 1935 р.);

— **Конвенція 102** (Конвенція про мінімальні норми соціального забезпечення, 1952 р.);

— **Конвенція 118** (Конвенція про рівноправність громадян країни та іноземців і осіб без громадянства у сфері соціального забезпечення, 1962 р.);

— **Конвенція 157** (Конвенція про встановлення міжнародної системи збереження прав у сфері соціального забезпечення, 1982 р.).

Варто також згадати Конвенцію 121 (Конвенція 1964 р. про допомогу у випадках виробничого травматизму, таблиця I переглянута в 1980 р.), Конвенцію 128 (Конвенцію 1967 р. про допомогу по інвалідності, по старості й по втраті годувальника), Конвенцію 130 (Конвенція 1969 р.

ЗАКІНЧЕННЯ НА 4–5-Й СТОР.

Володимир ЛИТВИН: Комплексна пенсійна

ПОЧАТОК НА 3-Й СТОР.

про медичну допомогу й допомогу по хворобі), Конвенцію 168 (Конвенція 1988 р. про сприяння зайнятості й захист від безробіття), Конвенцію 183 (Конвенція 2000 р. про охорону материнства) та ін.

Не стверджую, що маємо ратифікувати всі й одразу такі конвенції. Але роботу в цьому плані слід розпочинати. Ми повинні долучатися до міжнародних стандартів у галузі пенсійного забезпечення. І відповідні рекомендації у першу чергу мають надходити від уряду.

У радянський період негативне ставлення до таких конвенцій пояснювалось їх буржуазною обмеженістю і нездатністю вирішити гострі проблеми забезпечення по старості, інвалідності чи через втрату годувальника.

Але в Україні вже 20 років будується капіталізм. Однак, як видно з цього прикладу, на основі радянської ідеології.

Економіка ринкового типу за своєю природою виключає опертя на єдину форму власності, централізоване ціноутворення, примусову підтримку важкої промисловості, на випуск морально застарілих товарів широкого вжитку, ігнорування зростаючого попиту працюючого населення. Нemoжливість пролонгації патерналістських функцій держави з кожним роком стає дедалі очевиднішою. Ринкові принципи економіки та недержавні форми власності диктують гостру необхідність звільнятися від псевдосоціальних стереотипів, закладених ще радянською (планово-розподільчою) системою. Адже надмірно високі ставки пенсійних внесків спричиняють додаткове навантаження на економіку. На часі — потреба активного залучення недержавного (корпоративно-го) сектору до системи пенсійного забезпечення.

Гостра потреба кардинальної модернізації національної економіки як ніколи актуалізує необхідність реалістичнішого підходу до формування та реалізації соціальної політики. Зокрема, до підтримки тих верств населення, які її найбільше потребують. Зріла політика соціального розвитку передбачає насамперед відмову від такого ганебного факту, як бідність працюючої родини. Нині в нас діє дестимулююча економічна модель: зарплата — радянська, а ціни — ринкові. Правда, і продуктивність праці залишилася на рівні минулого століття. Ця очевидність неприховано суперечить цивілізаційним критеріям соціальної справедливості.

Чи не тому багато наших співвітчизників, прагнучи забезпечити свою сім'ю і віддалене майбутнє, шукають кращої долі в близькому й далекому зарубіжжі? Як правило, це найбільш активні й кваліфіковані люди. Від цього Україна зазнає вагомих втрат. Сьогодні це явище має стати предметом особливої уваги й відповідних державних дій.

Отже, просто невідкладним є стратегічне завдання щодо кардинального реформування національної пенсійної системи. Реформування на засадах, перевірених досвідом інших країн та адаптованих до українських умов. Треба налаштуватися на тривалу копітку роботу з комплексної, поетапної модернізації пенсійного забезпечення своїх громадян.

У жодному разі не можна допустити ставлення до пенсійної реформи як до модної кампанії. Відповідно, головна мета парламентських слухань 16 лютого 2011 року — на основі широкої дискусії виробити добротні рекомендації щодо створення в Україні справедливої, соціально налаштованої, ефективної і найсучаснішої системи пенсійного забезпечення,

яка гарантувала б максимально цивілізований захист наших співвітчизників.

Сутність назрілих змін у вітчизняній пенсійній системі. Людська цивілізація ще не виробила пенсійної системи, яка абсолютно задовольняла б кожного члена соціуму. Більшість ринково усталених держав постійно модернізують національні пенсійні системи.

Пенсійне реформування вимагає ретельної підготовчої роботи, системного законодавчого супроводження, постійного узгодження розмаїття аспектів нової пенсійної системи, запуску низки фінансово-економічних механізмів, що визнають (матеріалізують) її ефективність. Тому впровадженню сучасної системи пенсійного забезпечення має передувати ґрунтовна роз'яснювальна робота з боку експертів, які займаються науковими розробками у даній сфері, фахівців Пенсійного фонду та законотворців. Досвід країн, що досягли успіхів у своєчасній модернізації пенсійних систем, дає змогу вважати аморальною ситуацію, коли не запроваджено і не здійснюється відверте і правдиве інформаційне супроводження нововведень до пенсійного законодавства.

Це насамперед стосується перспектив діяльності недержавних пенсійних фондів, покликаних відігравати дедалі вагомішу роль. Належить відверто інформувати суспільство і про можливі позитивні наслідки недержавного пенсійного забезпечення, і про можливі ризики та реальні загрози, які нестиме в собі цей масштабний проект. Люди мають знати, що система недержавного пенсійного забезпечення: а) не гарантує повного захисту від значних інфляційних коливань, а значить — містить загрозу відповідних втрат пенсійних заощаджень; б) повністю не виключає ризику взагалі втратити заощадження у випадку невдалого інвестування і відсутності державних гарантій приватних пенсій; в) не сприяє зменшенню майнової поляризації, оскільки 100-відсоткова персоналіфікація пенсійних внесків забезпечує високооплачуваним категоріям зайнятого населення вищі пенсії, а низькооплачуваним працівникам, відповідно, — нижчі.

Тож, з огляду на безумовні ризики, пов'язані з подальшим управлінням недержавними пенсійними фондами та розміщеними в них коштами, запровадження нової системи пенсійного забезпечення в Україні повинно максимально підкріплюватися неухильним дотриманням чинного законодавства та усталених міжнародних стандартів. Йдеться про безпеку інвестування, що передбачає: диверсифікацію розміщення коштів пенсійних фондів, незалежний аудит та експертизу довірного управління, розвитку ринку цінних паперів, дотримання їх високої ліквідності тощо.

Нехтування з боку держави контрольними та наглядовими функціями щодо діяльності недержавних пенсійних фондів означає уможливлення фінансових зловживань та здійснення тінювих обороток, загрожує загостренням соціальних та суспільних колізій, може скомпрометувати саму ідею оновлення пенсійної системи в країні.

Зрозуміло, що держава не має бути відповідальною за виплату пенсій з недержавних фондів, але вона зобов'язана нести повну відповідальність за умови діяльності цих фондів. Законодавчо-нормативна база має бути такою, щоб гарантувати їх належне функціонування, запобігання зловживанням, фінансовим махінаціям і банкрутству.

У цьому сенсі надзвичайно важливо, щоб чітко були виписані повноваження і

відповідальність органів управління пенсійними фондами, неухильна й невідвортна відповідальність їх посадових осіб за наслідки діяльності, якщо вона виявиться надмірно ризикованою, а тим більше негативною. Тут неприпустиме найменше розмивання відповідальності.

Зараз також надзвичайно важливо відчувати більшу дієвість (а не чиновницьку бюрократизованість) Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, яка покликана регулювати недержавні пенсійні фонди, страхові компанії (у частині пенсійного страхування) і діяльність банків (у частині розміщення пенсійних депозитів), кредитних спілок. На жаль, цей орган практично не реагує на те, що нині діючі Недержавні пенсійні фонди (НПФ) створювалися за різними принципами. Утім система недержавного пенсійного забезпечення має базуватися й функціонувати на таких базових засадах: чітка процедура персоналізації пенсійних коштів; обов'язкова капіталізація заощаджень; оптимальна диверсифікація об'єктів інвестування наявних коштів; жорсткий державний контроль за результатами фінансової діяльності НПФ.

Важливу роль відіграватиме вибір схеми пенсійного забезпечення, яка визнає порядок сплати і розмір пенсійних внесків, власність на накопичені кошти за умови їх інвестування. На часі — вивчення можливості й доцільності застосування посиленого варіанта соціальної ролі НПФ, коли сплачені пенсійні внески мають юридично визнаватися власністю громадян і, відповідно, виплата яких повинна гарантуватися сім'ям у разі передчасної смерті їх платника.

В Україні налічується 18,3 млн. працюючих та 13,7 млн. пенсіонерів. Тобто на 88 пенсіонерів припадає 100 осіб, що сплачують пенсійні внески. Також, так би мовити, на баланс держави — 1,5 млн. непрацюючих інвалідів. Безробітних, за офіційною статистикою, — півмільйона, а реально — значно більше. Уже сьогодні пенсіонери в Україні становлять 30% населення, а кількість платників збору на загальнообов'язкове пенсійне страхування (що завжди є меншою за кількість працюючого населення) — 31%. І надалі це співвідношення змінюватиметься не на користь працюючих. Незважаючи на те, що середні пенсії українців зовсім невеликі, потреби держави на їх виплату порівняно з іншими витратами є непомірними, якщо виходити з наявних фінансових можливостей.

Така ситуація з формуванням загальнонаціонального Пенсійного фонду породила хронічну проблему — його зростаючого дефіциту, який з року в рік покривається за рахунок державного бюджету. Дефіцит Пенсійного фонду — це не просто брак коштів. Уряд примушує законослухняних платників податків двічі фінансувати виплати непрацюючим громадянам. Уперше — коли сплачуються всі види пенсійних зборів та нарахувань на зарплату. Вдруге — через механізм фінансування дефіциту Пенсійного фонду.

Чинна солідарна (власне, державна) система дає можливість Пенсійному фонду здійснювати виплати на рівні не більш як 40 відсотків від середньої по країні зарплати. Якщо порівнювати загальний обсяг пенсійних виплат з обсягом всієї зарплатної плати, тобто додати до офіційної зарплати ту, яку люди отримують «у конвертах» (стосовно чого є досить коректні підрахунки Мінекономіки), то тоді це співвідношення сягатиме лише 20—25%.

Надходження до Пенсійного фонду залежать: по-перше, — від кількості працюючих; по-друге, — від рівня їхньої заробітної плати, фактичний рівень якої є

бітної плати, фактичний рівень якої є вкрай низьким (рівень погодинної оплати дорівнює 5,64 грн. — 6,04 грн.); по-третє, — від ступеня детінізації економічних відносин, у рамках яких здійснюється «конвертна форма» оплати праці. Нині частка пенсійних видатків в Україні перевищує 16% ВВП, у той час як цей показник в економічно розвинених країнах світу є набагато меншим.

Хоча пенсійний податок в Україні є досить відчутним для платників, державному Пенсійному фонду постійно бракує власних грошей для виконання пенсійних зобов'язань. Дефіцит Пенсійного фонду у 2010 році становив 34,4 млрд. гривень. Перманентні дефіцити фонду покриваються трансфертами з бюджету, забираючи бюджетні ресурси від фінансування сфер охорони здоров'я, культури, освіти, оборони. Уже очевидно, що за відсутності невідкладних кардинальних змін така ситуація лише загострюватиметься, що є надзвичайно чутливо в соціальному вимірі.

Регулярна фінансова підтримка Пенсійного фонду за рахунок державного бюджету породжує дилему: або оплачувати працю лікарів та вчителів разом з утриманням державних службовців, військових і міліціонерів, або платити пенсії. Одночасно робити те й інше держава незабаром буде неспроможна — просто не вистачить наявних фінансових ресурсів.

У Державному бюджеті на 2011 рік передбачено скорочення дефіциту Пенсійного фонду до 17,8 млрд. грн. Трансферт з державного бюджету Пенсійному фонду зменшується на 6,5 млрд. грн. і становитиме 58,3 млрд. грн. Це також один із чинників, що актуалізує здійснення пенсійної реформи.

Передбачається, що упродовж цього року почнуться реальні зміни в пенсійній системі, завдяки чому бездефіцитність Пенсійного фонду держави настане уже в 2012 році. Однак є всі підстави вважати, що це з часом (на жаль, не у 2012 р.) справді стане можливим за умови, якщо нині чинну солідарну систему невідкладно підкріпити запровадженням накопичувальної системи пенсійного страхування та недержавними формами пенсійного забезпечення.

Основними причинами повільного розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення є: законодавча неврегульованість окремих питань; низький рівень довіри населення до недержавного пенсійного забезпечення; недостатня зацікавленість роботодавців у фінансуванні недержавних пенсійних програм для працівників; обмежений вибір фінансових інструментів, придатних для інвестування в них пенсійних коштів; низький рівень дохідності пенсійних активів; низька фінансова спроможність громадян для участі в системі недержавного пенсійного забезпечення; недостатній рівень роз'яснювальної роботи щодо змісту та перспектив системи накопичувального пенсійного забезпечення в суспільстві.

Оскільки обсяг суспільного багатства на кожен момент є об'єктивно даним, то кожна держава має в поточному порядку розв'язувати проблему поділу цього багатства на потреби старшого і молодшого покоління — встановлюючи ставки відрахування від заробітку чи власних доходів працюючих до солідарного пенсійного фонду і розмір прожиткового мінімуму, на забезпечення якого призначається трудова солідарна пенсія. Це завдання є настільки важливим і складним для виконання, що солідарна пенсійна система не повинна обтяжуватися жодними іншими зобов'язаннями.

ОПИТУВАННЯ

Протягом тижня (з 8 лютого до вчорашнього дня) «Голос України» проводив інтернет-опитування стосовно урядових ініціатив.

І ось такі результати:

Законопроект №7455 передбачає поступове підвищення пенсійного віку для жінок з 55 до 60 років (починаючи з 1 лютого 2011 року на шість місяців кожного року), а також для чоловіків-держслужбовців — до 62 років (з 2013 року). Ці заходи, як запевняють ініціатори реформи, мають гарантувати стовідсоткову виплату пенсій. Чи підтримуєте ви такі урядові ініціативи?

- Так — 7%.
- Ні — 90%.
- Не визначилися — 2%.

В Україні передбачається поступове запровадження трьох рівнів пенсійного забезпечення: 1) солідарна система (чинна державна соціальна пенсія за віком); 2) накопичувальна система (персоналіфований рахунок: 2—7% платить працівник, 33% — роботодавець); 3) система недержавних пенсійних фондів (добровільні внески). Чи згодні ви вкладати кошти в недержавні пенсійні фонди?

- Так — 15%.
- Ні — 78%.
- Не визначилися — 6%.

реформа — перспективна країна

Винятком може бути лише система державної соціальної допомоги — грошового утримання, яке держава виділяє для забезпечення осіб, що не мають з поважних причин можливості брати участь у суспільно-корисній діяльності і не можуть здійснювати внески до солідарної пенсійної системи. Ця допомога також носить назву «пенсії» і може здійснюватися тим самим Пенсійним фондом. Однак її соціально-економічна природа і джерела принципово відрізняються від засад, на яких базується система трудових солідарних пенсій. Досить того, що ця допомога не є адекватною платою держави за участь у суспільно-корисній діяльності, а виступає як державна благодійність, причому здійснюється за рахунок трудової частини суспільства і має погоджуватися з нею за усіма параметрами. Характерно, що встановлена законодавством мінімальна пенсія жодним чином не пов'язана з конкретними заробітками будь-якої категорії громадян.

Приступаючи до кардинальної модернізації національної пенсійної системи, необхідно непопулярні рішення збалансувати з прийнятими свого часу нормами чинних законів та відповідними рішеннями Конституційного Суду. Передусім це стосується соціального, медичного та пенсійного забезпечення ветеранів війни.

Так, в одному з рішень КС вказав на необхідність зважити на те, що відповідно до ст. 2 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» права та пільги цієї категорії громадян та членів їхніх сімей, встановлені раніше законодавством України і законами колишнього Союзу РСР, не можуть бути скасовані без їх рівноцінної заміни, а нормативні акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які обмежують права і пільги ветеранів війни, передбачені цим законом, є недійсними. Дане рішення КС має безумовний характер і воно не може бути скасоване Законом України «Про державний бюджет» або іншими актами.

Рішення КС додатково підтверджуються положеннями Постанови Верховної Ради України «Про стан виконання законодавства України щодо соціального, медичного та пенсійного забезпечення ветеранів війни і відзначення 60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років» від 15.03.05 року №2469-15. Так, у п.1 цієї постанови роботу Кабінету Міністрів України з виконання законодавства щодо соціального, медичного та пенсійного забезпечення ветеранів війни визнано недостатньою, а у п.3 сформульовано вимогу про забезпечення реалізації в повному обсязі законодавства щодо статусу і соціального захисту ветеранів війни шляхом внесення необхідних змін до нормативно-правових актів, які суперечать Конституції і законам України.

Своєчасною вбачається позиція Кабінету Міністрів України щодо термінів проведення та конкретного супроводження пенсійної реформи. Як заявив Прем'єр-міністр: «2011 рік буде витрачено, щоб підготувати нашу пенсійну систему до накопичувальних фондів, і вже починаючи з 2012 року перші 3 мільярди надійдуть до накопичувальних фондів. Потім практично в геометричній прогресії ці фонди ростимуть, вже 2013 рік — це буде 6,5 мільярда, 2014 рік це буде вже 9,8 мільярда, 2015-й — це будуть вже серйозні накопичувальні фонди, які дадуть змогу формувати дуже серйозну додаткову пенсію для наших людей».

Під час здійснення комплексної пенсійної реформи важливо розуміти те, в

чому вже давно переконався світ: жодна країна не може забезпечити своїм громадянам високий рівень пенсії в рамках солідарної системи. Ця система, за якою працююче покоління обов'язковими відрахуваннями від своїх поточних доходів утримує тих, хто досяг певного віку і неспроможний продовжувати трудову діяльність, наприкінці ХХ століття скрізь втратила свою дієвість і в більшості країн зазнала істотного реформування.

Сьогодні в них середній пенсійний вік у відповідності з рекомендаціями МОП становить 65 років. Проте віднедавна країни ЄС приймають рішення про його підвищення до 67-ми, з тим, щоб загальний трудовий стаж становив не менше 41 року (досі було 40). У Франції, наприклад, ініціативи Саркозі підвищити пенсійний вік до 62-х років зустріли масовими страйками (на вулиці вийшли близько 3 млн. чол.). При цьому демографічна статистика у Франції не така вже і песимістична (порівняно, звісно). Зокрема, до 2050 року на одного пенсіонера буде припадати 1,2 представника активного трудового населення. Тоді як у 1960 році таке співвідношення становило 1 до 4.

Державна влада у більшості європейських країн не допускала справу до кризового стану, майже скрізь пенсійне забезпечення істотно реформувалося. Солідарна система у чистому вигляді зберіглася лише в Україні, Росії, Білорусі та Узбекистані. При цьому в РФ накопичувальна складова вже створюється кілька років, а в Білорусі не такою гострою є демографічна ситуація.

Цивілізована Європа ще у 80-х роках минулого століття зрозуміла, що солідарна система перестала забезпечувати гідний рівень життя пенсіонерів. Тільки в рамках тривірневої системи можна збалансувати потреби в цілому суспільства та кожної людини. Йдеться про трієдину систему пенсійного забезпечення.

Перший блок — це державна обов'язкова система соціального забезпечення. Вона повинна гарантувати кожному члену суспільства, який досяг пенсійного віку, виплати у розмірі 20—25% від середньої зарплати в країні (але не менше 75% прожиткового мінімуму). Джерелом виплат мають стати обов'язкові пенсійні внески, податок на зарплату.

Другою складовою національної пенсійної системи має бути система обов'язкових персоніфікованих накопичень кожного громадянина. Ці кошти мусять відраховувати на кожного працюючого як роботодавці, так і самі працюючі за умови надання істотних податкових пільг з боку держави. Цей компонент має забезпечувати пенсіонерів ще 30—40% надходжень до майбутньої пенсії.

І третя складова гідного життя на пенсії — персоніфіковані добровільні накопичення платників податків, стимульовані серйозними податковими пільгами. Разом із першими двома компонентами вони дають пенсію у розмірі від 70 і більше відсотків середньої по країні зарплати.

Таким чином, зобов'язання держави виплачувати певний розмір щомісячної пенсії перед кожним громадянином має поставати не після досягнення ним пенсійного віку, а поступово формуватися з перших днів його трудової діяльності. Вже з перших місяців, коли громадянин починає працювати і робити внески до Пенсійного фонду, повинні виникати і підстави для нарахування йому певного розміру пенсії — зрозуміло, що в перші місяці і навіть роки — досить символіч-

ної. Однак рано чи пізно настане момент, коли фактично відпрацьований час з опорою на обсяг нагромаджених внесків, точно облікованих достатньо налагодженою системою Пенсійного фонду, дасть можливість нарахувати вже зароблену пенсію у вимірі, що перевищує мінімальний розмір у солідарній системі.

Рекомендації реформувати систему пенсійного забезпечення таким чином не раз висловлювали і ЄС, і МВФ, і Міжнародна організація праці. Більшість європейських країн уже реформували або завершують реформи своїх пенсійних систем. У таких країнах, як Швейцарія, Нідерланди, США, акумульовані у недержавних пенсійних фондах гроші уже давно перевищили обсяги ВВП цих країн і зростають щороку на 15—20%.

Головне завдання пенсійної системи країни, як свідчить світовий досвід, — створити умови для забезпечення людей гідним доходом у старості відповідно до особистого внеску кожного. При цьому система не має бути тягарем для розвитку держави, тобто не повинна створювати надмірний тиск на державні фінанси, працюючих громадян і бізнес. Крім того, сучасно побудована пенсійна система може і має бути основним джерелом довгострокових фінансових ресурсів країни. Саме завдяки застосуванню накопичувального принципу виплати пенсій проблема пенсійного віку не набуває гостроти в європейських країнах. Коли громадянин вважає, що нагромадив уже достатній обсяг коштів на накопичувальному рахунку, він може вийти на пенсію достроково — з розумінням того, що тепер вже його заощадження не зростатимуть, а навпаки — будуть зменшуватися шляхом отримання щомісячних виплат.

Важливо зауважити, що світова практика апробувала декілька варіантів ефективного пенсійного забезпечення працюючого населення. Так, досить перспективними є так звані корпоративні програми пенсійного забезпечення, в яких закладена паритетна пенсійна основа. Такі програми передбачають, що працівник, відраховуючи кошти із заробітної плати на індивідуальний пенсійний рахунок, водночас отримує на свій рахунок (за рахунок фонду оплати праці) додаткові суми від роботодавця. Таким чином, принцип паритетності як основа формування пенсійного фонду працівника — це досить реальний варіант особистого пенсійного страхування майбутнього фінансового забезпечення в старості.

Слід визнати, що вітчизняні топ-менеджери великих підприємств (а тим більше їхні власники) просто не знають, які пенсійні програми апробовані в ринково розвинутих системах та які вигоди можна отримати за умови запуску тієї чи іншої моделі корпоративного пенсійного забезпечення, яким чином їх підтримує законодавство, зокрема — податкова система. Водночас стає все зрозумілішим, що корпоративні пенсії потребують стимулювання з боку держави насаперед через законодавство.

Перевагою корпоративної моделі пенсійного забезпечення є те, що остання базується на накопичувально-інвестиційному принципі, тобто накопичені кошти корпоративного пенсійного фонду вигідно і надійно інвестуються. Українське законодавство мало б дозволити вкладати кошти корпоративних пенсійних фондів в акції підприємств, тобто у фінансові інструменти зі змінною прибутковістю. Це стимулювало б власників підприємств до активної участі в розвит-

ку недержавних форм пенсійного забезпечення.

Перехід на дольову участь співробітників і працевдавців у накопиченні індивідуального пенсійного фонду є досить перспективним варіантом пенсійного реформування в Україні. Проте реально підійти до вирішення цього завдання можна лише за умови переходу до тривірневої пенсійної системи з потужною обов'язковою накопичувальною складовою, що потребує політичної волі й часу, в тому числі для популяризації серед людей сучасних (на заміну звичних, але застарілих) моделей та механізмів фінансового забезпечення пенсії.

Кардинальна реформа пенсійної системи давно вже стукає в усі двері вітчизняного державотворення. Сьогодні таку очевидність розуміють усі політичні сили. В цьому немає сумнівів. Однак важливо при цьому усвідомити одне «але». Неприпустимим є перетворення сукупності пенсійних проблем на об'єкт політичних спекуляцій, на гасло, зовнішня привабливість якого маскує необхідність і потребу наполегливої, високо фахової роботи. Насамперед — Верховної Ради, кожного депутата, уряду.

Нова парадигма розв'язання соціальних проблем має уникати політичних крайнощів. Від успіху в розробці та практичному запровадженні пенсійної реформи залежать і міжнародний імідж України, і перспективи євроінтеграції, і довіра українського народу до влади. А також те, якою буде Українська держава.

Конкретним кроком у напрямі реформування пенсійної системи має стати застосування насамперед загальнообов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування. У разі її введення гроші будуть надходити не загалом до Пенсійного фонду, а на персональні накопичувальні рахунки працюючих громадян. Як свідчать розрахунки, бюджет Пенсійного фонду не відчуватиме втрат у разі поступового охоплення громадян другим рівнем накопичувальної пенсійної системи. Йдеться про варіант, коли обов'язкові платежі до другого рівня в рік запровадження системи здійснюватимуться лише на користь осіб, яким виповниться 35 років.

Наступного року коло платників можна розширити за рахунок осіб чергової вікової групи — аж до цілковитого охоплення всього зайнятого населення. Швидкість цього процесу повинна відповідати економічним можливостям держави, тоді жодних проблем з пенсіями для сьогоdnішніх пенсіонерів не виникатиме.

Отже, лише реформаційними заходами держава може донести до свідомості громадян і постійно зміцнювати впевненість у тому, що основну частину свого добробуту в старості людина має забезпечувати протягом усього трудового життя. Одночасно варто створити передумови для того, щоб громадянин отримав можливість власними діями сприяти поліпшенню свого забезпечення після виходу на пенсію.

Комплексна модель побудови пенсійної системи відкриває можливість повніше об'єднати зусилля всіх суб'єктів та учасників пенсійного процесу, посилити зв'язок розміру пенсійних виплат з доходами громадян, використати пенсійну систему як чинник позитивного впливу на виробництво, піднести до цивілізаційного рівня стандарти соціального забезпечення наших співвітчизників.

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

Стимулювати тих, хто має більший трудовий стаж

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Олександр Зінченко, 53 роки, механік ТОВ «Інтерагро-система. ЛТД», Мена:

— Я пропрацював дванадцять з половиною років на будівництві автомобільних доріг, шкідливому виробництві, тож згідно з чинним законодавством маю право піти на пенсію в 55 років. Тому мене дуже зачепить пенсійна реформа, якщо вона позбавить цієї пільги. Знаю, що цим дуже переймаються так само і трактористи. Якщо їм збільшать трудовий стаж до 25 років, то більшість із них не зможуть його отримати. Адже не у всіх селах нині працюють сільгоспідприємства. До речі, багато будівельних організацій, сільгоспфірм збанкрутувало.

Тож треба передбачити законодавчо, як колишнім працівникам у такому разі підтверджувати свій пільговий трудовий стаж.

Як на мене, в країні потрібно насамперед здійснити реформи для стабілізації економіки. Тоді й можна буде впровадити накопичувальну систему. А нині гривня може знецінитися. І що тоді? Такою ж буде і майбутня пенсія?

Бажано стимулювати й тих, хто має більший трудовий стаж. Так, я запропонував би за кожен рік понад 25 років трудового стажу додавати п'ять відсотків пенсії.

Андрій Ємець, 50 років, директор Данилівської ЗОШ І—ІІ ступенів:

— Минулого року в багатьох школах району за вислугою років на пенсію пішли

чимало педагогів 48—50-річного віку. А все тому, що побоюються реформи. Бо за станом здоров'я багато вчителів після 50 літ почуваються погано. Я за те, щоб вислугу років залишити за педагогами. Однак треба дати можливість тим, хто скористається цією пільгою, хоча б на півставки працювати у школі. Бо через це, знаю, в деяких селах виникають кадрові проблеми у підколективах.

Я — за накопичувальну пенсійну систему. Людина, наприклад, відкладає гроші на свою пенсію. А якщо не доживе? І тут було б добре, якби законодавці передбачили таке: в разі смерті вкладника сума його внеску додається до пенсійного внеску сина чи доньки. Це було б справедливо.

Ігор Холодницький, 62 роки,

завідувач кардіологічного відділення Чернігівської міської лікарні №2:

— Моя сестра у Франції, працюючи простим митником, заробила 3500 євро пенсії на місяць. А я як завідувач кардіологічного відділення отримую пенсії лише 1200 гривень. Це за того, що на цій відповідальній посаді працююся 27 років і працював на 1,5 ставки. Я вважаю, що такий рівень моєї пенсії несправедливий. Несправедлива й зарплата лікаря-фахівця в моєму відділенні в 1200 гривень.

Якщо ми беремо за орієнтир пенсійні вікові стандарти на Заході, то повинні б передусім подбати і про підвищення рівня зарплат. Адже від таких смішних заробітків, які мають більшість громадян України, виникають лише стре-

си, серцеві напади, нервові розлади. Звідси й велика смертність населення. А якщо малозабезпечена людина з певною патологією потрапляє до лікарні, то в неї виникає елементарна проблема, як купити ліки. Адже держава фактично самоусунулася від забезпечення медпрепаратами хворих.

Якщо в Україні буде такий рівень зарплат, за які можна буде не тільки придбати продукти, розплатитися за комунальні послуги, ліки, а й відпочити десь на морі, в санаторії, то тоді особливих проблем зі збільшенням пенсійного віку не буде. А нині здійснювати пенсійну реформу без цих складових — передчасно.

Записав
Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Сьогодні обговорять соціальне майбутнє

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Два тижні тому віце-прем'єр Сергій Тігіпко на зустрічі із профспілками заявив, що Міністерство соціальної політики має намір просити Кабінет Міністрів відкликати з парламенту свій проєкт пенсійної реформи, оскільки хоче врахувати пропозиції, внесені під час громадського обговорення. Однак досі документ не відкликано, хоча, як запевнив ще минулого тижня Голова Верховної Ради Володимир Литвин, законопроект таки доопрацьовують. Внести всі зміни до документа уряд планує до кінця березня.

ДОСЛІВНО

Віталій ЛУК'ЯНЕНКО, прес-секретар прем'єра Миколи Азарова:
«Довше працюєш — вище пенсія. Майбутня реформа стимулюватиме людей виходити на пенсію пізніше, оскільки дає можливість громадянам накопичувати кошти, щоб збільшувати розмір своєї пенсії».

Чого чекати

Нагадаємо, документ вносить зміни до понад двадцяти чинних законів та покликаний розпочати пенсійну реформу. Ініціатор законопроекту — Кабінет Міністрів — окрім відтермінування реформи з лютого на весну (або й пізніше), має намір доповнити документ низкою принципових положень. Зокрема, планується внести зміни, що порадують майбутніх матерів: трудовий стаж не зупинятиметься під час декретної відпустки. Інша пропозиція Кабміну — включити працівників соціальної сфери до переліку категорій працівників, котрі, виходячи на заслужений відпочинок, матимуть право на одноразову допомогу в розмірі десяти пенсій. У поданому до парламенту законопроекті соціальних працівників не врахували, мова там

УРЯД ПРО ПЛЮСИ РЕФОРМИ:

- * гарантуватиме стовідсоткову виплату пенсій;
- * установить соціально справедливую систему пенсійного забезпечення;
- * стабілізує та поліпшить стан фінансів;
- * детінізує економіку.

РЕПЛІКА

Профспілки заявили, що не проти реформ, але проти змін, які погіршуватимуть життя людей і збурюватимуть суспільство. Крім того, вони переконані:
1) критерієм оцінки для пенсійного забезпечення має бути:
* страховий стаж;
* рівень оплати (дохід);
* умови праці.
2) треба розмежувати джерела фінансування виплат.

ішла лише про лікарів, учителів та працівників культури. Тож в якому вигляді законопроект дійде до голосування, сказати важко.

Пенсійний вік зросте

Схоже, що в цьому питанні Кабмін непохитний — жінки виходитимуть на пенсію не в 55 років, а в 60. У законопроекті передбачалося, що процес почнеться з 1 лютого цього року: підвищуватимуть на півроку щорічно до 2020-го. Жінки, чий вихід на заслужений відпочинок припадає на перехідний період, мали б йти на пенсію залежно від дати народження. Так, народжені з 1 лютого по 31 липня 1956 року виходили б на пенсію у 55 років та 6 місяців, народжені з 1 серпня 1956 року по 31 січня 1957 року — в 56 років і так далі.

Під час подальшої роботи над законопроектом дату «1 лютого», очевидно, замінять на більш пізній строк, наприклад «1 березня» чи «1 квітня», що автоматично змістить усі терміни. Хоча, враховуючи позицію профспілок, Народної та Комуністичної партій, представники яких є в парламенті, швидше за все, збільшення пенсійного віку для жінок буде значно відтерміновано.

Уряд рішуче налаштований:
* поліпшити інвестиційний клімат;
* створити нові робочі місця;
* навести лад у легалізації зарплат;
* вивести бізнес із тіні.

Збільшиться мінімальний стаж

На сьогодні мінімальний трудовий стаж для призначення пенсії за віком становить 20 років для жінок та 25 для чоловіків. Згідно з проєктом, для отримання пенсії за віком відтепер потрібно буде відпрацювати, сплачуючи внески до Пенсійного фонду, 30 років для жінок та 35 — для чоловіків. За кожний додатковий рік стажу пенсія збільшуватиметься на відсоток від свого розміру, але не більш як на відсоток від розміру мінімальної пенсії за віком. Зросте і мінімальний стаж для отримання соці-

альної «неповної» пенсії, що становить половину від мінімальної пенсії (на сьогодні — близько 350 гривень). Заслужити цю пенсію можна буде, пропрацювавши 15 років, замість 5 як на сьогодні.

Надвеликих виплат не буде

Автори реформи мають намір обмежити максимальний розмір пенсій. Ситуація, коли найвищі пенсії в державі в 50 і більше разів перевищують мінімальну, не лише породжує соціальну несправедливість, а й створює додаткове навантаження на пенсійний фонд та держбюджет. Згідно із законопроектом, максимальна пенсія не повинна бути більш як 12 прожиткових мінімумів для осіб, що втратили працездатність (на сьогодні це 9000 гривень). Що ж стосується раніше призначених «привілейованих» виплат, то їх не переглядатимуть. Та й треба зважати на неодноразові рішення Конституційного Суду України стосовно цих питань. Для цього немає законних підстав, адже закон зворотної сили не має. Натомість суми, вищі за встановлений максимальний розмір, перестануть індексувати і їх потихеньку «з'їдуть» інфляція.

ПОЗИЦІЯ ОПОЗИЦІЇ

Андрій ПАВЛОВСЬКИЙ («БЮТ-«Батьківщина»)
стверджує, що зміни потрібно починати з комплексних реформ. А насамперед необхідні:
* детінізація економіки;
* скорочення непотрібних бюджетних витрат;
* виведення українського капіталу з офшорів.

Держслужба

Граничний вік перебування на держслужбі пропонують підвищити з 60 до 62 років для чоловіків і з 55 до 60 років для жінок. Натомість хочуть прибрати норму, що дасть змогу «затримуватися» на державній службі на п'ять років після досягнення пенсійного віку. Як і на сьогодні, ці обмеження не стосуватимуться найвищих державних чинів, статус яких визначається Конституцією (Президента, народних депутатів, міністрів та ін.).

Достроковий вихід

Як і раніше, окремі категорії працівників (міліціонери, військовослужбовці, пожежники) матимуть право на отримання пенсії «за вислугу років» до настання пенсійного віку. Однак необхідний стаж буде збільшено із 20 років до 25. Заплановано його підвищувати

ТОЧКА ЗОРУ

Голова парламентського Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Валерій СУШКЕВИЧ:
«Підвищення пенсійного віку неминуче. Але це не панацея для розв'язання всіх проблем у пенсійній системі. Головне питання — виведення зарплат із тіні, щоб наповнити Пенсійний фонд».

поступово — на один рік щорічно з 2011-го по 2015-й.

«Накопичувальній системі» бути?

Планується, що частина пенсійних внесків працівників буде спрямовуватися на їхні особисті банківські рахунки. Той, хто більше зароблятиме, — більше накопичуватиме на своєму рахунку, а відтак матиме більшу персональну надбавку до пенсії. Урядовці сподіваються, що така система, законодавчо закріплена ще 2003 року, запрацює з 2013-го — до цього часу планується ліквідувати дефіцит Пенсійного фонду (нагадаємо, що в 2010 році видатки фонду перевищили надходження на 26,6 мільярда гривень). Особисті рахунки планують запровадити для працівників, яким менше 35 років, решта одержуватимуть пенсію із загального фонду. Така пропозиція справедлива, адже старші люди просто не встигнуть до виходу на пенсію набрати на своїх рахунках потрібну суму. На персональні пенсійні рахунки, в разі їхнього запровадження, надходитиме два відсотки нарахувань на зарплату. Щороку розмір відрахувань збільшуватиметься на відсоток, поки не досягне семи.

ФАКТ

Міжнародний валютний фонд наполягає на збільшенні пенсійного віку для українців. Проти цього виступає меншість у Верховній Раді («БЮТ-«Батьківщина» та «НУ—НС») і комуністи. Вони аргументують позицію так: на тлі зменшення тривалості життя збільшувати пенсійний вік не можна. Крім того, молодь може позбутися першого робочого місця, не виключено, що люди старшого покоління залишаться без роботи до виходу на заслужений відпочинок або просто не доживуть до цього. А для наповнення Пенсійного фонду, переконані народні депутати, можна знайти інші джерела.

Ярослав ГРУЩИНСЬКИЙ,
Наталя ЯРЕМЕНКО.

Працюватимемо більше, а житимемо довше!

Безперечно, пенсійна піраміда, в якій на одного із сошкою припадає семеро з ложкою, рано чи пізно завалиться. Звідси випливає суворий математичний висновок: тривале збереження розподільної системи за нинішнього демографічного розкладу без підвищення пенсійного віку нереально. Цим шляхом рушив увесь світ. І ми слідом за ним. Хоча це боляче, неприємно й навіть якоюсь мірою несправедливо стосовно українців, які й так настраждалися. Але демографи радять і в цих безрадісних перспективах шукати... позитив. Ми житимемо довше! У ХХІ столітті 100-річний вік стане явищем повсякденним. Чи не прикро буде нам з півжиття (в 50 років) йти на заслужений відпочинок?..

Звісно, хтось дорікне реформаторам, що в Україні до заслуженого відпочинку багато хто не доживає. Проблема не в межах пенсійного віку, переконаний директор Інституту демографії Елла Лібанова. У нас непроста ситуація з передчасною смертністю дорослого населення. Особливо серед чоловіків працездатного віку та дітей. Не будемо порівнювати Україну з розвиненими країнами. За показниками смертності до 40 років ми серед гірших навіть у компанії тих, що розвиваються. Звичайно, на цей показник впливає і екологія, і смертність на дорогах, і участь у кримінальних розбор-

ках, а ще — куріння, алкоголізм тощо. Так ми втрачаємо нашу сильну половину. Звісно, ми повинні пропагувати здоровий спосіб життя, вдосконалювати систему охорони здоров'я, зайнятися профілактикою захворюваності, підвищувати народжуваність і взагалі... ламати стереотипи мислення нації. Кожен громадянин у країні має розуміти: про свою забезпечену старість доведеться думати вже в молодості. До того ж самотійно й не озираючись на державу...

Ірина ЛЬВОВА.

ЦИФРА

Із кожної тисячі новонароджених в Україні хлопчиків до 40 років не доживають 128. Це на 63 особи більше, ніж помирають, наприклад, у Туреччині. А якщо рівнятися на розвинені країни, де індикатор бідності розраховується за показниками смертності до 65-річного віку, то в нас помирають на 385 осіб більше, ніж у Швеції! Тобто більше половини новонароджених хлопчиків — 51 відсоток — не доживають до 65 років.

Фото: Юлія Андрія НЕСТЕРЕНКА

Подолати прірву

Пенсійне зuboжіння – це наслідок загальної бідності, не поборовши яку, не відродивши вітчизняну економіку, ми не вирішимо проблеми пенсійного забезпечення. І ніякі кредити МВФ не закритують 60–мільярдну дірку в пенсійному фонді, а тільки ще тугіше затягнуть борговий зашморг на шиї народу України.

Коли йдеться про солідарну пенсійну систему, то не може бути такої несправедливості, щоб в одного пенсія була 740 грн., а у іншого — 60 тис. грн. Хочеться, аби пенсійна реформа ліквідувала існуюче розшарування. Візьмімо, для прикладу, пенсії 1990 року. Мінімальна пенсія тоді становила 70 крб., а найвища персональна (членів Політбюро ЦК КПРС) — 600 крб. Тож мінімальна від максимальної відрізнялася у 8,6 разу, а тепер — у 82 рази! Сьогодні спеціальні персональні пенсії отримують 16% українців і на це витрачається 70% пенсійного фонду.

Але найголовніша соціально-правова несправедливість у нинішньому пенсійному законодавстві це те, що держслужбовцям нараховується пенсія з 80—90% зарплатні, тоді як для більшості громадян — з 45—50% з їх мізерних зарплат. Нам ще десять років тому обіцяли єдиний пенсійний закон і ліквідацію понад двадцяти законів про спецпенсії, але, дивлячись на проект пенсійного закону, й зараз мало надії, що в Україні будуть прийняті єдині правила призначення пенсії.

І ще про одну пенсійну несправедливість, щодо вже нарахованих пенсій. Кажуть, завеликі пенсії не можна відмінити. Я вважаю, що Верховна Рада, як найвищий законодавчий орган влади, яка приймала відповідні закони про призначення тих надмірно високих пенсій, може переглянути їх і в бік зменшення, як це зробили в деяких країнах Європи під час економічно-фінансової кризи.

Микола ТИТЯНЧУК, учасник війни, ветеран праці. Бар Вінницької області.

Якість праці — у дивіденди

У «Голосі України» № 10 від 20.01.2011 р. віце-прем'єр-міністр Сергій Тігіпко дав інтерв'ю щодо пенсійної реформи, в якому заявив: «Платити пенсії багатим нарівні з бідними вважаю соціальною несправедливістю». Хіба в цей час існує соціальної справедливості? Адже бідні отримують пенсію до тисячі гривень, а багаті — десятки тисяч.

Я вважаю, що соціальна справедливість настане лише тоді, коли враховуватимуть не тільки зарплату, а й результати праці, насамперед якість виконаної роботи. На жаль, цього не було раніше й тепер не прагнуть цього.

Приміром, зараз моя пенсія — 936 грн. 79 коп. Мій племінник, 1951 року народження, після служби в армії влаштувався працювати в міліції, і у віці 45 років вийшов на пенсію. То його пенсія — вдвічі вища за мою! Чиновники районного та обласного рівня одержують пенсію в кілька разів більшу, а республіканські чиновники — взагалі десятками тисяч гривень! Така ось у нас «соціальна справедливість»...

Василь ПЛЕВАН.

Купка Глибоцького району Чернівецької області.

Чи вплинуть профспілки на детінізацію економіки

За логікою, будь-які реформи повинні вести до поліпшення. Усвідомлюючи необхідність і неминучість реформування пенсійної системи, багато хто вважає, що уряд обрав найпростіший шлях: вирішити фінансові проблеми країни за рахунок пересічних громадян. Більшість із нас чекає не лише погіршення і так хисткого матеріального становища, а й звуження конституційних прав і гарантій. Про плюси і мінуси законопроекту щодо реформування пенсійної системи говорили нещодавно в Тернополі.

Одні несправедливі моменти усувають, інші — породжують

На думку начальника головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області Віри Мулявки, нині практично ніхто не сумнівається в тому, що пенсійну систему треба вдосконалювати. Надто багато несправедливих моментів сьогодні. Чому, наприклад, практично однакову пенсію мають отримувати ті, котрі відпрацювали 5—10 років, і ті, хто має 30—40 років стажу? А величезний розрив між пенсіями? На Тернопільщині 83 відсотки пенсіонерів отримують пенсію до тисячі гривень. Крім того, у жінок вона менша, ніж у чоловіків. Прикро, звичайно, що реформування починають з підвищення пенсійного віку для жінок, але у них з'являється можливість заробити нормальну пенсію. А хіба погано те, що обмежується великий розмір пенсій? Водночас розробники законопроекту мають максимально врахувати критичні зауваження, а їх чимало. Одне очевидно: зволікати з реформуванням у жодному разі не можна.

З цим у принципі погоджується і доктор економічних наук, професор Тернопільського національного економічного університету Ольга Кириленко. Після виходу на пенсію українські жінки живуть у середньому 25 років, чоловіки — 14. Такого низького віку для виходу на пенсію немає практично ніде, крім кількох пострадянських країн. І все ж підвищувати пенсійний вік варто протягом більш тривалого часу, вважає професор. А чому не спробувати паралельно вести елементи добровільності, коли людина за певних умов сама збільшує собі пенсійний вік? Варто також активно розвивати недержавні фонди. Поліпшити наповнення Пенсійного фонду можна завдяки звільненню його від невластивих виплат.

За словами працівника управління праці та соціального захисту населення області Володимира Івахова, найбільший негатив у громадян, які телефонують на «гарячу лінію» їхньої служби, викликає намагання підвищити пенсійний вік жінкам. А коли

ще це аргументують гендерними мотивами, то звучить, як знущання, кажуть люди. Валерій Смирнов, виконавчий директор обласної організації роботодавців, вважає, що з реформуванням пенсійної системи ми запізнилися років на двадцять. Уся увага нині концентрується на першому рівні пенсійного забезпечення, між тим треба активніше розвивати другий і третій рівні. На проблемах недержавних фондів зосередила свою увагу член наглядової ради недержавного пенсійного фонду «Резерв Тернопілля» Валентина Ясельська. Наразі у фонді 1541 платник, з них фізичних осіб лише 141. Колективними платниками фонду стали ТОВ «Тернопільбуд» і ВАТ «Тернопільгаз», які роблять внески для своїх працівників, але таких прикладів мало.

ЦИФРИ І ФАКТИ

Уже нині на Тернопільщині 100 працюючих утримують 117 пенсіонерів. Ця пропорція набагато гірша, ніж у середньому в Україні. Власними коштами для виплати пенсій області забезпечує себе лише на 42 відсотки. За щомісячної потреби 316 мільйонів гривень власні надходження у січні становили 117 мільйонів.

Треба шліфувати

Категорично проти проведення пенсійної реформи у запропонованому урядом варіанті профспілки області. За словами голови обласної ради профспілок Андрія Присяжного, вони наполягатимуть на відкликанні законопроекту, який внесений до Верховної Ради в обхід партнерів уряду по Генеральній угоді: профспілок і роботодавців. Як і обіцяли, профспілкові організації Тернопільщини сьогодні закидають уряд телеграмами і зверненнями. У них, зокрема, йдеться про те, що через малу зарплату, низький рівень витрат на оплату праці в обсязі реалізованої продукції (на Тернопільщині, зокрема, вона становить лише 7,6 відсотка), високий рівень «тонізації» економіки, виплату зарплати у кон-

новить 2,3% усіх платників внесків). На юридичних осіб недержавної форми власності припадає 45,4 % надходжень фонду — 25,6% всіх платників. Таке ж співвідношення і в Закарпатській області. А яка ситуація з рівнем заробітної плати в області? Ось конкретні цифри: 13 % застрахованих осіб, або 31,3 тисячі отримують заробітну плату нижче або на рівні мінімальної, 57% — від 1000 грн. і до 1500 грн., а це 138,3 тисячі працюючих. І лише 30% працюючих (або 73,9 тис. осіб) отримують заробітну плату понад 2000 грн. Разом з тим на деяких підприємствах області середня зарплата рядових працівників у 10—20 разів нижча від платні керівника!..

Другий аспект — низька ціна робочої сили. В радянські часи зарплата в собівартості продукції становила не менш як 16—18 відсотків, на ремонтно-будівельних підприємствах — до 30%. На сьогодні — лише 8—10%, а в аграрному секторі взагалі — 3—4%. Тож хіба можна за такої зарплати говорити про високі пенсії?.. Старше покоління пам'ятає, що у 1990—1991 роках найвища пенсія становила 132 крб. Але ж вона була у 2—2,5 разу менша від середньостатистичної заробітної плати по Україні (248 крб. — у 1990 році, 495 крб. у 1991 році).

Звісно, купівельна спроможність громадян була висока. А чому? За рахунок дотування окремих галузей економіки: харчової, легкої, текстильної...

І третій аспект: своєчасність виплати заробітної плати. Гостро постає питання її легалізації, своєчасності виплати та такого ганебного явища, як заборгованість, яка на перше січня в області становила 16,6 млн. грн.

Чимало нарікань щодо збільшення пенсійного віку жінкам з 55 до 60 років. Безумовно, на думку А. Пентек, не можемо просто скопіювати досвід європейських країн, у яких вік виходу на пенсію і для жінок, і для чоловіків набагато вищий, ніж в Україні. Необхідно виходити насамперед з невітнішої демографічної ситуації, яка з кожним роком у нашій державі погіршується. Спостерігаємо тенденцію до старіння нації: кількість осіб працездатного віку зменшується, а непрацездатного — зростає.

Якщо б така ситуація склалася в усій державі (коли працюючих менше, ніж пенсіонерів), то залишена без дотації з держказни пенсійна система не витримає навантаження...

Василь НИТКА.

Ужгород.

Ми не можемо скопіювати досвід європейських держав

Депутати Закарпатської обласної ради стурбовані перспективою заслуженого відпочинку

У сесійному залі зібралися депутати, керівники підприємств, державних структур і підрозділів, журналісти — і всім було цікаво, адже обговорювалося, як пожартував один колега, — «наше невідворотне майбутнє».

Очільниця головного управління Пенсійного фонду в області Анастасія Пентек ознаямила поважне зібрання з метою і завданнями реформування. Уряд, за її словами, підготував законопроект, яким передбачено зміни за такими основними напрямками:

- запровадження обов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування;
- обмеження розмірів пенсій та пільг державним службовцям, прокурорам, суддям, депутатам та іншим «спеціальним» категоріям;
- встановлення належних умов для вчителів, лікарів та працівників культури;

— приведення роботи діючої солідарної пенсійної системи у відповідність до існуючих демографічних та фінансових реалій.

А. Пентек назвала кілька соціально-економічних параметрів, без яких будь-яка пенсійна реформа, на її думку, приречена на невдачу. Перший, у 2003—2004 роках держава зробила перші кроки з пенсійного реформування, не зробивши головного — реформи заробітної плати. Сьогодні на державну і бюджетну сферу в Україні припадає 52 відсотки надходжень до Пенсійного фонду (від 90,3 тисячі платників, що ста-

ДОВІДКА «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

В області з мільйона двісті сорок чотирьох тисяч населення — 284 904 пенсіонери, з яких 97 671 чоловіки та 187 233 жінки. Працюючих — лише 232 574 особи, у тому числі 89 480 — чоловіків та 143 094 — жінок. Таким чином, якщо загалом по Україні на 100 працюючих припадає 88 пенсіонерів, то на Закарпатті навпаки: на 100 пенсіонерів тільки 82 працюючі, а є райони, в яких непрацездатне населення переважає над працездатним удвічі. А ще — з 232 574 працюючих — 46 949 осіб, або 20,1 відсотка — пенсіонери.

СУСПІЛЬСТВО

Як уникнути катастрофи

Солідарна система пенсійного забезпечення, за якою працююче покоління обов'язковими відрахуваннями від своїх поточних доходів утримує тих, хто досяг певного віку і неспроможний продовжувати трудову діяльність, наприкінці ХХ століття втратила свою дієвість у всьому світі й у більшості країн зазнала суттєвого реформування. В Україні ж вона досі зберігається.

Фінансова піраміда з піску

У перші роки після розпаду авторитарно-планової системи, припинення діяльності значної кількості підприємств і зосередження зусиль держави на захисті економіки від гіперінфляції пенсійне забезпечення потрапляло найбільше. Заборгованість із пенсійних виплат збільшувалася з року в рік, при тому, що сам розмір пенсій був мізерний і не забезпечував навіть можливість фізіологічного виживання.

У 2000 році, коли чисельність пенсіонерів в Україні була найвищою — понад 14,5 млн. осіб, середній розмір призначеної пенсії за віком становив близько 69 грн., мінімальній пенсії — 30 грн., тоді як офіційно встановлений прожитковий мінімум становив 216,56 грн. Споживчі ціни десять років тому були приблизно вчетверо менші за нинішні, а мінімальна пенсія (її отримувало більшість пенсіонерів) — менша у двадцять разів.

Після 2000 року в країні розпочалося досить швидке економічне зростання, збільшилися фінансові ресурси держави та Пенсійного фонду. Зрештою, 2005 року була реалізована конституційна вимога — розмір мінімальної пенсії досяг прожиткового мінімуму для відповідної категорії населення, і це співвідношення дотримувалося навіть у часи фінансової кризи.

Разом із підвищенням мінімальних розмірів пенсій вдосконалювався і механізм її нарахування в напрямі підвищення коефіцієнта врахування трудового стажу і фактичних заробітків, отож добробут пенсіонерів протягом 2000—2010 рр. зростає швидше, аніж доходи працюючих.

Усе це відбувалося на тлі погіршення співвідношення кількості працюючих і пенсіонерів у бік збільшення частки останніх, що вимагало посилення навантаження на заробітну плату для наповнення Пенсійного фонду, яке й так перевищує всі розумні межі.

Такий напрям розвитку пенсійних виплат породив нову проблему — зростаючого дефіциту Пенсійного фонду, який з року в рік покривається за рахунок державного бюджету. Підтримка Пенсійного фонду з державного бюджету, що з 2005 року наращується з року в рік, незабаром призведе до того, що держава залишиться перед вибором — або оплачувати працю лікарів та вчителів разом з утриманням державних службовців, військових і мільйонерів, або платити пенсії. Одночасно робити те і друге держава не зможе — просто не вистачить грошей.

Той безсумнівний висновок, що система пенсійного забезпечення рухається у безвихідь, став зрозумілим уже давно, концепції її реформування почали розроблятися з перших років незалежності. Однак їх реалізація відкладалася до слушного моменту, який так і не настав. 9 липня 2003 року Верховною Радою України було прийнято закони «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про недержавне пенсійне забезпечення», якими було поставлено завдання побудувати трирівневу структуру національної пенсійної системи. І цей, порівняно досконалий план, залишився нереалізованим.

Отже, суть української пенсійної системи за роки ринкового будівництва не змінилася — вона залишається фактично фінансовою пірамідою. Незалежно від того, скільки коштів нинішнє покоління пенсіонерів вносило у пенсійну систему протягом усього трудового життя, їх пенсії повністю фінансуються внесками нинішнього працюючого покоління.

Демографія визначає політику

Не будемо говорити за часи Бісмарка, коли середня тривалість життя становила 40 років, але і в радянські часи, коли в 1956 році було запроваджено пенсії для всіх працюючих у державному секторі, а у 1964-му — для колгоспників, на кожного пенсіонера припадало декілька працюючих. За 1959—2001 роки співвідношення кількості пенсіонерів і працюючих зросло майже удвічі — з 22,7% до 41,1%. За даними Інституту демографії та соціальних досліджень, до 2025 року цей показник сягне 50%, а до 2050-го — 76%. *До того ж у нашій державі внески на майбутню пенсію платять фактично половина працездатних, а право на пенсію, принаймні мінімальну, мають усі без винятку.*

Демографічна ситуація із збільшенням питомої ваги пенсіонерів не є характерною лише для України, вона типова для більшості розвинених країн. **Досі в історії не відзначалося такого стану, щоб кількість людей, які досягли традиційного пенсійного віку, перевищувала чисельність молодих людей, а саме таку картину спостерігаємо ми сьогодні в деяких країнах Європи; до цього неминуче прийдуть усі розвинені країни ще до середини ХХІ століття.**

Як стверджують деякі фахівці, в найближчі 20—30 років демографічна ситуація в розвинених країнах визначатиме політичну. Жодна із країн не готова до проблем, до яких призведе зниження чисельності населення і зрушення його структури у бік збільшення частки пенсіонерів. Однак державна влада в більшості європейських країн не довела ситуацію до кризового стану, майже скрізь пенсійне забезпечення суттєво реформувалося, солідарна система в чистому вигляді збереглася лише в Україні, Росії та Білорусі.

Відсутність змін — шлях до соціального банкрутства

В Україні на сьогодні суперечності пенсійної системи так загострилися, що без її негайного реформування стане реальною загроза фінансового і соціального банкрутства держави з усіма передбачуваними наслідками.

Так, фактично цілковите зрівняння пенсій для осіб, які не мають не лише повного, а в багатьох випадках і жодного трудового стажу на території України, з реальними трудовими пенсіями та суттєве підвищення їх мінімального рівня якщо й виправдано із соціально-політичних міркувань, то не відповідає усталеним засадам суспільної моралі й не сприяє підвищенню трудової активності громадян. Останні роки пенсіонери не становлять найбільшій частку населення України — їх місце зайняли люди працездатного віку. Цю проблему слід вирішувати, звісно, не зменшенням життєвого рівня пенсіонерів, а створенням умов для підвищення доходів працюючих у всіх сферах, у тому числі — зайнятих самостійним бізнесом. Зрозуміло, що вимога здійснювати внески в пенсійні фонди для численного прошарку самозайнятих громадян, чий заробіток ненабагато перевищує прожитковий мінімум, не зустрічає з їхнього боку розуміння. При досягненні пенсійного віку вони отримають таку само пенсію, як і особа, яка відверто нехтувала державні вимоги, нерідко — маючи досить пристойні доходи.

Водночас, неприпустимо велика диференціація пенсій (при середньому розмірі пенсії порядком 1000 грн. на місяць велика кількість привілейованих

отримують понад 10 тис. грн. і більше) вкрай негативно сприймається суспільством.

Працівники, що отримують порівняно високу заробітну плату, у разі дисциплінованої сплати пенсійних внесків опиняються в очевидному програві — якби вони просто вкладали ці щомісячні відрахування на банківські депозити, до моменту виходу на пенсію у них нагромадився б вклад, одні відсотки з якого приносили б більший дохід, ніж нарахована майбутня пенсія, а нагромаджені кошти стали достатнім спадком для нащадків.

Виникає замкнене коло: закономірне і необхідне підвищення пенсій викликає напруження у забезпеченні їх виплати, і воно ж — стимулює працюючих приховувати свої заробітки. В межах солідарної системи не існує механізму вирішення цієї суперечності, водночас її поглиблення в недалекому часі здатне повністю зруйнувати всю фінансову систему держави.

Подальше затягування з вирішенням цієї проблеми призведе до катастрофи — мине лише кілька років, і держава виявиться неспроможною виплачувати пенсії взагалі. Важко навіть уявити соціальні наслідки цієї катастрофи.

Отже, настав час здійснити кардинальні реформи, і час цей спливає дуже швидко. При цьому слід мати на увазі, що помилковий крок у такій стратегічно важливій справі може принести ще більш катастрофічні результати, ніж навіть затягування з рішенням.

Уряд не ліквідує, а відтягує катастрофу

Чинний уряд, скоріш за все, не бачить масштабів небезпеки і декларує рішучість зберегти функціонування збанкрутілої солідарної системи, позбутися дефіциту Пенсійного фонду. Влада розраховує на суттєве розширення кола платників пенсійних внесків і посилення контролю за їх виплатою працюючими на засадах найму. Однак суб'єкти дрібного бізнесу в абсолютній більшості просто не мають можливості витримати додатковий тягар, а роботодавці й без того неспроможні платити за робочу силу фактично вдвічі більше, ніж вона варта. І дрібний, і великий бізнес скоріш згорнуть свою діяльність і додадуть мільйони людей до категорії отримувачів соціальних виплат держави, ніж збільшать наповнення Пенсійного фонду. Влада декларує заходи щодо ліквідації «тіньової» складової заробітної плати, обіцяє боротьбу з різними ухиляннями від сплати пенсійних внесків, погрожує урізати неправедні пенсії вищою державною чиновництву. Звісно, ці обіцянки так і залишаться нереалізованими, *тим більше що на сторозжі непоручності чиновницьких пільг стоїть Конституційний Суд.*

Не усуне, а лише відтягне катастрофу на деякий час збільшення пенсійного віку. За розрахунками авторів існуючого на сьогодні проєкту, фінансовий ефект від продовження трудового віку для жінок принесе Пенсійному фонду значну економію, але ж ці кошти прямо вилучать із гаманців сотень тисяч жінок, які очікують виходу на пенсію у 2011 році.

При цьому чинна влада не переймається питанням, чи три-

матимуть роботодавці цих знесилених жінок на більш-менш оплачуваних робочих місцях, а також тим, куди подітися молоді, яка мала б щасливу можливість знайти першу в житті роботу. Спроба вирішити пенсійну проблему засобами поточного реагування не убезпечить від соціальної катастрофи.

Держава мусить визнати катастрофічний стан пенсійної системи і передкатастрофічний стан економіки загалом. На всенародне обговорення мають вноситися не міфічні проєкти нової Конституції (це справа кваліфікованих правознавців), а концептуальні підходи до перебудови пенсійної системи.

Нинішні умови пенсійного забезпечення можна зберегти для працівників, яким залишилося не більш як 5 років до виходу на пенсію.

Є вихід із тупика

Для всіх інших слід негайно створити накопичувальну пенсійну систему. Існує потенційно ефективний механізм її негайного запровадження. Держава десятками років, у тому числі — в умовах приватновласницьких ринкових відносин — отримувала від працюючих громадян досить значні кошти у вигляді пенсійних відрахувань. Натомість вона гарантувала усім громадянам достойне грошове забезпечення від настання пенсійного віку до самої смерті. Тож перед усіма ними держава має прихований борг (а це суми, що вимірюються сотнями тисяч гривень, помноженими на мільйони працюючих).

Борг держави у вигляді зобов'язання виплачувати певний розмір щомісячної пенсії перед кожним громадянином виникає не після досягнення ним пенсійного віку, а поступово формується з перших днів трудової діяльності.

З дня, коли громадянин починає працювати і робити внески до Пенсійного фонду, виникають і підстави для нарахування йому певного розміру пенсії — зрозуміло, що в перші місяці і навіть роки досить символічної. Однак рано чи пізно настає час, коли фактично відпрацьований період дозволить нарахувати вже вагомий розмір щомісячної пенсії, тобто держава набуває перед таким громадянином цілком конкретних фінансових зобов'язань.

За попередніми розрахунками, сумарні зобов'язання держави лише перед нинішніми пенсіонерами, враховуючи прогнозу тривалість життя цього покоління та існуючий рівень пенсійних виплат, перевищує 1,5 трлн. грн., більш як півтора річних ВВП країни. На кожного пенсіонера припадає понад 115 тис. грн., які держава гарантує йому виплатити у вигляді щомісячної трудової пенсії. Працюючих усе ще більше, ніж пенсіонерів, і можна приблизно вважати, що державний борг перед ними (виходячи з нинішнього рівня зарплат і пенсій, без урахування їх зростання в подальшому) не менш як 2 трлн. грн. Тобто держава, окрім офіційного облікованого боргу перед зовнішніми і внутрішніми кредиторами, має нагромаджений борг перед власними громадянами у сумі понад 3 трлн. грн., який зобов'язана офіційно визнати.

За наявного стану організаційного технічного оснащення Пенсійний фонд здатен розрахувати розміри зароблених пенсій для кожного із працюючих в Україні зокрема.

У сучасному світі будь-який борг може бути за допомогою апробованих механізмів переведений у відповідні цінні папери, які ефективно працюватимуть як фінансовий актив. Є кваліфіковані фахівці, здатні здійснити точні розрахунки цього боргу і розробити механізм його застосування як активу накопичувальної пенсійної системи. Є банківські й небанківські фінансові установи, які здатні взяти такі активи в управління і забезпечити достойні пенсії, адекватні трудовому внеску, для досить недалекого покоління потенційних пенсіонерів.

На основі переведення у статус державного боргу пенсійних зобов'язань держави перед кожним працюючим існує технічна

можливість негайного переведення більшості працездатного населення у накопичувальну пенсійну систему. Інституційно це вирішується через заснування при Пенсійному фонді Державного пенсійного накопичувального фонду, в який автоматично переводяться пенсійні рахунки зареєстрованих платників пенсійних внесків, у тому числі — пенсійне зобов'язання держави у вигляді бездокументарного цінного паперу, в якому зафіксована капіталізована сума заробленої працівником на час переведення у накопичувальний фонд пенсії. Після досягнення працівником пенсійного віку розмір пенсії складатиметься з двох частин — заробленої за часи перебування у солідарній системі, яку візьме на себе держава, і виплат з накопичувальної частини.

У подальшому необхідно створити умови для можливості переведення пенсійних нагромаджень (разом з державним пенсійним зобов'язанням) у недержавні пенсійні фонди, які можуть вкладати їх у більш прибуткові активи, ніж державний накопичувальний фонд, і виплачувати пенсії в більшому розмірі. Громадянин має обирати самостійно — отримувати гарантовану державою пенсію з накопичувальної державної системи чи піти на ризик і вкласти свої нагромадження у недержавний пенсійний фонд.

До речі, після переходу в накопичувальну систему пенсійний вік за потреби можна безболісно збільшувати — громадяни з розумінням сприймуть можливість збільшити накопичувальну частину, яка є їх особистою власністю.

Саме завдяки застосуванню накопичувального принципу виплати пенсій проблема пенсійного віку не має гостроти у європейських країнах. Коли громадянин вважає, що він нагромадив уже достатній обсяг коштів на накопичувальному рахунку, він може вийти на пенсію достроково — з розумінням того, що тепер уже його заощадження не зростатимуть, а, навпаки, будуть зменшуватися в міру отримання щомісячних виплат.

Переведення на накопичувальну систему вирішує також специфічну для України проблему пенсійного забезпечення індивідуальних підприємців та трудових мігрантів, не зареєстрованих як платники пенсійних внесків — вони або зареєструються добровільно і так само добровільно сплачуватимуть внески, або так само добровільно відмовляться від надії на отримання пенсії взагалі. Законодавство щодо призначення грошового утримання від держави має бути вдосконалене з твердим переліком підстав, на яких громадянин може розраховувати на соціальну пенсію за віком, не маючи стажу платника пенсійних внесків. Розмір соціальної пенсії, на яку можуть розраховувати громадяни без пенсійного трудового стажу, має встановлюватися на інших методиках розрахунку прожиткового мінімуму, аніж мінімальної трудової пенсії.

Слід зрозуміти, що навіть у разі негайного створення Накопичувального пенсійного фонду солідарна система відразу не скасовується, як і зобов'язання держави з виплати трудових пенсій. Деякий час (не менше 20—30 років) держава буде змушена виплачувати пенсії, нараховані за діючою системою тим, хто не потрапив у накопичувальну систему. Джерелом грошових ресурсів для цих виплат залишаться значною мірою ті ж внески працюючих, але не у вигляді безповоротних вкладень у пенсійний фонд, а у вигляді державних запозичень з використанням ОВДП. Тобто пенсійний борг держави буде поступово погашатися за допомогою інструментів державних запозичень. Принципова особливість цього механізму полягає в тому, що сумарна заборгованість держави матиме чітку тенденцію до зменшення та остаточної ліквідації через певний час, тоді як нинішня система веде до стрімкого нарощування державного боргу і фінансового колапсу.

Олег ЛЯШКО,
народний депутат України.

Необхідна модернізація

Реформи уряду — не реформи. Бо це має бути комплекс змін, які неможливо зробити швидко. Урешті, кінцевою метою має бути покращення самовідчуття людей та рівня їхнього життя. Такої думки дотримується народний депутат, член Комітету Верховної Ради з питань бюджету **Олександр ЧОРНОВЕЛЕНКО («НУ—НС»)**.

Головна причина дефіциту Пенсійного фонду — низькі зарплати

Урядовий законопроект — це фактично оголошення дефолту Пенсійного фонду. Оголошення того, що в держави немає грошей, аби виплачувати пенсії чи субсидіювати Пенсійний фонд, а у великих підприємців, так званих олігархів, немає бажання робити до нього відрахування. Головна проблема наповнення ПФ — це низькі зарплати. Але для вирішення цього питання потрібен новий підхід до концепції економічного розвитку країни загалом. А рецептів тут, якщо говорити в цілому, декілька — змусити підприємців вкладати більшу частину прибутку в реконструкцію виробництва, у нові технології. Тобто зробити повну модернізацію всієї економічної структури. Ми не зможемо тягнути металургійний, хімічний комплекс, значну частину машинобудівного. Це не підходить нам ні ресурсно, ні з точки зору розміру капіталовкладень. Тому потрібна інша структура нашого народного господарства. По-перше, потрібно стимулювати інвестиції в нові технології, які б підвищували продуктивність

За приховування рівня зарплат і несплату податків підприємців потрібно штрафувати і навіть відкривати кримінальні справи аж до позбавлення волі. Тоді надходження в Пенсійний фонд будуть значно більшими.

праці. Тоді відповідно й відрахування будуть. По-друге, це перерозподіл прибутків. Він має бути стовідсотково на користь тих, хто працює. Мають бути захищеними й інтереси дрібних підприємців, які повинні також робити відрахування до Пенсійного фонду, але водночас їхні доходи мають бути більшими. Для цього також є різні заходи: від спеціального кредитування до надання пільг. І, нарешті, перерозподіл роботи акціонерних підприємств, господарських товариств на користь дрібних акціонерів. Тобто в сторону деолігархізації, демонополізації нашої економіки. Це принесе додаткові кошти в економіку, а отже, і в бюджет, і в Пенсійний фонд.

Стимулювати тих, хто декларує свої доходи

Маємо чітко забезпечити абсолютну надійність тих грошей, які потрапляють у нашу економіку. Це й нове законодавство щодо банків, де, безумовно, вкладники мають бути на першому місці, це й боротьба з корупцією, яка надзвичайно сильно заважає. Та низка інших заходів, які сказали б інвесторам, що гроші, вкладені в нашу країну, не будуть втрачені.

Щодо заходів. Не варто лякати людей підвищенням пенсійного віку. Потрібно насамперед заборонити відправляти на заслужений відпочинок достроково чи строково, лише на підставі досягнення відповідного віку. Єдиним критерієм має бути здатність і бажання людини працювати. Якщо таке бажання й можливість є — нехай працює. Крім того, якщо пенсіонер продовжує працювати, то ніхто не має права зменшувати суму належних йому виплат.

Не таємниця, що економіка знаходиться в тіні, а заробітна плата — у ще більшій тіні. Пенсійний фонд насправді недоотримує величезну суму, яка надходила б, якби зарплати не платили в конвертах. Урешті, потрібно стимулювати тих, хто декларує свої доходи, а також стимулювати більш довгу, продуктивну та більш високооплачувану роботу. Тобто є ціла низка заходів, які змусять працівників сказати: краще я отримуватиму менше, але чесно, а виграю потім, при нарахуванні пенсії.

Додаткові робочі місця

Наявність чи відсутність робочих місць у більшій частині нашої економіки обумовлені станом зовнішніх ринків. Значну частину нашої продукції ми поставляємо за кордон. Тому очевидно, що одне із завдань держави — стимулювати інвестиції саме в ті галузі, які матимуть попит у світі в найближчі 5—15 років. Завдання Міністерства економіки, Кабінету Міністрів — правильно прогнозувати, куди вкладати гроші. І не лише прогнозувати, а й стимулювати галузі через зменшення оподаткування та іншими пільгами.

Крім того, ця проблема вирішиться, коли збільшиться платоспроможність і попит населення. Якщо ми збільшимо частку заробітної плати в

собівартості продукції, у людей буде більше грошей, вони захочуть більше купувати, тож потребуватимуть більше товарів у тому числі й вітчизняного виробництва. Водночас для молоді необхідно створювати принципово нові робочі місця. Молодь і працівники передпенсійного віку принципово не мають бути конкурентами. Молодь не повинна працювати на робочих місцях, створених у XX столітті, інакше ми завжди будемо найбіднішими. У цьому й полягає мистецтво наших урядовців, підприємців, щоб стимулювати створення таких робочих місць, які будуть потрібні не лише сьогодні, а через 10, 15, 20 років. Комплексна реформа економі-

Метою пенсійної реформи має бути підвищення виплат. Доведення їх до європейського рівня. А далі має бути низка заходів, яка цьому сприяє. Головне з них — збільшення заробітної плати.

ки і соціальних стосунків — основа справжньої пенсійної реформи. А те, що робиться, — спроба вирішити проблеми олігархів і чиновників за рахунок решти населення.

Хто захистить заощадження від інфляції?

Зберегти реальну вартість коштів через 10—15 років не можна в наших умовах ні в державному, ні в недержавних пенсійних фондах в умовах накопичувальної пенсійної системи. Нині взагалі не варто говорити про накопичувальну систему в недержавних пенсійних фондах. Це можна відпрацювати експериментально, для бажаючих мати гострі відчуття. Очевидно, що тут потрібна окрема програма, і бажано добровільна. До того ж я не бачу можливостей держави гарантувати збереження коштів навіть другого рівня (накопичувальної системи). На жаль, державі не довіряють. Дати гарантії, що через 15 років ці гроші не пропадуть, мо-

Коли будуть нормальні умови й працювати буде вигідно, то люди самі, за власним бажанням, залишатимуться на своїх робочих місцях. Упевнений, охочих буде чимало.

же лише безвідповідальна людина. Тим більше, перші результати від впровадження накопичувальної системи будуть отримані лише через 30 років, коли нинішнім 35-річним виповниться 65—70 років. Крім того, варто вивчити й негативний досвід застосування цієї системи в благополучних країнах. Бо досі ми наводили лише позитивний приклад.

Дов речі, Міжнародний валютний фонд не має відношення до пенсійної реформи. Це не є його вимоги. Коли чинний уряд брав

транш, на запитання: як повертатимете кошти, назвав низку заходів. Зокрема, підвищення цін на енергоносії, зменшення дефіциту державного бюджету та Пенсійного фонду.

Ще одна помилка — це критика субсидіювання ПФ з державного бюджету. По-перше, значна частина пенсій може виплачуватися лише за рахунок бюджету, ідеться насамперед про виплати державним службовцям, військовим тощо. Але держава може приймати рішення щодо спрямування частини бюджетних коштів до Пенсійного фонду, щоб здійснювати виплати й іншим громадянам, які працювали в недержавному секторі. Це нормально. Даються ж субсидії на енергоносії чи дотації вирівнювання по регіонах. Субсидії до Пенсійного фонду з економічної точки зору нічим не гірші за більшість інших бюджетних витрат, а з точки зору моральності, соціальної справедливості навіть кращі за деякі інші витрати з бюджету.

Записала Олена ГОРБУНОВА.

Урядові ініціативи дискримінують жінок

Проведення в Україні реформ — тема з 20-літньою «бородою». Всі ці роки — від початку незалежності — ми чули про необхідність, а згодом уже — й про нагальність їх проведення. Проте жодна політична сила, прийшовши до влади, реформуванням не займалася. Боялася за свої рейтинги. Якщо і вдавалися до якихось змін в економіці, вирішенні соціальних питань чи суспільних відносин, то епізодично, виходячи з ситуації даної миті.

Принцип протистояння

Особисто і не в одній публікації доводила необхідність зміни й вдосконалення в країні пенсійної системи. Що проект не дає цілісної картини реформування системи, того, що отримаємо на «виході», бо «зітканий» фактично зі змін і поправок до вже існуючих норм законодавства: у такій-то частині такої-то статті, такий-то абзац викласти в такій редакції...

Але що чітко простежується в законопроекті, то це закладений у ньому принцип протистояння. «Батьки» пенсійної реформи примудрилися зіштовхнути в ній «лобами» всіх і вся — старих і молодих, різні вікові та соціальні групи, одиноків, пенсіонерів різних років і навіть статі. Вражає й ображає те, що так зване реформування зводиться, по суті, до одного — підвищення пенсійного віку жінкам. Аргументація віце-прем'єр-міністра і міністра со-

ціальної політики Сергія Тігіпка — вбивча в прямому сенсі цього слова: бо, сказав він, жінки живуть довше за чоловіків...

Чітко проглядається чоловічий егоїзм

Перша реакція в мене особисто: а хіба жінки винуваті, що сильна стаття України вкорочує — до того ж свідомо! — сама собі життя тютюном, алкоголем, наркотиками, тюрмами, хворобами, від яких не поспішає лікуватися, в п'яних бійках, бізнесових і політичних розборках, у ДТП, коли в нетверезому стані сідає за кермо. Навіть серед саможубців чоловіків більше, а суїцид притаманний лише слабкодушним і безвідповідальним.

Після першої — друга — і не менш жорстка: варто Сергію Леонідовичу побувати в нашому обласному онкологічному диспансері (або в будь-якому іншому в Україні), поговорити з лікарями, зокрема маммологами, може, у нього трохи б розвіднилося у голові. Колись моя колега Лілія Миленко, в матеріалі з онкології написала одну точну фразу: жінки грудьми зустрічають проблемами і грудьми за це й розплачуються...

Однак наші законотворці не спішають спонукати чоловіків турбуватися про себе (тобто пийте, паліть, словом, гробте себе «на здоров'я»), а латають бюджет Пенсійного фонду за рахунок найслабкіших. Як сказав один розумний чоловік: урівнюють таким чином чоловіків і жінок в усіх правах. І навіть у праві ранньої смерті.

Чоловіча солідарність і егоїзм чітко проглядаються і за іншою нормою цього законопроекту. Частині чоловіків — держслужбовцям — (а їх лише 2% від працюючої сильної статі) все ж підвищують пенсійний вік. Але тільки на два роки (до 62 років), до того ж пропонують ввести цю норму аж з 2013 року. Жаліють. А от жінкам доведеться почати перепрацьовувати, допрацьовувати, чи як це ще назвати, починаючи вже з нинішнього — 2011-го...

По суті, це є дискримінація жінок — через стаття.

З ринку праці витіснять молодь

Якщо далі заглиблюватися в законопроект, то постане питання зайнятості молоді. Сьогодні випускники шкіл і вузів не можуть влаштуватися на роботу і роками чекають свого першого робочого місця. Давно вже йдеться про те, що пенсіонери не дають молодим «ходу». Тепер влада хоче ще більше загострити цю ситуацію?

Посилання на європейські країни, де також піднімають пенсійний вік, сприймається як знущання. І справа не тільки в тому, що в Західній Європі середня тривалість життя людини значно вища, ніж в Україні. (Хоча це дуже суттєво!). Причини підвищення пенсійного віку в нас і в них — різні.

В тій же Франції — де також демографічна ситуація не радує — робочі місця є, а ось французів на них не вистачає. У нас же в Україні ситуація інша: бажаючих працювати — багато, а робочих місць — немає.

Підвищувати пенсійний вік при економічній, що ледве дихає, — це витіснити молодь за кордон у пошуках роботи. А хто ж наповнюватиме Пенсійний фонд за такого розвитку подій через 10—20, 30 років?

Реформа — це не латання дірок на старій одежині. Це пошиття принципово нового соціального «костюма», який суспільство довго і з задоволенням має носити. Фахівці стверджують, що є багато альтернативних механізмів подолання дефіциту бюджету Пенсійного фонду. Від виведення грошей з тіні до створення нових робочих місць. Мене, приміром, цікавить, чому відмовилися від перерахування до ПФ відсотків від операцій з нерухомістю, обміну валют тощо? Кажуть — це копійки, вони, мовляв, погоди не зроблять. Не скажіть. Одні заробітчани прислали в Україну до 400 мільярдів доларів. А «інвестиції» з офшорних зон? А придбання нерухомості? Навіть якщо це і копійки, то, як каже ще одне українське прислів'я: нитка до нитки — голому сорочка. А головне, гроші українських жінок, які отримують у більшості своїй найменші зарплати, яких першими скорочують з роботи, які й так у центрі зайнятості становлять найбільшу категорію безробітних, пенсійної «погоди» точно не зроблять.

Тетяна БАБИНЕЦЬ,
редактор обласної газети «Сумщина».
Сумська область.

До 1 квітня 2011 року всі автостанції України перевірять на факт дотримання ними належної якості обслуговування, *повідомляє прес-служба Міністерства інфраструктури України*

Медаллю «За врятоване життя» нагороджено старшого лейтенанта служби цивільного захисту Олександра Камбарова і старшого прапорщика служби цивільного захисту Олександра Копицю, які під час гасіння пожежі в санаторії «Поділля» (Вінницька область) виявили особисту мужність та високий професіоналізм (*Укрінформ*)

РЕГІОНИ

► *УЖГОРОД*

Батальйон «Тиса» змінив командира

Україна передала Угорщині повноваження з головування в багатонаціональному інженерному батальйоні «Тиса». Цей українсько-угорсько-румунсько-словацький проект надає можливість інженерним підрозділам країн-учасниць відпрацьовувати питання спільного реагування на надзвичайні ситуації природного характеру, які можуть виникнути в басейні річки Тиса.

Серед основних завдань батальйону — евакуація населення, техніки і майна з районів стихійних лих, охорона, супровід і розвантаження гуманітарної допомоги, участь у відновленні доріг та гідротехнічних споруд, будівництво тимчасових мостів та дренажних систем, регулювання річищ річок, тимчасове енергозабезпечення об'єктів і очищення питної води.

— У 2010 році Україна організовувала проведення навчань батальйону під умовною назвою «Світла лавина», базуючись на набутому в попередні роки досвіді, але вважаю, що нам вдалося привнести деякі нові аспекти, — зазначив на урочистій церемонії з передачі головування заступник начальника Генштабу Збройних сил України, віце-адмірал Ігор Кабаненко.

Згадані навчання проводили безпосередньо на ділянці річки Тиса. Зокрема, вояки відпрацьовували дії з розчищення річища водойми.

Угорські партнери зазначили, що багатонаціональний інженерний батальйон «Тиса» — це гарний резерв для кожної країни-учасниці.

— У 2011 році склалася особлива ситуація: Угорщина головує в Європейському союзі. І ми хотіли б використати це для того, щоб презентувати батальйон «Тиса» європейській спільноті. Тому до багатонаціонального навчання «Світла лавина», яке цього року відбудеться в Угорщині, плануємо залучити багато спостерігачів з країн Єврозоюзу, — повідомив заступник начальника Генштабу Збройних сил Угорської Республіки генерал-майор Золтан Оросз.

Василь НИТКА.

Довідка «Голосу України»

Створення багатонаціонального інженерного підрозділу «Тиса» було ініційоване українською стороною з метою оперативного реагування військових сусідніх держав на загрози повеней, а також для боротьби з наслідками стихійних лих, що загрожують країнам Карпатського регіону. З нашого боку до його складу входять інженерна та інженерно-дорожня роти, взводи зв'язку, ремонтний та матеріального забезпечення.

► *ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ*

Отримали ключі від «Таврій»

Ключі від нових «Таврій» отримали 14 інвалідів Прикарпаття. «Якщо у 2009 році області дали чотири спецавтомобілі за державною програмою, то нинішній уряд виділив для прикарпатців 49 машин, які уже мають своїх законних власників», — наголосив заступник голови ОДА Роман Іваницький.

Нагадаємо, що попереднє вручення «Таврій» відбулося в області напередодні Дня соборності. А загалом у черзі на отримання спецавтомобілів перебувають більше 2,5 тис. краян пільгових категорій.

Дарина НАЗАРЧУК.

Підготовка слідчих у цивільних вузах дешевша і якісніша

Днями у Національному університеті «Одеська юридична академія» відбувся державний розподіл 500 випускників 6 факультетів вузу, **передає Укрінформ**. Їх було направлено в структури прокуратури, Міністерство юстиції, Державну митну службу, МВС, СБУ, ДАІ, Державну судову адміністрацію, Вищий адміністративний суд, державні адміністрації, аспірантуру. Найбільшу кількість випускників навчального закладу — 137 — працевлаштовано в органи прокуратури.

Генеральний прокурор України Віктор Пшонка (**на знімку ліворуч**), який був присутній на державному розподілі, відзначив, що вони пройшли серйозну практичну підготовку в міських і районних органах прокуратури, і висловив надію, що молоді кадри посилять їх.

Президент Національного університету «Одеська юридична академія» Сергій Ківалов (**на знімку праворуч**) у свою чергу наголосив, що Генеральна прокуратура — основний «замовник» для вузу. Між Генпрокуратурою і академією укладено довгостроковий договір на підготовку фахівців, за яким працюють уже 13 років. Вуз і Генпрокуратура разом розробляють навчальні програми. Як приклад навів спільну програму «робоче місце слідчого», яка полегшує працю молодого фахівця, оскільки, приходячи на роботу в органи прокуратури, він знає всі процесуальні документи й має їх зразки.

Фото В'ячеслава ТЕНЯКОВА.

С. Ківалов особливо зазначив, що цього року Одеська національна юридична академія уклала з Міністерством внутрішніх справ договір про підготовку 100 фахівців щорічно. Він зауважив, що й раніше академія уклала прями договори з деякими обласними управліннями МВС на підготовку 5—10—15 осіб, а сьогодні система МВС відмовилася від підготовки

слідчих у спеціалізованих вищих навчальних закладах на користь двох цивільних вузів — Харківського і Одеського.

«Напевне, це дійсно державний підхід: по-перше, підготовка фахівців загалом значно дешевша для держави, а по-друге — мабуть, слідчих все-таки більш якісно готують у цивільних вищих навчальних закладах», — наголосив С. Ківалов.

Не можуть розв'язати транспортний кросворд

На Луганщині розпалюються пристрасті стосовно переділу автотранспортного ринку. У центрі скандалу опинилася міська влада обласного центру.

«Міськтранс» є, а грошей немає

Ситуація така. Для розв'язання проблем у сфері пасажирських перевезень Луганська міська влада вважає за потрібне створити комунальне підприємство «Міськтранс», для якого цього року планує закупити до 70 великих автобусів. У свою чергу приватні перевізники побоюються, що влада змушуватиме їх вступати в нове комунальне підприємство й робити відрахування на його підтримку. Крім того, перевізники вимагають підвищення тарифу на проїзд у маршрутках до 3 гривень, а городяни протестують проти «такого свавілля».

Одне слово, міська влада опинилася у складній ситуації: з одного боку, їй загрожують страйком транспортники, котрі займають 70 відсотків сектору пасажирських перевезень, а з другого — протестують жителі, котрі оплачують зі своєї кишені витрати на комунальні потреби, що з кожним днем зростають, у тому числі і на проїзд у громадському транспорті.

Непросту ситуацію використовують у своїх інтересах лідери місцевих політичних сил. Зокрема, депутат Луганської міської ради, глава обласної партії «Фронт змін» Ігор Ліскі висловився з приводу того, що «сьогодні доводиться пожирати плоди недалекоглядної політики тих керівників міста, які свого часу по волі чи по неволі розвалювали господарство комунального транспорту. Замість того, щоб інвестувати кошти в міський комунальний транспорт, вони фактично віддали перевезення пасажирів у руки приватнику». Ігор Ліскі вважає, що поки в інших містах країни налагоджували транспортну мережу, дозували кількість маршруток і скорочували довжину маршрутів, що дало змогу в остаточному підсумку перевозити пасажирів маршрутних таксі з комфортом, у Луганську громадський транспорт просто винищували.

Однак маршрутні «Газелі» транспортних проблем Луганська теж не розв'язали. Про це свідчать постійні затори, підвищена аварійність, скарги пасажирів. Щодня городяни мають можливість спостерігати, а нерідко й брати участь у слаломі та перегонах, які влаштовують водії маршрутних таксі на центральних вулицях обласного центру.

Наприкінці січня сесія Луганської міської ради все-таки затвердила створення міського комунального підприємства «Міськтранс», у складі якого будуть не тільки вже наявні в місті трамваї та тролейбуси, а й автобуси великої і середньої місткості. На їхнє придбання місто планує витратити 26 мільйонів гривень.

На погіршення умов бізнесу реагує дуже швидко: або йде в тінь, або вибуває із гри.

«Богдан» не виправдав надій

«Горезвісні 70 автобусів становища не врятують», — заперечують противники ідеї міської влади й аргументують це. По-перше, 70 навіть найбільших великовантажних автобусів не в змозі виконати роботу майже 600 маленьких маршрутних таксі. По-друге, в електротранспортному підприємстві, на баланс якого планують поставити ці автобуси, щомісячна заборгованість у зарплаті становить півтора мільйона гривень на місяць. 70 автобусів додадуть до цієї суми ще 3—3,5 мільйона заборгованості. А це вже пряме руйнування підприємства. По-третє, маленький автобус «Богдан» коштує 400 тисяч гривень, з низькою посадкою великої місткості — 800 тисяч. Звідки візьмуться такі гроші, якщо в бюджеті міста на цей рік їх не передбачено? По-четверте, два автобуси «Богдан», які запросили в місто «на пробу», не виправдовують надій. У день кожен із цих «пробників» наносить збитків по 300 гривень лише по паливу. Порахувати збиток від 70 автобусів неважко.

ДО РЕЧІ

Соціальний транспорт зобов'язаний безкоштовно перевозити пільгову категорію пасажирів. Як відомо, за цю послугу держава повинна компенсувати витрати підприємств субвенцією. Протягом п'яти останніх років свої зобов'язання держава не виконувала. Спочатку субвенцію урізали до 50 відсотків, а потім і зовсім перестали виплачувати.

Проти створення «Міськтрансу» зненацька висловився й голова Луганської облдержадміністрації Володимир Пристук:

— Одні кажуть, що треба створювати комунальне підприємство, інші — що треба робити ринкові відносини прозорими. Я за ринкові відносини. Міський голова Луганська Сергій Кравченко ближче до комунального підприємства. Але я все-таки вийшов із бізнесу, тому абсолютно певен: там, де є комунальне підприємство, неминучі злочинства й неефективність. У такій структурі інші проблеми, вона інакше фінансується, має масу обмежень. А ринок реагує швидко — те, що робить державне підприємство протягом місяця, приватне може зробити за один день. І потім. Приватник у себе не краде, а директор комунального підприємства обмежений заробітною платою. Проблема в тому, що ми заганяємо цю галузь у феодальний лад, не даємо їй розвиватися. Тож тут слід добре подумати.

Одне слово, транспортний кросворд поки що не можна вирішити.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

СПОРТ

Фестиваль волейболу в Гуляйполі

Чемпіонами і віце-чемпіонами X міжнародного турніру з волейболу серед ветеранів на приз «Водоля» у Гуляйполі стали команди СК «Запоріжжя» і СК «Твер» (Росія) відповідно. Обидва клуби — переможці Всесвітніх ігор ветеранів 2009 року у Сіднеї. Щоправда, запоріжці перемогли в категорії 55+, а тверичани — у категорії 50+. У складі згаданих команд майже всі гравці — майстри спорту, і серед них два олімпійські чемпіони.

Третіми призерами серед чоловіків стали гуляйпільці, випередивши команди Донецька, Полтави і Тирасполя (Молдова). А в турнірі жінок місця розподілилися так: Дніпропетровськ, Запоріжжя, Харків і Київ. Зайве говорити, що турнір став справжнім святом для приблизно 17-тисячного Гуляйполя. Адже не тільки висококласний волейбол побачили глядачі місцевого спортивно-культурного комплексу «Сучасник», а й просто чудове дійство під час яскравої церемонії відкриття.

Подарував же це свято (вже вдесьте) землякам гравець і президент команди СК «Запоріжжя» Ігор Бірюков. І хоч нині він — голова Шевченківської райадміністрації міста Запоріжжя, район, якому віддав 30 років життя (14 з них Ігор Бірюков був на чолі Гуляйпільщини), — це як перша і єдина любов. Через те турнір так і не переїхав до більш пристосованого Запоріжжя, а так і залишився у маленькому райцентрі — на батьківщині Нестора Махна, пам'ятник якому стоїть поряд з місцем проведення змагань.

Турнір відбувається щороку, і як резонно зауважив голова обласної федерації волейболу міський голова Запоріжжя Олександр Сін, організація подібного міжнародного заходу, ще й на високому рівні, — це справжній вчинок. Через те фестиваль волейболу в Гуляйполі є унікальним. Не лише в українському волейболі. До речі, інформаційним спонсором фестивалю цього разу виступав «Голос України».

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Забезпечення реалізації конституційного права власності на землю — головний обов’язок держави

За своїми властивостями та цінністю земля є не тільки унікальним природним ресурсом, без якої неможливе існування 99,87% всієї флори та фауни планети. Для суспільного життя вона відіграє роль того фундаменту, на якому базується вся система відносин власності. Як свідчить історія людства, неврахування цієї обставини правлячими елітами тих чи інших країн призводило до руйнування цілих імперій та трагедій колись сильних та заможних народів.

Стратегічний ресурс особливого значення

Новітня та більш давня історія Німеччини, Іспанії, Італії, Росії, США, Китаю, Мексики, Болівії сповнена драматичними, кривавими і жорстокими епізодами громадянського протистояння та війн, головною причиною яких було ставлення можновладців до землі, як до звичайної речі, до рядового товару та засобу власного збагачення.

Сучасні драматичні події навколо Іраку, Афганістану, Сербії, Косово є лише фасадом, за яким приховуються геополітичні амбіції окремих держав здобути монопольне право володіти та розпоряджатися на власний розсуд певними територіями, значення яких визначається розташуванням та властивостями наявних на них земель.

Глобальна продовольча криза, яка нині дедалі більше охоплює планету, несе в собі потенційну загрозу початку затяжної смуги перманентних локальних конфліктів, а в перспективі — і протистояння світового масштабу, динаміка яких буде визначатися тим, наскільки країни, втягнуті в це протистояння, отримуватимуть доступ до важливих для них земельних та водних ресурсів. При цьому такі конфлікти і протистояння можуть точитися не тільки у гострій — воєнній формі, а й під зовнішньою пристойним виглядом «фінансової допомоги» та «інвестицій» слабо-розвинутих країнам із нестабільною владою та розколотим за політично, етнічною чи територіальною ознаками суспільством.

ТЕНДЕНЦІЇ

У найближчі 50 років, згідно з останніми оцінками експертів ООН, значна частина сучасного світу буде вражена голодом. Доповідь такої поважної інституції, як *Global Hunger Index*, оприлюднена наприкінці минулого року, доводить, що на планеті вже страждає від недоїдання більше мільярда людей. Найбільш високий рівень голоду зафіксовано в африканських країнах, розташованих південніше Сахари і в Південній Азії, звідки в країни Східної та Західної Європи а найближчі 5—10 років очікуються потужні хвилі біженців.

У цьому контексті проблема захисту родючих земель державами, яких природа щедро нагородила таким безцінним багатством, набуває особливого значення. Відомо, що за такої густоти населення, як у Німеччині, в Україні могли б проживати 136 млн. населення, а родючі українські чорноземи здатні продукувати до 300 млн. осіб. Адже за сучасних методів господарювання аграрний сектор може давати до 70—80 млн. тонн зерна на рік. Тому вже найближчими роками можна передбачити потужні хвилі іммігрантів зі Сходу та псевдоінвесторів із Заходу, яких приваблюватимуть плодючі українські землі навкрути Львова, Кіровограда, Донецька, Одеси, Сімферополя, у нашій прикордонній та прибережній смугах. Це при всьому тому, що сьогодні навряд чи хто наважиться порівнювати нашого середнестатистичного селянина з німецьким бюргером або американським фермером.

Вищевикладене не залишає жодного сумніву в тому, що головним іспитом для народу України та її влади, принаймні на найближчі 10—20 років, стануть уміння керувати елементарним здоровим глуздом та консолідуватися навколо і завдяки землі, як нашого основного національного багатства.

Чи підготувала держава українського селянина та й взагалі будь-якого громадянина до кардинальних змін земельних відносин, які відбудуться найближчим часом? Чи не

(селянських) господарств, садів і городів як вимушений захід продовольчого самопорятунку. Понад 6,5 мільйона особистих селянських господарств намагаються самостійно господарювати без створення юридичної особи. З них близько 700 тисяч отримали в натурі свої земельні паї, розширивши господарства. Цей процес має тенденцію до зростання, бо не формувалися і не формуються науково обґрунтовані цілісні мінімально неподільні ефективні господарські одиниці на основі регіональних та зональних особливостей, вимог ландшафтознавства і перспектив раціонального природокористування, політики держави та свідомого бажання працездатних селян.

І останнє. Нині одержання громадянами земельних ділянок для ведення фермерського господарства, особистого селянського господарства, садівництва, будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), індивідуального дачного будівництва, будівництва індивідуальних гаражів відповідно до норм Земельного кодексу у більшості регіонів, і особливо в їх обласних центрах, практично унеможливлено, зокрема, за причинами відсутності таких ділянок та неналежного забезпечення принципу гласності в діяльності органів місцевої влади та місцевого самоврядування. У зв'язку із таким станом справ порушуються конституційний припис щодо рівності перед законом усіх громадян України та принцип соціальної справедливості.

За цих усіх умов, попри формальну заборону, в Україні вже сформувався великий тіньовий земельний ринок. При цьому половину продуктивних сільськогосподарських земель в Україні нині контролюють великі орендарі — латифундисти. Арифметика тут доволі нескладна.

ДО РЕЧІ

За оцінками фахівців Мінагропрому, з 30 мільйонів гектарів земель сільськогосподарського призначення ефективно використовується в сільському господарстві України лише 20 мільйонів, з яких великими аграрними холдингами вже контролюється майже 10 мільйонів гектарів.

Як підсумок цього всього, доводиться констатувати, що наші селяни так і не стали господарями на своїй землі. Багато хто з них сьогодні знаходиться за кордоном, на заробітках. Власники земельних і майнових паїв не знають, чого очікувати від непрозорої та непередбачуваної діяльності не лише тіньових структур, а також і від органів влади, які часто зливаються з капіталом і постійно змінюються.

Державна бюджетна підтримка в основному надходить згіданним менеджерам та посередникам, а державна політика щодо розвитку ефективних сімейних селянських господарств, які б діяли переважно без найманої праці, практично відсутня.

Значною мірою зазначена ситуація спричинена незавершеністю процесів реформування економічних та правових відносин власності, а також недосконалістю системи державного управління у сфері використання і охорони земель, земельного законодавства та інфраструктури ринку земель.

Завдяки прийняттю Верховною Радою України низки законів, серед яких: Земельний кодекс України та Закони України: «Про особисте селянське господарство», «Про землеустрій», «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)», «Про державний контроль за використанням та охороною земель», «Про внесення змін до Закону України «Про

оренду землі» (нова редакція), «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року», «Про внесення змін до пунктів 14 і 15 розділу Х «Перехідні положення Земельного кодексу України щодо терміну на продаж земельних ділянок», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку набуття прав на землю», — правове поле земельної реформи за роки реформування в основному створено.

Разом із тим наявна база реформування ринку землі на сьогодні залишається суперечливою і недостатньою. Правові норми, що регулюють земельні відносини, розпорошені по різних кодексах та інших нормативно-правових актах.

Враховуючи цю обставину, Президент України своїм Розпорядженням від 23 червня 2010 року №956 створив міжвідомчу робочу групу з аналізу стану додержання законодавства у сфері земельних відносин, а наступним Розпорядженням від 26 січня 2010 року визначив коло питань, якими має опікуватися зазначений орган. Перше і головне серед них — здійснення моніторингу забезпечення додержання конституційних прав громадян на землю.

З огляду на зазначену ситуацію та враховуючи зростаючу цінність землі, як однієї з головних умов існування нинішнього і майбутніх поколінь, особливого та обмеженого природного ресурсу, який має визначальне значення для утвердження державного суверенітету та зміцнення національної безпеки, існує нагальна потреба в розробці довгострокової та зрозумілої всім українському суспільству програми дій депутатського корпусу щодо забезпечення реалізації громадянами України конституційного права власності на землю, насамперед для вирішення однієї з найгостріших суспільних проблем — подолання бідності.

Проект програми дій депутатського корпусу розроблено

Саме з метою формування принципово нового підходу до врегулювання земельних відносин з урахуванням світового досвіду та відповідно до вимог гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу, належного забезпечення реального здійснення громадянами України конституційного права власності на землю, створення в країні прозорого ринку землі мною та народними депутатами України В. Олійником, Р. Ткачем та С. Терещуком був розроблений та поданий проект Постанови Верховної Ради України «Про заходи щодо реалізації громадянами України конституційного права власності на землю» (реєстр.№8044 від 1.02.2011 року), який розглядатиметься найближчим часом. У зазначеному проекті пропонується визначити забезпечення і захист конституційного права власності громадян України на землю одним з головних пріоритетів у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

З огляду на зазначене Президентом України запропоновано з урахуванням особливостей нинішнього етапу земельної реформи в державі вжити додаткових заходів щодо забезпечення реалізації громадянами України гарантованого Конституцією України права власності на землю, насамперед для вирішення однієї з найгостріших суспільних проблем — подолання бідності. Такий підхід, на мою думку, є цілком обґрунтованим, оскільки подолання бідності є складовою частиною і стрижнем програми реформ, проголошеної главою держави. А додаткові заходи щодо забезпечення реалізації громадянами України гарантованого Конституцією України права власності на землю значно підсилять соціальну спрямованість роботи міжвідомчої групи з аналізу стану додержання законодавства у сфері земельних відносин, яка вже створена і діє при Президентіві України, спрацюють на її та авторитет та повагу в суспільстві.

Завданням Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин є прискорення підготовки і подання на розгляд Верховної Ради України законопроектів, спрямованих на своєчасне проведення земельної реформи, належне правове врегулювання відносин у сфері використання земельних ресурсів і забезпечення реалізації громадянами України гарантованого Конституцією права власності на землю, насамперед таких: щодо забезпечення прав громадян України на безоплатну приватизацію земельних ділянок; права громадян України на отримання земель-

ної частки (паю); спрощення процедури розмежування земель державної та комунальної власності; запобігання корупційним діям та хабарництву у сфері земельних відносин; створення та функціонування повноцінного ринку землі в Україні.

Кабінету Міністрів України пропонується до 1 липня 2011 року розробити та затвердити Державну цільову програму, яка б передбачала комплекс заходів щодо належного забезпечення реалізації громадянами України конституційного права власності на землю.

До 1 серпня 2011 року відповідно до проекту постанови уряд має розробити і подати на розгляд Верховної Ради України проекти законів про державний земельний кадастр та про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення земельної реформи в Україні в частині реалізації громадянами України права власності на землю.

ЦИТАТА

«Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу...

Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону...

Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціально спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом»

(стаття 13 Конституції України).

До 1 січня 2012 року Кабінету Міністрів України пропонується розробити законопроекти: про Національний земельний фонд України; про Національний земельний банк України; про запобігання спекулятивним операціям із земельними ресурсами; про відповідальність власників і користувачів землі за якість ґрунтів та цільове використання земельних ділянок; про захист чорноземів.

На уряд також покладається завдання визначити з урахуванням пропозицій заінтересованих державних органів та органів місцевого самоврядування необхідну кількість фахівців у сфері земельних відносин та забезпечити їх підготовку у відповідних навчальних закладах України за державним замовленням.

Окремим пунктом проекту постанови Кабінету Міністрів України пропонується забезпечити фінансування заходів, пов'язаних з проведенням в Україні земельної реформи, інвентаризації земельного фонду та формування прозорого ринку землі в 2012—2020 роках.

Генеральній прокуратурі України рекомендовано вжити додаткових заходів щодо забезпечення неухильного додержання Конституції України та законів України у сфері земельних відносин в частині реалізації громадянами України права власності на землю.

Завданнями Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України визначено своєчасне виявлення та розкриття злочинів, інших правопорушень, пов'язаних із земельними ресурсами, своєчасне притягнення винних осіб до передбаченої законом відповідальності.

Прийняття зазначеної постанови Верховною Радою, на мою думку, має стати першим серйозним кроком на шляху практичної реалізації громадянами України конституційного права власності на землю, здійснення докорінної перебудови соціально-економічних відносин на селі, створення в найкоротші терміни прозорого та прогнозованого ринку землі в Україні. Впевнений: їх буде ще багато — цих кроків. Вони будуть даватися нелегко і супроводжуватися боротьбою поглядів та інтересів. Але... Чи є в нас усіх, хто живе нині, більш важливий обов'язок, ніж той, щоб залишити нашу землю нашим дітям, нашим онукам і всім прийдешнім поколінням українців? Залишити багатою, родючою, дбайливо збереженою і охоронюваною державою.

Григорій СМІТЮХ, народний депутат України, член Комітету Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин.

Дні «Голосу України» на Одещині

Там, де «Веста», там успіх, там — перемога

Могутність Одеси сьогодні тримається на підприємствах, які в умовах кризи не тільки не зникли, а навпаки, успішно вийшли з неї, наростивши економічні м'язи. Серед них — державні підприємства «Одеський морський торговельний порт», морський торговельний порт «Южний», Одеська залізниця, будівельна корпорація «Стікон», завод «Стальканат» та інші промислові підприємства.

І серед них багатопрофільний концерн «Веста». У цьому колективі працює понад 10 тисяч осіб у різних регіонах України. І тому, знайомлячись з діяльністю «Вести», нам довелося побувати і на Хмельниччині, і в Кривому Розі, і в Автономній Республіці Крим.

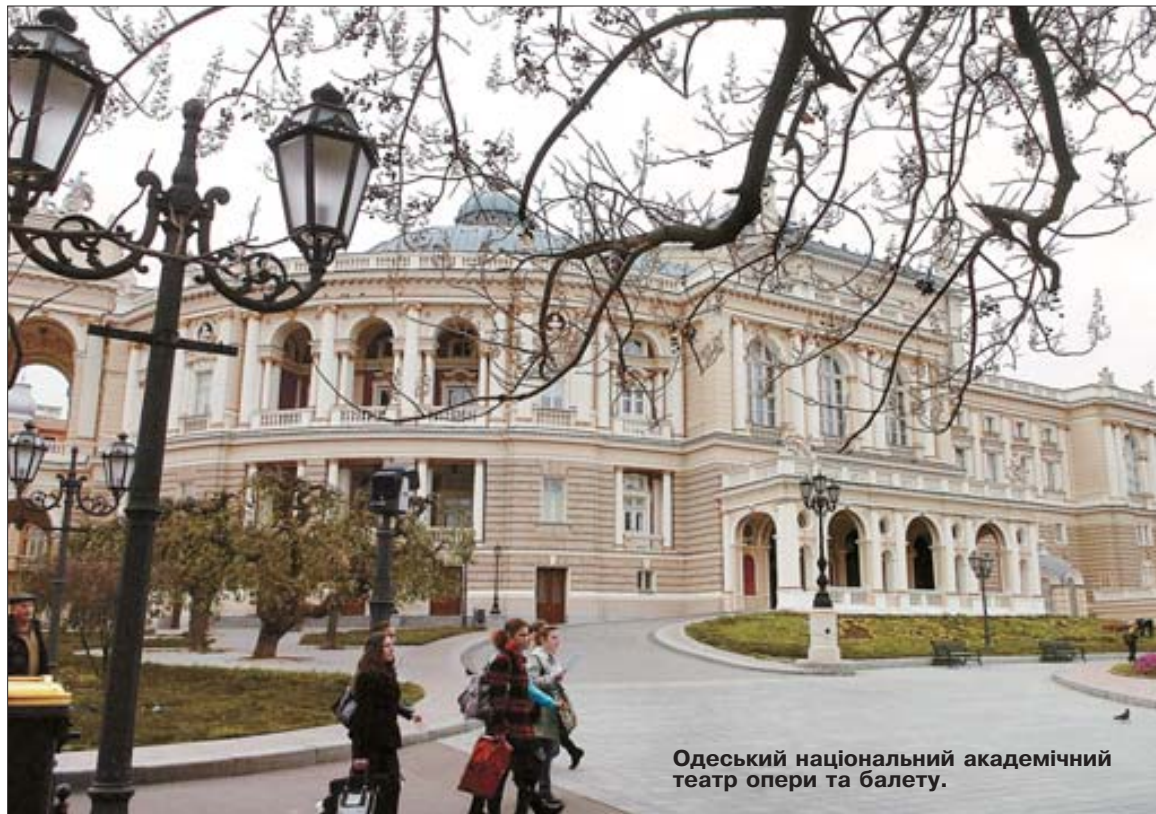
Видатний американський бізнесмен Лоренс Пітер казав, що «економіка є мистецтво задовольняти безмежні потреби за допомогою обмежених ресурсів». У правоті його слів можна переконатися, ознайомившись з історією багатопрофільного концерну «Веста». 14 років тому, коли він створювався, ні про які масштабні фінансові можливості й не йшлося — ресурси засновників були обмежені. Що було в необмеженій кількості?

Насамперед — прагнення закріпитися на економічному ринку держави, що зароджувався, знайти свій алгоритм розвитку, успішно розвиватися. Через 14 років можна говорити, що багато які з цих завдань виконані повністю, над рішенням інших концерн продовжує працювати.

Сьогодні вже мало мати великі фінансові ресурси для того, щоб стати надійним гравцем і партнером на ринку. Вони, звичайно, потрібні. Але без інвестування в передові новітні технології, без інноваційних вкладень, без модернізації виробництва успіху просто домогтися неможливо на будь-якому напрямку. Бачити день завтрашній — це бачити перспективу розвитку бізнесу.

Бізнес у сучасних умовах схожий на парашут — він спрацьовує тільки тоді, коли парашут розкритий. Це образне порівняння ми навели для того, щоб стало зрозуміло — керівництво багатопрофільного концерну «Веста» аж ніяк не збирається тупцювати на одному місці й збирати дивіденди там, де вже бізнес налагоджений. Девіз нашого під-

приємства — не чекати грозу, а йти на неї. Мистецтво домогатися успіху в нинішніх умовах полягає в тому, що дуже важливо вловити тенденції майбутнього розвитку, скорегувати курс підприємства, зробити правильні й вигідні інвестиції й розвивати виробництво. Формула ця проста і зрозуміла. Але не всі дотримуються її, бажаючи одержати миттєвий результат. «Веста»

Одеський національний академічний театр опери та балету.

ЕКСПРЕС-ІНТЕРВ'Ю

Сурен САРДАРЯН, голова наглядової ради багатопрофільного концерну «Веста»:

— 14 років тому вирушив у плавання в бурхливому морі бізнесу корабель з назвою «Веста». Сьогодні логотип багатопрофільного концерну «Веста» відомий всій Україні, добре знають його й за межами нашої держави.

«Веста» — багатопрофільний концерн, до складу якого входять понад 10 підприємств, що працюють у різних галузях економіки — сільськогосподарській, будівельній, промисловій, страховій, транспортній. Такий економічний алгоритм нинішнього бізнесу — щоб домогатися успіху, треба працювати не тільки в профільній галузі, а й у суміжних.

«Веста» — колектив однодумців, велика дружна трудова родина. Завдяки невтомній праці, енергії, наполегливості працівників підприємства, ТОВ «Веста» з фірми, яка мала в 1998 році декілька АЗС, перетворилося нині на підприємство з розвиненою мережею сучасних автозаправних комплексів, оснащених всім необхідним для задоволення найвищих амбіцій споживачів нафтопродуктів. Сьогодні концерн будує багатofункціональні громадсько-ділові центри, займається вирощуванням і продажем сільськогосподарських культур, бере участь у реалізації державної програми реформування житлово-комунального господарства, надає послуги населенню в індустрії відпочинку й розваг.

Велику увагу на підприємстві приділяють підвищенню кваліфікації кадрів, впровадженню й успішно діє система проведення семінарів, конференцій, на яких вирішуються конкретні завдання, єдиною метою якої є зберегти марку ТОВ «Веста» серед лідерів на українському ринку нафтопродуктів і орендодавців.

Я пишаюся тим, що стояв біля джерел створення багатопрофільного концерну «Веста», без якого сьогодні не можна навіть уявити економічне життя півдня України. Там де «Веста», там — успіх, там — перемога!

заряджена на довголітню перспективну роботу. І в цьому наша сила і наша перевага перед конкурентами.

**Зореш вчасно,
посієш у строк —
буде врожай
високий**

На мальовничій землі Поділля в селі Війтівці Волоцького району Хмельницької області розкинулася орні землі товариства з обмеженою відповідальністю «Агро-ЮгВ». Воно є складовою частиною багатопрофільного концерну «Веста». «Агро-ЮгВ» — лідер серед сільгосппідприємств Хмельницької області. Підприємство займається вирощуванням зернових, технічних та інших культур, надає послуги машинно-тракторного парку, здійснює оптову торгівлю зерном і кормів для тварин.

1130 орендодавців уклали договори з «Агро-ЮгВ». На полях, які орендує підприємство, збирають зернові із середньою врожайністю 57,8 центнера з гектара. Селяни впевнені, що підприємство вчасно з ними розрахується в натуральній і грошовій формі, що не буде жодних затримок.

Порівняно з минулими роками кількість працюючих у ТОВ знизилася майже удвічі. Але це не означає, що підпри-

ємство знизило темпи й обсяги сільгоспвиробництва. Зменшення кількості працюючих при збереженні високої якості продукції сталося за рахунок впровадження передових технологій обробки ґрунту, застосування механізації.

Стати працівником ТОВ «Агро-ЮгВ» — велика честь, і потрапити на підприємство може аж ніяк не кожний селянин. Перевагу надають тим, хто має вищу й середню спеціальну сільськогосподарську освіту, володіє передовими технологіями.

За європейськими стандартами

Наступний пункт відрядження — місто Кривий Ріг Дніпропетровської області. Тут уперше в Україні успішно реалізовано проект зі збору твердих побутових відходів.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Експоспецтранс», що входить до багатопрофільного концерну «Веста», створено 2004 року. В 2007 році «Експоспецтранс» почало експлуатацію полігона твердих побутових відходів, розташованого в районі шахти «Валявко Південна». Цей полігон обладнано з урахуванням всіх вимог національного та європейського законодавства в галузі охорони навколишнього середовища.

ТОВ «Експоспецтранс» стало переможцем тендера, оголошеного Криворізькою міською

радою зі збору, вивезення та складування твердих побутових відходів з Довгонцовського та Центральноміського районів Кривого Рогу. Згодом географія діяльності «Експоспецтранса» розширилася й сьогодні тверді побутові відходи, крім зазначених районів, транспортують із Жовтневого, Саксаганського, Тернівського, Інгулецького та Дзержинського районів. Понад 100 одиниць спецтехніки й 400 осіб трудового колективу забезпечують вивезення та складування твердих побутових відходів.

Найближчим часом підприємство планує створити цехи з переробки та максимально екологічно безпечної утилізації та захоронення твердих побутових відходів з використанням новітніх світових технологій.

За результатами роботи 2008 року ТОВ «Експоспецтранс» було нагороджено медаллю й національним сертифікатом як лідер галузі. В 2009 році «Експоспецтранс» за результатами роботи трьох років здобуло перемогу над конкурентами в динаміці розвитку. Воно посіло 7-ме місце у всеукраїнському рейтингу.

**«Ми —
одна команда»**

Одеса, як і будь-який мегаполіс, буквально задихається від безлічі транспортних проблем — не вистає парковок і стоянок, місто задихається від забрудненого повітря. Додайте сюди — автомобільні пробки, дороги, побудовані в позаминому столітті й роботу громадського транспорту.

До речі, про роботу громадського транспорту. Сьогодні він щодня доставляє зі спальних районів у центр міста близько 1 мільйона пасажирів. Проблеми перевезення пасажирів, хоч як це парадоксально звучить, в Одесі немає. Є проблема «маршруток». Півтора десяти років тому, коли вони вийшли на лінії, стали порятунком для городян. Сьогодні ті самі маршрутки перетворилися на головний біль і міської влади, і ДАІ. Маломісткі, застарілі мікроавтобуси буквально заповнили місто.

Об'єктивно вони заважають подальшому розвитку громадського транспорту, — розповідав нам голова правління ВАТ «Північтранс» В'ячеслав Березуцький.

Автотранспортному підприємству, яке він очолює, незабаром виповниться 30 років. Але за рівнем оснащення автобусами, наявністю чудової ремонтної бази й умовами для відпочинку й підготовки водій-

ського складу «Північтранс» є найкращим в Одесі.

Автопідприємство обслуговує 60 маршрутів в Одесі, на лінію щодня виходить більш як 450 автобусів. Ну і найголовніше, з ініціативи концерну «Веста», до складу якого входить БАТ «Північтранс», в Одесі почалася робота з видалення з маршрутних ліній маленьких мікроавтобусів. 5 років тому підприємство закупило 46 великовантажних автобусів «МАЗ». Сьогодні їх уже — 80!

Інженери «Північтранса» розробили схему, відповідно до якої великовантажні автобуси довозитимуть пасажирів зі спальних районів до центру міста. А там на них чекатимуть трамваї й тролейбуси. Підраховано, що один великовантажний автобус здатний замінити до 30 мікроавтобусів. Впровадження такої схеми розвантажить транспортні артерії, зменшиться час, який люди проводять на шляху до місця роботи.

БАТ «Північтранс» за рік перевозить 61 мільйон пасажирів. Для порівняння: приблизно таку кількість пасажирів перевозять всі інші автогосподарства міста. На підприємстві немає «кадрового голоду» — черга охочих отримати робоче місце на підприємстві велика, є можливість проводити конкурсний відбір водіїв.

До речі, водіям є місце й у БАТ «Одесатранс», що перевозить пасажирів у сільські райони області й здійснює міжміські та міжнародні перевезення. Ну а приміщення центрального автовокзалу Одеси останніми роками було реконструйовано. І все це — за кошти концерну «Веста». І це — стратегія підприємства: не стояти на місці, рухатися вперед, розвиватися, модернізувати виробництво.

Один зі структурних підрозділів концерну — товариство з обмеженою відповідальністю «Веста Сервіс». Воно є на сьогодні однією з найбільших компаній, які працюють на оптово-роздрібному ринку нафтопродуктів України.

Під брендом «ВЕСТА» сьогодні працює 141 АЗС в 15 областях України: Одеській, Миколаївській, Херсонській, АР Крим, Вінницькій, Дніпропетровській, Київській, Кіровоградській, Закарпатській, Донецькій, Тернопільській, Хмельницькій, Чернівецькій, Чернігівській, Черкаській.

У «Вести Сервіс» 10 власних нафтобаз. Від постачальників ПММ доставляються на нафтобази, де зберігаються й розподіляються на автозаправні станції. На АЗС «ВЕСТА» реалізується паливо будь-якої марки. Компанія «Веста Сервіс» прагне до лідерства не тільки в кількості, а і в якості реалізованого пального, а також забезпеченні гарантій точності наливу й екологічної безпеки станцій. Суворий облік і контроль пального, що надходить на АЗС — гарантія того, що на заправках «ВЕСТА» клієнтам запропонують якісні бензини та дизельне паливо, що відповідають стандартам і ГОСТам.

У ТОВ «Веста Сервіс» постійно розвивається супутній бізнес. На АЗС «ВЕСТА» одними з перших з'явилися пункти обміну валюти й цілодобових торговельних точок, що реалізують продукти харчування. Відвідувачам АЗС пропонують широ-

кий вибір автокосметики. Заправки «ВЕСТА» — це не просто заправні станції, а автозаправні комплекси, де до послуг клієнтів автомийки, готелі, зони відпочинку, кафе, СТО, магазини.

Окремо варто відзначити АЗС в Одесі за адресою вулиця 25-ї Чапаївської дивізії, яка, за відгуками клієнтів, відповідає європейським стандартам якості. Відвідувачам АЗС пропонується асортимент продукції «Віденські булочки», яку виготовляють безпосередньо в присутності покупця, а також кава, шоколадні батончики, напої тощо.

Парк нашого дитинства

У біографії «Вести» є сторінка, яка не пов'язана з її виробничою діяльністю. Мало того, ця сторінка складається з одних видатків, а в розділі «доходи» стоїть прочерк. З ініціативи Сурена Сардаряна концерн із дозволу міської влади взяв на свій баланс комунальне підприємство «Парк культури та відпочинку імені м. Горького». Парк, як і раніше, є комунальною власністю територіальної громади Одеси й цим майно управляє комунальне підприємство «Парк культури та відпочинку імені М. Горького». Відповідно

Клієнти автозаправок «ВЕСТА» задоволені обслуговуванням.

рожу. І у такий спосіб в'їзд приватного транспорту на територію парку буде заборонено. Дозвіл на в'їзд автотранспорту видаватимуть тільки автомобілям спеціального призначення —

вичайно: він запросив всіх «підписантів» на збори громадян. Народу на запрошення відгукнулося чимало. Вони ставили гострі, на їхню думку, запитання, а у відповідь одержували

Головний інженер БАТ «Північтранс» Володимир Кедік, водії Дмитро Васильєв, Володимир Оврамець та Володимир Грищенко перед виїздом на свої маршрути.

до рішення виконкому міської ради від 25.09.2008 № 1038 і підписаним між виконкомом одеської міської ради договором, ТОВ «Веста» є балансоутримувачем парку, тобто забезпечує рішення всіх питань, пов'язаних з його функціонуванням.

Рішенням виконкому Одеської міської ради був затверджений проект комплексного благоустрою парку культури та відпочинку імені М. Горького й концепції. Загальний кошторис з благоустрою парку імені М. Горького становить 66,5 мільйона гривень, що в 700 разів більше виділень парку коштів з міського бюджету за 40 років!

Відповідно до проекту благоустрою парку по всьому його периметру буде змонтовано ого-

для поливання дерев і клумб, санітарному й пожежному транспорту і для забезпечення постачання продуктів у магазини.

А рятувати парк співробітники «Вести» вирішили починати самі — по суботах вони приходили в парк і наводили в ньому лад. А тепер цим займається структурний підрозділ концерну в складі 14 чоловік.

Поява в парку працівників, які займаються благоустроєм зеленого масиву, спричинило спочатку обурення серед жителів мікрорайону Черемушки, де розташований парк. Вони почали писати листи в різні інстанції, «сигналізуючи», що невідомі загарбники намагаються знищити парк, дерева вирубати й почати будувати там багатоповерхівки.

Сурен Сардарян вирішив відреагувати на ці сигнали нез-

кваліфіковані й докладні відповіді.

«Чому в парку темно?» — запитували люди. А у відповідь чули, що відповідно до плану благоустрою на освітлення й установку 200 освітлювальних приладів заплановано 100 000 гривень. Дані роботи вже почалися й будуть завершені найближчим часом.

Громадські туалети, питання про будівництво яких порушує громадськість, передбачені в проекті комплексного благоустрою парку імені М. Горького.

Відповідно до проекту комплексного благоустрою парку імені М. Горького передбачено будівництво медичного пункту з виділенням і фінансуванням штатної одиниці середнього медичного працівника.

Атракціони, які працюють у парку імені М. Горького, прой-

ТОЧКА ЗОРУ

Сурен САРДАРЯН, голова наглядової ради багатопрофільного концерну «Веста»:

— В цей парк ходили відпочивати мої діти, вікна нашої квартири виходили на парк. Діти вирости, вирости дерева, які ми разом з ними саджали. А парк почав помирати. Це зрозуміло — часи були тяжкі, грошей не вистачало, і про парк просто забули всі, кому належало його зберігати. Мені було прикро, що парк помирає і я вирішив його врятувати. Прийде час, і там гулятимуть мої онуки й онуки одеситів моїх ровесників. Не хочу, щоб навколо цієї події багато говорили й здіймали галас. Я вчинив як нормальний одесит, котрий любить своє місто й людей, які в ньому живуть.

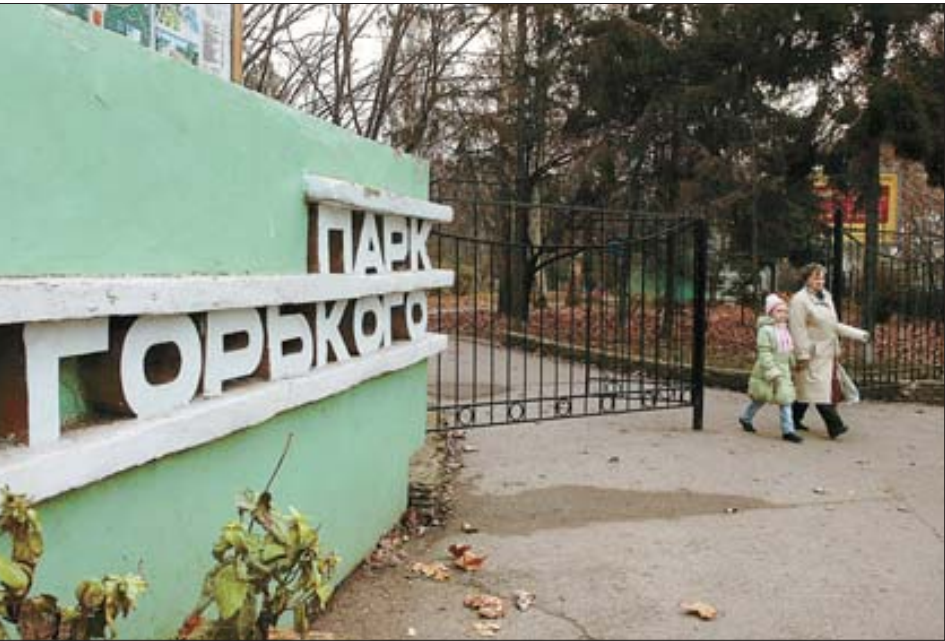
дуть інвентаризацію й перевірку Держпромнагляду на предмет відповідності чинним нормам експлуатації. Для велосипедів буде проведена розмітка велосипедних доріжок, якими здійснюватиметься рух велосипедного транспорту.

Сьогодні парк імені М. Горького не впізнати — у цьому ми переконалися особисто, побувавши на його території. Скрізь чисто, працюють атракціони, затишні лавочки, на деревах граються білки, алеями гуляють закохани.

— А навесні в парку планується висадити півтори тисячі видів різних квітів, які цвістимуть з весни до пізньої осені, — сказала Світлана Слободяник, директор комунального підприємства «Парк культури та відпочинку імені М. Горького».

Вона ж розповіла про те, що люди навколишніх мікрорайонів, повіривши в серйозність і чесність намірів «Вести» зберегти для міста парк, потягнулися на суботники з благоустрою. Одесити вміють цінувати благододні пориви душі. Одесити довіряють «Весті», а це — дорогео вартє.

Леонід БРОВЧЕНКО,
В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Сьогодні парк імені М. Горького є одним з найулюбленіших місць відпочинку одеситів.

Україна зможе повністю інтегрувати свою економіку в Європейський Союз через 10 років, *заявив керівник підрозділу Генерального департаменту з питань торгівлі Європейської комісії, керівник Переговорної групи від ЄК з питань створення зони вільної торгівлі з Україною Філіп Куйсон*

Перший віце-прем'єр-міністр Андрій КЛЮЄВ доручив створити робочу групу з проведення аналізу ситуації щодо застосування у ветеринарній медицині кетаміновмістних препаратів за участю представників МОЗ, МВС, Мінагрополітики, Держнаркоконтролю та Держветфінотслужби (*Укрінформ*)

У НОМЕР

► [ЖИТОМИР](#)

Шукають тих, хто краде воду

У Житомирі за кількома адресами, в числі яких, за іронією долі, і провулок Водопровідний, виявлено факти самовільного підключення до мереж водопостачання та водовідведення. З огляду на це, «Житомирводоканал» нагадав, що дії, які завдають збитків цьому підприємству, розцінюються як крадіжки громадського майна. У місті розпочато системну роботу з виявлення фактів самовільного безоблікового водокористування, проводиться загальна інвентаризація особових рахунків абонентів, перевіряється наявність у споживачів необхідної технічної документації. КП «Житомирводоканал», звернувшись як до приватних осіб, так і до підприємців, які свого часу самовільно підключилися до міських мереж водопостачання та водовідведення, закликав їх зареєструватися добровільно. Якщо вони зроблять це до першого квітня, штрафні санкції не застосовуватимуться.

Олексій КАВУН.

► [ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ](#)

Посперечався з даїшником —шли «есемеску»

У відділі ДАІ УМВС України в Полтавській області запровадили додаткову систему інформування керівництва щодо неправомірних дій інспекторів. Відтепер у режимі SMS-повідомлень за відповідними номерами, які отримали й чергові частини усіх структурних підрозділів ДАІ, можна просигналізувати про ті чи інші «казуси».

Нововведення викликане численними скаргами на неможливість додзвонитися на «гарячу лінію» Державтоінспекції. Там лишень просять водіїв для покращення реагування на такі повідомлення з боку правоохоронців та можливості надати відповідь вказувати свої особисті дані.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

► [ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ](#)

Колишнім гірникам не вистачає вугілля

Підвищення тарифних ставок для вугільників, створення робітничих місць для молодих та перегляду пенсій для колишніх гірників вимагали учасники пікету, який відбувся перед будівлею Донецької обласної державної адміністрації. Акцію провели активісти громадської організації «Дружини шахтарів» із Шахтарська. «Ми вимагаємо підвищення вже з лютого тарифних ставок для наших чоловіків-шаhtarів та для працівників усієї України, — пояснила голова організації Галина Лебедева. — Комунальні тарифи зросли в кілька разів, усе дорожчає, їжа стає розкішною. Ми вимагаємо: перш ніж щось підвищувати, потрібно підвищити зарплати, пенсії». Учасниці акції також висловили протест проти ймовірного підвищення пенсійного віку для жінок та вимагали віддати безкоштовне побутове паливо, яке держава заборгувала за 2010 рік.

А у профспілці працівників вугільної промисловості України заявляють, що з початку року жоден із теперішніх чи колишніх працівників шахт, які ліквідуються, не отримав і тонни пільгового палива. Керівництво профспілки звернулося до Міністерства енергетики та вугільної промисловості із пропозицією вжити невідкладних заходів щодо забезпечення шахтарів паливом у плановому режимі та погасити заборгованість за минулий рік. Адже для того, щоб опалити будинки, шахтарі та пенсіонери змушені або купувати «чорне золото» за власні кошти, або заощаджувати та зимувати в холоді.

Вл. інф.

Хворіти нема за що

Хворіти напевно не любить ніхто. А ось посидіти на лікарняному знайдеться чимало охочих. І не лише серед школярів, які в такий спосіб отримують індульгенцію від уроків. У зимовий період епідемії грипу та масових атак ГРВІ вітчизняний МОЗ у своїх рекламно-профілактичних заходах наполягав: «Захворів? Сиди вдома. Прості речі рятують життя». І це цілком правильно, щоб уникнути ускладнень хвороби та не наражати на небезпеку інших.

Здаватися в полон недужі ніколи. А до того ж і немає за що. Уже відомо чимало випадків, коли роботодавці не розраховуються із працівниками по лікарняних листках. І не тому, що не хочуть...

Кажуть, що нібито є негласна вказівка не виписувати хворим листки непрацездатності. Лікар неврологічного відділення однієї з лікарень Київської області розповів, що до нього приходили страхувальники і вимагали, щоб пацієнти писали відмови від лікарняних листків. Мовляв, у медичній допомозі, звісно, людям не можна відмовляти, а ось гарантувати оплату їхньої вимушеної непрацездатності нині ніхто не береться.

— Мої пацієнти перенесли тяжкі хвороби і потребують тривалого лікування. Щоб відновити працездатність після інсульту, необхідно кілька місяців. Водночас людині треба купувати ліки, проводити ком-

плекс реабілітаційних процедур, харчуватися. На все це потрібні гроші. А мене ставлять у такі рамки, щоб я не виписував лікарняні, — пояснює співрозмовник. — Скільки працюю, такого ще не було.

Що насправді відбувається, МОЗ офіційно не коментує. За останній час цю ситуацію в ЗМІ прокоментувала лише опозиційний экс-міністр праці та соціальної політики Людмила Денісова. За її словами, заборгованість Фонду соціального страхування перед громадянами за лікарняні станом на 1 січня 2011 року становила понад 2 мільярди гривень за річного бюджету фонду у 8 мільярдів. Нібито цей борг виник через нецільове використання грошей...

Проте роботодавці пояснюють зриви в оплаті лікарняних своїм підлеглим ще й змінами у законодавстві та бюрократичними колізіями. З нового року в Україні набув чинності

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнодержавне соціальне страхування». Він вимагає, щоб підприємство мало окремий розрахунковий рахунок для цих відрахувань. Водночас діє норма, за якою перші п'ять днів хвороби роботодавець оплачує лікарняний працівникові за свій рахунок. Як пояснила головний бухгалтер одного із

столичних «суб'єктів економічної діяльності», для отримання грошових компенсацій від фонду підприємство повинно подати до цієї структури заяву певного зразка. Лише після всієї цієї бюрократії протягом десяти днів на його рахунок почнуть надходити гроші, якщо, звісно, вони є у фонді соцстраху...

Ольга ВІТЕР.

Замість списаного — новий флюорограф

У Чемеровецькому районі ще три роки тому вичерпав свій технічний потенціал пересувний флюорограф, який ремонту не підлягав. А тим часом район лідирує за рівнем захворюваності на туберкульоз та рак. Довелося просити підмоги з держбюджету, щоб придбати нову техніку. На прохання медиків було виділено 1,2 мільйона гривень для придбання апаратури. Доставку і комплектацію вже завершено, спеціалісти готують апаратуру до роботи. Тож невдовзі відбудуться перші обстеження пацієнтів.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Вл. інф.

Сільські медики оглядатимуть малюків за новими стандартами

Експеримент, спрямований на зниження захворюваності серед дітей до п'яти років, проводиться у Великоновосілківському районі. Ініціаторами новинки стали Міністерство охорони здоров'я України та Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ). У межах проекту вже 20 сільських медиків пройшли навчання за так званою стратегією інтегрованого ведення хвороб дитячого віку. Незабаром підвищать кваліфікацію інші фельдшери та сімейні лікарі. Тепер ме-

дики зможуть надати своєчасну допомогу немовлятам та дошкільнятам.

Світова практика свідчить, що 90 відсотків випадків дитячої смертності припадає на вік до п'яти років. Як правило, малята, котрі потрапляють на прийом до лікаря, мають цілий «букет» хвороб. Це ускладнює встановлення діагнозу. Тому тепер сільські медики у Великоновосілківському районі заводитимуть спеціальну картку для кожної дитини. Такий документ містить особ-

ливий алгоритм, завдяки якому набагато легше класифікувати стан дитини та вирішити, чи потрібне їй лікування у стаціонарі. Крім того, нова стратегія закликає до більш тісного спілкування фельдшера та батьків — зокрема, із приводу харчування, оздоровлення малюка та необхідних щеплень. Якщо проект виявиться успішним, його впровадять по всій країні.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Фундаменти закладають часто. Треба ще збудувати...

Фото Юрія ЗАРУЦЬКОГО.

Вл. інф.

У селах Ліщанці та Осівці Бучацького району на Тернопільщині закладено фундаменти двох потужних тваринницьких комплексів (**на знімку**). Здати їх в експлуатацію планують до кінця цього року. За словами голови облдержадміністрації Валентина Хоптяна, який брав участь у церемонії закладення перших цеглин, наступного року в області збудують щонайменше ще три потужні комплекси. Найактивніше відроджує тваринництво ТОВ «Бучачагрохлібпром». Тут уже діють два тваринницькі комплекси у селах Соколів і Пилява. Щоденний надій на корову тут перевищує 23 літри молока. В нових комплексах — сучасні доїльні зали, продукція охолоджується.

До кінця цього року у «Бучачагрохлібпромі» планують подвоїти поголів'я ВРХ. Воно перевищить 6 тисяч голів, половина з яких становитиме дійне стадо. Свиней утримуватимуть до 4 тисяч голів.

На жаль, тваринництво на сучасній основі відроджують лише у п'яти районах області з сімнадцяти. Більшість сільгосппідприємств обмежується рільництвом, яке дає швидку віддачу, а тваринництво — справа клопітка і затратна.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Нібито є негласна вказівка не виписувати хворим листки непрацездатності

► *ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ*

Дахи падали на людей. Деревя вивертало з корінням

Прогнози синоптиків, які передбачали різке погіршення погоди в Одеській області, повністю підтвердилися. Шквальний вітер, що бушував над Одесою, накоїв чимало лиха. Ушкоджено дах на будинку головпоштамту. А на вулиці Миколаївській піввікова тополя впала на дорогу й застопорила рух до жилмасиву Котовського. Без електроенергії залишилися 103 населені пункти області, а в деяких селищах припинилася подача води. Силами фахівців обласного МНС триває ліквідація наслідків стихії.

«Сі Бриз-2011» присвячуються миротворчим операціям

В Одесі завершилася головна конференція з планування «Сі Бриз-2011». Аспекти взаємодії майбутніх військово-морських навчань обговорювали 120 офіцерів із 8 держав, чії представники братимуть участь у маневрах: України, США, Азербайджану, Бельгії, Данії, Македонії, Молдови, Туреччини й Франції. Передбачаються тренування й заняття з підвищення морської, авіаційної й польової виучки. Відпрацюватимуть взаємодію сил під час проведення міжнародних миротворчих операцій.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

► *ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ*

«Кругляк» невіїзний

З 1 квітня вивіз деревини в круглому вигляді за межі Івано-Франківської області заборонено. Про це йдеться у розпорядженні голови ОДА Михайла Вишиванюка.

Івано-Франківській митниці, відокремленому підрозділу «Івано-Франківська дирекція залізничних перевезень» ДТГО «Львівська залізниця», рекомендовано проводити оформлення документів на відправку цієї сировини за межі області тільки тим суб'єктам господарювання, які отримали відповідний дозвіл облдержадміністрації. Також треба мати сертифікат про походження лісоматеріалів та виготовлених із них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій. Мета таких заходів, пояснюють у керівних кабінетах, — підвищення ефективного використання лісових ресурсів, забезпечення стабільної роботи деревообробних підприємств області та посилення контролю за збереженням лісового фонду.

Дарина НАЗАРЧУК.

Зимова репетиція весняної катастрофи?

Рекордних для лютого рівнів досягли річки Прип'яті і Стохід у Любешівському районі Волинської області. Подібне тут спостерігалось лише весною 1999 року, який запам'ятався мешканцям регіону небаченим за масштабами весняним водопіллям. Річка Стохід у районі селища Любешів о 20-й годині 14 лютого на два сантиметри перевищила максимальний історичний рівень, досягнувши відносної позначки 300 сантиметрів. Так високо вода тут ще ніколи не піднімалась.

Складна ситуація сьогодні на Волині. Станом на 15 лютого лише в басейні Прип'яті підтоплено три житлові будинки, 209 господарських будівель, 638 садиб, 62 тисячі гектарів територій, з них майже 50 тисяч осушених сільгоспугідь. Тріскучі морози останніх днів, на які так розраховували, не принесли очікуваного полегшення. Швидше навпаки. Низька температура спровокувала появу на річці шуги. На Стоході, переважно в його гирлі, утворилися затори льоду, які важко ліквідувати через недоступність річища для техніки і безліч рукавів, якими тече ріка. Рівень став зростати ще швидше, і вода в Любешеві підійшла вже впритул до будинків на вулиці Чкалова. Що буде завтра, важко прогнозувати. Адже на всю область, де безліч річок, немає жодного судна, яке могло б зарадити в ситуації.

Можливі затори і на річці Прип'яті у селищі Ратне. Річище там доступне для використання техніки. Однак місцеве управління водного господарства має обмежений запас паливно-мастильних матеріалів для екскаваторів, а коштів, які мали надійти із резервного фонду Кабінету Мі-

Фото Миколи МУЛЯРА.

Стохід у Любешеві вже впритул підійшов до господарських споруд і житлових будинків (зйомки 15 лютого).

ністрів, поки що немає. Гроші потрібні також для придбання мішків для піску, каміння та щебеню, укріплення дамб, ремонту обладнання на насосних станціях. Усе це слід зробити негайно. Деякі захисні дамби можуть не витримати натиску водопілля. Насамперед це стосується захисних споруд поблизу села Залухів Ратнівського району і біля руслового шлюзу №1 на річці Прип'яті вище селища Ратне.

Воляняни сподіваються, що глава МНС Віктор Балоба і голова Агентства

водних ресурсів України Василь Сташук не залишать область без обіцяної підтримки і будуть виконані задекларовані заходи з протистояння водній стихії на Волині на перспективу.

Р. С. Як повідомили з Любешівського районного управління водного господарства, 15 лютого рівень води в Стоході знизився на чотири сантиметри. Проте небезпека ще не минула.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

«Софія Київська» — з новим «куратором»

Попри мітинг та протести громадськості, «Софію Київську» таки передали до сфери управління Міністерства культури. Проект відповідного рішення нещодавно ухвалив уряд. Відтепер фахівці саме цього відомства мають утримувати і розвивати пам'ятку. Така передача сприятиме розвитку заповідника, проведенню науково-історичних досліджень і практично зміцнить заповідний статус безцінної спадщини князівських часів, переконує прес-служба Кабінету Міністрів України. Щоправда, цю точку зору поділяють далеко не всі. Противники таких змін запевняють: це — перший крок на шляху руйнації національного заповідника.

Ініціатори передачі кажуть: піти на цей крок їх змусили, зокрема, і вимоги ЮНЕСКО. Останнє за результатами своїх місій

і справді рекомендувало змінити систему управління Києво-Печерською лаврою та «Софією Київською». Донедавна їх курирували різні міністерства. Але ані слова про передачу пам'ятки саме Міністерству культури не було. Натомість, міжнародні експерти порадили створити координаційну раду, куди увійшли б представники усіх зацікавлених сторін. Але цієї рекомендації, мабуть, наші чиновники не дочитали.

У тому, що зараз передавати «Софію Київську» Міністерству культури певною мірою навіть небезпечно, переконаний Володимир Яворівський, народний депутат, голова Комітету Верховної Ради з питань культури і духовності. Принаймні такі думки він висловив під час учорашньої прес-конференції.

— Свого часу, коли був інший

уряд та інша влада, я був стурбований тим, що, скажімо, Києво-Печерська лавра перебувала під опікою міською влади. Тоді ми вважали, що справді було б розумніше забрати її і передати під опіку уряду. Зараз Софією займався Мінрегіонбуд. Я не скажу, що це — дуже добре. Мене це також постійно насторожувало, бо все і справді мало б бути зосереджено в одних руках. Ясна річ, що найбільше для цього підходить Міністерство культури, де є відповідні професіонали. Але сьогодні ми маємо той уряд, якому небезпечно все це передавати.

За словами пана Яворівського, останні події вибудовуються у певну схему. Крок «А» — «Софію Київську» передають під опіку Мінкультури. Крок «Б» — її віддають «у користування» одній релігійній конфесії. А саме — Українській православної церкви

(Московського патріархату). Але, запевняють експерти, регулярні богослужіння тисячолітні фрески і мозаїки просто не витримають. «Занепокоєння є, вони не безпідставні і зростають через мовчання самої церкви», — каже Сергій Кролевець, колишній генеральний директор Києво-Печерського культурного заповідника.

Ще одна із потенційних небезпек — можливе відновлення будівництва на території буферної зони Софії. Там таких — понад три десятки об'єктів. Проте цей страх, принаймні на словах, розвіяв Прем'єр-міністр країни Микола Азаров. Кілька днів тому під час брифінгу він запевнив журналістів, що заборону на забудову буферної зони «Софії Київської» ніхто і не думає скасовувати. Більше того, мовляв, нікому і на думку не спаде завдати їй шкоди.

Тетяна СУВОРОВА.

Міністерство заплатило за втрачену картину

Після рішення Галицького районного суду Міністерство закордонних справ України перерахувало Львівській картинній галереї 40 тисяч гривень компенсації за втрачену картину художника Костянтина Фіногенова «Сіра ялинка». Такого прецеденту ще не було в історії незалежної України.

Як повідомила прес-служба громадського об'єднання «Гармонія та порядок», у 2001 році МЗС та Львівська картинна галерея уклали угоду про передачу 35 картин із фондів музею для оформлення приміщень адміністративного будинку міністерства.

Наміри були чудовими. Для чого тримати десятки прекрасних картин у сховищах, якщо можна ними оживити сірий інтер'єр важкого міністерства. Державна установа зобов'язувалась зберігати експонати, а у разі втрати — компенсувати вартість картин. Через чотири роки з Києва надійшов лист, що картина зникла. Пошуки і внутрішнє службове розслідування нічого не дали. Шевченківське райуправління внутрішніх справ міста Києва навіть не заохотило розслідувати інцидент, відмовившись порушувати справу у зв'язку з відсутністю складу злочину. Чиновники з МЗС попросили списати картину.

Львівська картинна галерея звернулась до суду і зажадала компенсації. Картина Костянтина Фіногенова була оцінена у 5 тисяч доларів. Суддя Галицького районного суду Львова Іванна Серьодкіна зобов'язала МЗС відшкодувати майже 40 тисяч гривень, а також судові витрати.

Під час процесу правову допомогу картинній галереї надавав координатор громадського об'єднання «Гармонія та порядок» Дмитро Гудима.

Богдан КУШНІР.

Львів.

Прокуратура запевнила, що в СІЗО не катують

Щодня надходять новини, котрі, як мінімум, викликають дедалі нові запитання у справі з підривом пам'ятника Сталіну. У чому все-таки звинувачують людей (сидять, за різними відомостями, від 10 до 15 осіб): у тероризмі, вандалізмі чи хуліганстві? Чому, коли йдеться про хуліганство, затримані на час досудового слідства перебувають у СІЗО? Чому не відпущені під підписку про невіїзд? Чому в ситуації, де явно проглядається політика, і міліція, і прокуратура не демонструють ретельності в діях, щоб, як то мовиться, і комар носа не підточив? Навпаки, правоохоронці дають постійні приводи для пересудів.

Так, коли на деяких інтернет-порталах з'явилося повідомлення, що одного із затриманих «тризубівців», а саме — сина лідера організації, 20-річного Пилипа Тарана катують, обласній прокуратурі довелося давати публічні пояснення. «Встановлено, що Таран П. Д. поміщений до Запорізького СІЗО 26 січня цього року, — йдеться в офіційному повідомленні прокуратури. — Під час первинного огляду в медичній частині установи скарг на стан здоров'я, погіршення самопочуття не було. Тілесних ушкоджень не встановлено. Під час перевірки ув'язнений особисто заперечив будь-яке застосування до нього недоволених заходів впливу і катувань за весь час перебування у Запорізькому слідчому ізоляторі та надання ним будь-яких скарг, зазначивши, що звернувся по медичну допомогу один раз та отримав (і отримує) необхідну амбулаторну медичну допомогу. Таким чином, дані, наведені в публікаціях зі слів представниці жіночої організації Тетяни Тараненко з посиланням на адвоката Тарана Ленюк М. Д., свого об'єктивного підтвердження не знайшли».

Як мовиться, спасибі й на тому. А ще будемо сподіватися, що слідство не триватиме роками, і колись усе ж відбудеться суд. Можливо, що навіть із допуском адвокатів та журналістів. Чого нині, на етапі прийняття рішень про подовження терміну перебування під вартою, зазвичай не буває. І тоді, знову ж таки можливо, ми отримаємо дещо іншу інформацію. Але, по всьому, до того щасливого дня ще треба дожити...

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Захисні дамби можуть не витримати натиску водопілля

Україна буде готова взяти участь у створенні європейської протиракетної оборони (ПРО), якщо США і Росія між собою домовляться, *заявив міністр закордонних справ України Костянтин ГРИЩЕНКО*

У 2010 році під час виконання службових обов'язків у світі загинули 79 журналістів, ідеться в оприлюдненій у Нью-Йорку доповіді Комітету захисту журналістів (*Євроньюс*)

ПЛАНЕТА

► СЛОВАЧЧИНА

У Братиславі відзначили 20-річчя від дня створення Вишеградської четвірки

Учора у столиці Словаччини Прем'єр-міністр України Микола Азаров узяв участь у саміті Вишеградської четвірки, під час якого відзначали 20-річчя з дня створення цієї ініціативи. 15 лютого 1991 року Вацлав Гавел (президент Чехословаччини), Лех Валенса (президент Польщі) та Йозеф Антал (прем'єр-міністр Угорщини) заснували так звану Вишеградську трійку, яка після поділу Чехословаччини перетворилася на четвірку. Її мета полягала у сприянні інтеграції в НАТО та ЄС. Після того, як вона була успішно реалізована, концепцію організації переосмислили. У 2004 році в чеському місті Кромежіш відбувся саміт, на якому члени прийняли нову декларацію, що передбачала активнішу співпрацю організації з іншими державами, які зацікавлені в євроінтеграції.

Цього разу саміт відбувся у форматі Вишеградська четвірка +3. Тобто до участі були запрошені також німецький канцлер Ангела Меркель, австрійський — Вернер Файман і український Прем'єр-міністр Микола Азаров.

► ГРЕЦІЯ

Афіни паралізовані страйком транспортників

Учора в столиці Греції працівники громадського транспорту на добу зупинили дорожній рух. За інформацією місцевих профспілок, на маршрути не вийшли автобуси, тролейбуси й трамваї, не працювало метро. Учасники страйку виступили проти нового законопроекту, що передбачає реформу громадського транспорту. У документі йдеться про злиття декількох компаній галузі, а також зменшення державних субсидій. Крім того, працівникам транспорту обмежать зарплати та інші виплати. З водіями солідарні й пасажирів — адже з 1 лютого влада підвищила ціни на проїзд на 20—80%. Так, звичайний квиток на одну поїздки у всіх видах громадського транспорту, крім метро, коштує 1,2 євро, а на всі види транспорту — 1,4 євро замість 1 євро. Ціна місячного проїзного зросла з 25 до 45 євро. На думку профспілок, «урядові реформи зроблять громадський транспорт ще дорожчим для пасажирів, а також позбавлять транспортних працівників їхніх основних прав».

► США

Дефіцит бюджету — понад трильйон доларів

Президент США Барак Обама направив у конгрес проект бюджету на наступний фінансовий рік, що передбачає рекордний дефіцит у розмірі 1,6 трильйона доларів за загального обсягу витрат на рівні 3,7 трильйона, **повідомляє агентство Bloomberg**. Отже, четвертий фінансовий рік поспіль дефіцит держбюджету США перевищить трильйон. Наступного фінансового року, який починається 1 жовтня, дефіцит становитиме рекордні 10,9% від обсягу ВВП. Водночас до 2012 року влада має намір скоротити дефіцит бюджету до 1,1 трильйона. Республіканська партія критично поставилася до нового проекту. На думку республіканців, незважаючи на зниження дефіциту, проект бюджету не зможе скоротити державні витрати. Представники партії звинуватили президента у свідомому невжитті заходів щодо високих витрат держбюджету.

Подвійний теракт у Росії

У понеділок пізно ввечері в Дагестані, у селі Губден, було скоєно терористичний акт, унаслідок якого загинули дві особи, 29 з важкими пораненнями доправлено до лікарні. Спочатку жінка-смертниця підірвала себе поблизу місцевого відділку міліції, а коли на місце трагедії прибули сотні людей для надання допомоги потерпілим, пролунав другий вибух.

Теракт стався після того, як російські генерали розпочали великомасштабну операцію з ліквідації лідера північнокавказьких бойовиків Доку Умарова. До того ж у бойових діях беруть участь не лише війська МВС, які оснащено й укомплектовано важкою бойовою технікою, а й інші види й роди військ, зокрема авіація, артилерія, військова розвідка та підрозділи спецслужб Росії.

Імовірно, рішення провести воєнну операцію, в якій беруть участь усі російські силові структури, приймало

вище політичне керівництво країни. Адже саме Доку Умаров узяв на себе відповідальність за теракт у московському аеропорту «Домодедово». Навряд чи нинішній теракт на Кавказі зумовить таку само хвилю протесту й критики влади, як нещодавня трагедія, у якій загинули 34 людини й близько двохсот госпіталізовано. Але системність і сталість терористичних актів, загибель безневинних людей свідчать, що в Росії немає захисту від вірусу тероризму. Від тієї хвороби, якою сьо-

годні уражено багато суспільств і політичних систем держав світу.

Але саме на російському Кавказі набули широкого поширення такі злочини, як політичні вбивства, торгівля людьми, бандитизм, розбій. До того ж за всіма цими злочинами стоять організовані й добре профінансовані організації, як правило, релігійного ухилу. Але представники духівництва мусульман також дуже часто гинуть від рук ісламістів-радикалів.

Думка російської еліти — і провладної, і опозиційної — зводиться до одного: тероризм у Росії стає головною загрозою суверенітету, територіальній цілісності країни. Попри те, що витрати на безпеку сьогодні становлять 31,3 млрд. доларів. Чисельність співробітників спецслужб різних силових відомств — по-

над два мільйони осіб, що більше від кількості особового складу російської армії.

Російська опозиція вважає, що «загвинчування гайок», відмова від демократичного шляху розвитку Росії, протиставлення політичних і цивільних свобод і так званої безпеки є причиною активізації терору в Росії. Ліберали, яких нещодавно критикував прем'єр-міністр Володимир Путін, вважають, що коріння тероризму в Росії треба шукати всередині країни.

Справді, тероризм процвітає в тому суспільстві, в якому терористи знаходять підтримку в населення. Хоча ще важливіше зрозуміти, що тероризм — це боротьба слабого проти сильного, коли інші за собою не дають результату. Тероризму немає виправдань, це реальність, проти якої треба боротися, насамперед виключивши економічні й політичні причини його існування.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

ФОТОФАКТ

Президент Сербії Борис Тадіч інспектує почесну варту під час військових навчань на честь Дня нації в Белграді.

Фото Сінхуа/Укрінформ.

В акваторії Баку вибухнуло вантажне судно

Як повідомляє Азербайджанська державна морська адміністрація, почалася пожежа в носовій частині суховантажного судна «Ширван», що належить Азербайджанському державному каспійському морському пароплавству.

Суховантаж зупинився на ремонт на судноремонтному заводі «Ільхам Аллахвердієв». У результаті вибуху три особи загинули. Незважаючи на надану медичну допомогу, слюсар заводу помер у лікарні, головний інженер і електроварник госпіталізовані. За попередньою версією, причиною вибуху став витік газу.

У резиденції британського прем'єра з'явився кіт

ДОБРА ТРАДИЦІЯ

Після 14-річної перерви в лондонській резиденції британських прем'єрів на Даунінг-Стріт, 10, знову з'явився кіт. Його звали Ларі, **передає ІТАР-ТАКС**.

Родина прем'єр-міністра Девіда Кемерона взяла 4-річного сірого смугастого кота з відомого столичного притулку для бездомних тварин Баттерсі. У такий спосіб Кемерон відновив традицію, відповідно до якої на Даунінг-Стріт, 10, має бути кіт.

Так, Маргарет Тетчер дала притулок 1989 року бездомному коту Хемфрі, що блукав навколо резиденції у пошуках їжі. Однак в 1997 році родина лейбориста Тоні Блера відправила Хемфрі у відставку. Як тоді повідомлялося, котів не вилучувала дружина Блера — Чері.

Тим часом багато лондонців вважають, що поява Ларі багато в чому зумовлена й викликана тим, що служби боротьби з пацюками й мишами виявилися нездатні звільнити від них резиденцію британських прем'єрів. Так, нещодавно під час репортажу, який телекомпанія Бі-бі-сі в прямому ефірі вела перед дверима Даунінг-Стріт, 10, у кадр потрапив великий чорний пацюк, що неквапом пройшов у внутрішнє приміщення знаменитого лондонського будинку.

ФОТОФАКТ

У Ріо-де-Жанейро пройшла репетиція карнавального парад.

Фото Сінхуа/Укрінформ.

Маргарет Тетчер дала притулок бездомному коту Хемфрі

Свої продукти — зі своїх полів і ферм

За таким принципом готові працювати аграрії Хмельниччини

НАМІРИ

Це вони продемонстрували і міністру аграрної політики та продовольства Миколі Присяжнюку, котрий сам хотів переконатись у потенціалі краю. А заодно почути від селян не тільки про те, як краще організувати роботу, а й про те, як зробити так, щоб хліборобська праця стала вигідною і прибутковою.

Такого масштабного галузевого зібрання область не бачила давно. Не так часто профільні міністри, а тим більше разом із керівниками всіх департаментів та підрозділів, бувають на місцях. А селянам є що обговорити. Проблеми і біди накопичувались роками, і кожного разу люди з надією поглядали на нові уряди та програми, сподіваючись: ось-ось стануться такі довгоочікувані зміни. На серйозні реформаторські кроки в аграрній сфері очікують вони і тепер.

Є що показати

Область не без гордості демонструвала свої аграрні досягнення. Саме у цій галузі створюється п'ята частина валового продукту краю, тут трудиться близько чверті працюючого населення, тому перебільшити її значущість для економіки неможливо. Лише торік темпи зростання у сільгосппідприємствах становили десять відсотків, а обсяг валової продукції сільського господарства сягнув 4,2 мільярда гривень. У краї було вирощено 1,8 мільйона тонн зернових, 1,5 мільйона тонн цукрових буряків, збільшено поголів'я худоби, свиней, птиці. Нарешті в селлах хочуть позбутись незасіяних полів, тому торік посівна площа зросла на 34 тисячі гектарів, а нинішнього року планують додати ще 50 тисяч.

Багато хто пов'яже ці зміни з приходом до влади нового очільника краю Василя Ядухи. Саме він вперше за багато років поставив перед всіма районами чітке завдання: взяти на облік кожен гектар землі, зробити так, щоб кожна сотка працювала на громаду. Добре знайомий із проблемами села, він знає, з чого починаєти, де і з кого запитувати: «Гвердо переконаний, у нас є все для того, щоб підняти село, забезпечити дешевими і якісними продуктами не тільки себе, а й сусідів. Є сподівання, що в новому сезоні ми зможемо наросити виробництво цукру. Для нас не буде проблемою виростити гречку. Та й для збільшення урожаю зернових зроблено багато — істотно розширено площі посівів. І все ж, щоб все намічене справді було у нас в коморах, ми разом повинні добряче попрацювати».

ДОСЛІВНО

У нас є все, щоб підняти село, забезпечити дешевими і якісними продуктами не тільки себе, а й сусідів.

Статистика відзначає, що з такими темпами вже буквально за рік-другий можна буде наздогнати показники двадцятилітньої давності, коли село перебувало на піку виробництва. Звичайно, не все нині гладко у сільській економіці. Навіть під час зустрічей у крашких господарствах прозвучало чимало проблемних питань, дати на які однозначну відповідь непросто.

Фермери мають зробити ставку на молоко та м'ясо

Свої приємні враження від невеликого фермерського господарства «Бізон-1», що у Сахнівцях Старокостянтинівського району, Микола Присяжнюк не приховував. Його керівник Михайло Яснюк зумів підняти свій

бізнес буквально на порозі батьківського дому. Маючи спеціальність зооінженера, п'ять років тому започаткував власну справу, взявши в обробіток трохи більше трьохсот гектарів. Але основну ставку зробили на вирощування худоби. Вже через два роки господарство отримало статус племрепродуктора з розведення української чорно-рябої молочної породи. Тепер тут утримується понад півтисячі голів худоби. Торік від трохи більш як двох сотень корів отримано понад тисячу тонн валового надою. В господарстві вирощено близько 80 тонн м'яса.

Попри цінові проблеми на збитки тут не скаржаться. Як і на неувагу з боку держави. Навпаки, торік отримали понад 320 тисяч гривень дотації з держбюджету за збільшення поголів'я та закуплені племінні нетелі.

— Саме на такі господарства хочемо зробити ставку в розвитку молочного та м'ясного скотарства, — зауважує начальник обласного управління агропромислового розвитку Олег Стрілецький. — Якщо в зерновому секторі вже працюють потужні компанії, і дрібні господарства навряд чи можуть скласти їм конкуренцію, то чому б останнім не заповнити нішу тваринництва. За минулий рік області вдалось збільшити виробництво м'яса та молока. Тепер повинні подумати, як обернути цю важку працю на користь селу. Ми вже підготували для уряду низку пропозицій, зокрема і тих, що стосуються запровадження ліцензування для закупівельників сировини, котрі мають докорінно змінити ситуацію на місцях. Влада не просто обіцяє, а робить реальні кроки, аби стабілізувати ціни і закріпити свого товаровиробника на ринку. Перші результати очевидні.

Цукрова галузь починає відроджуватись

Рік був обнадійливий і для цукрової галузі. За активного сприяння Василя Ядухи вдалось відновити роботу двох цукрозаводів. А на наступний сезон вже нові плани — включити у переробку буряків ще дві цукроварні. Тож якщо нарощуватимуться виробничі потужності, знадобиться і сировина. Як повідомив заступник голови облдержадміністрації Володимир Галишук, посівні площі цукристих збільшаться до 58 тисяч гектарів. Якщо все вдасться, область зможе продати до 130 тисяч тонн цукру іншим регіонам. За таких запасів навряд чи комусь вдасться маніпулювати цінами на ринку.

А досвідом того, як можна підняти з колін занепадаюче цукрове виробництво і паралельно створити сучасну сільськогосподарську компанію, завжди готовий поділитись

голова правління корпорації «Сварог-Вест-Груп» Андрій Гордійчук. Вісім років тому розпочавши роботу як агровідділ при Шепетівському цукрокомбінаті, вона переросла у компанію, яка господарює в двох областях — Хмельницькій та Чернівецькій. В її структурі — підприємства, що займаються рослинництвом, тваринництвом та наданням послуг з механізованого виконання сільгоспробіт. Корпорація обробляє 75 тисяч гектарів землі, де плекає зернові, кормові та технічні ефіроолійні культури. Але особлива увага — цукристам. Торік їх виростили більш як 220 тисяч тонн, тож проблем із сировиною у цукроварів не було.

Та, окрім того, на шести фермах утримується понад три з половиною тисячі голів худоби. Щодня там виробляється 45 тонн молока. Одним із перших в області господарство розпочало відродження галузі овочівництва. Для збереження урожаю збудовано сучасні овоче- та фруктосховища.

ДОСЛІВНО

Влада не просто обіцяє, а робить реальні кроки, аби стабілізувати ціни і закріпити свого товаровиробника на ринку.

Саме за такими господарствами, де працюють комплексно, розвиваючи всі галузі, майбутнє українського села. Навчившись виробляти, тепер аграрії змушені опанувати ще й науку вигідно продавати. Від цього значною мірою залежатиме кінцевий результат їх бізнесу. Саме на цьому, підсумовуючи результати зустрічі, наголосив і Микола Присяжнюк.

— У нашого села ще є шанс завоювати не тільки вітчизняний, а й закордонні ринки. Завдання непросте, бо скрізь давно панують жорсткі закони конкуренції. І для того, щоб перемогти, потрібно пропонувати справді високоякісний товар. Але якщо не скористатись цим шансом нині, коли аграрна галузь з усіх сил старається наросити обсяги виробництва, в майбутньому це буде зробити значно складніше, — погодився і Василь Ядуха. — Всі разом маємо подбати про одне — зробити селянський труд рентабельним, продукцію конкурентоспроможною, а економіку — сильною.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

На знімку: голова правління корпорації «Сварог-Вест-Груп» Андрій Гордійчук представив гостям своє підприємство.

Фото автора.

У дев'яти відпочивальників згоріли всі або майже всі речі. В одного — документи. «Людина, в якій згоріли документи, є громадянином нашої держави, — каже заступник головного лікаря санаторію Леонід Марчук. — У міліції їй видали довідку про втрату паспорта під час пожежі. На підставі цього документи поновлять за місцем постійного проживання. На щастя, в іноземців з документами все в порядку».

«У мене парфуми пропахли димом, поверніть сто доларів»

Ярослав Яциків проживав у номері 729, це на сьомому поверсі. Чоловік каже, що кожен потерпілий після пожежі заходив до свого номера у супроводі працівника міліції. «У моєму номері згоріли тільки вхідні двері, — каже пан Ярослав. — Тому я не писав заяви на відшкодування. А ось у сусіда з кімнати №733 повністю згоріли речі й одяг. Навіть ключ від автомобі-

РЕГІОНИ

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

Замість окремих ЗМІ — КП

Сесія Коростенської міськради вирішила ліквідувати два комунальні підприємства — «Коростенське радіо» і «Редакція газети «Іскоростень», а також творче об'єднання «Коростень.телебачення», натомість створивши єдине комунальне підприємство міськради «Коростень-медіа».

Мету було сформульовано так: удосконалення роботи засобів масової інформації, створення єдиної інформаційної системи міста при одночасному скороченні бюджетних витрат. На думку авторів ідеї, це дасть змогу більш раціонально використовувати матеріально-технічну базу. Брався до уваги й людський чинник: кількість фахівців медіасфери у місті обмежена. Об'єднання допоможе скоординувати їхні дії, скласти єдиний інформаційний план, надати рекламодавцям повний спектр послуг. Обіцяють також розвивати нові для місцевих медіа напрямки інформаційних послуг — веб-сервіси, ФМ-радіо, поживавити видавничу діяльність.

Олексій КАВУН.

СЕВАСТОПОЛЬ

Може, медстраховка допоможе?

У севастопольських лікарнях не вистачає елементарного: безплатних ліків, бинтів, шприців, сучасного діагностичного обладнання. Усього виною, стверджують фахівці, — недофінансування охорони здоров'я. Багато років у галузь спрямовується недостатньо коштів (від 2,8 до 3 відсотків від ВВП за мінімально необхідних за стандартами Всесвітньої організації охорони здоров'я п'яти).

Начальник управління охорони здоров'я Севастопольської міськдержадміністрації Віктор Пологов вихід бачить у страховій медицині: «Одночасно зі скороченням адміністративно-управлінського апарату необхідне залучення додаткових коштів».

Севастополь не буде тут піонером — Вінниця, Дніпропетровськ і Донецьк уже експериментують із переведенням місцевої медицини на бюджетно-страхову модель. Давно час, на думку чиновника, змінювати підходи до організації місцевої охорони здоров'я. Адже одна з передвиборних обіцянок і нинішньої влади, і нинішньої опозиції збігалася навіть у деталях: найшвидше запровадження системи обов'язкового медичного страхування.

Микола МАГДИЧ.

Перший після пожежі в санаторій «Поділля» замовив путівку житель Кривого Рогу

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Санаторій «Поділля» в місті Хмільник на Вінниччині, де під час пожежі вогнем знищено один із корпусів, знову приймає відпочивальників. Перший після цієї надзвичайної події замовив путівку житель Кривого Рогу на прізвище Ткаченко. До речі, саме з цього міста у вогні загинула 74-річна жінка. Ще один відпочивальник помер від травм. Як ми вже повідомляли, рятуючись від вогню, він вистрибнув з четвертого поверху.

Затримано двох підозрюваних

— Пан Ткаченко зателефонував на мій номер, докладно розповів про ситуацію і замовив путівку на 22 лютого, — розповів кореспонденту «Голосу України» головний лікар оздоровниці Юрій Лещук. За його словами, санаторій не припиняв роботу навіть на годину. У звичному режимі працюють поліклініка, ідальня, ванне відділення. Відпочивальники, як і раніше, ходять у басейн, користуються

послугами маніпуляційних кабінетів. «Після пожежі незначна частина людей перервали лікування, — продовжує Юрій Лещук. — Їм повернули кошти за путівки. Решту розмістили у трьох діючих корпусах».

За попередньою версією, причиною пожежі стало коротке замикання електропроводки. Його спричинило недотримання протипожежних норм. У зв'язку з цим затримано інженера з техніки безпеки та завідувача будинку культури санаторію «По-

ДОВІДКОВО

За інформацією головного лікаря санаторію «Поділля», по 30 тисяч гривень виділено родичам двох загиблих людей; по 5 тисяч гривень отримали всі ті, хто опинився в лікарні. Загалом грошову допомогу надано 114 потерпілим — на придбання одягу, взуття, речей першої необхідності. Кошти у сумі 185 тисяч гривень виділила Вінницька облдержадміністрація.

ділля». Під час розслідування кримінальної справи, порушеної за фактом пожежі, фахівці знайшли пошкоджену проводку і теплонагрівач відкритого типу.

Згорів паспорт

Вогнем знищено коридори на всіх семи поверхах і 25 номерів.

За таких запасів навряд чи комусь вдасться маніпулювати цінами на ринку

ДО ДОШКИ!

Неефективно, ще й не за призначенням

Національний університет водного господарства та природокористування (Рівне) не забезпечив виконання вимог законів України в частині підготовки фахівців і їх гарантовано-го працевлаштування.

За висновками колегиї Рахункової палати, на прикладі цього закладу вкотре доведено, що недосконалість нормативно-правового та організаційного забезпечення не сприяє усуненню значних структурних невідповідностей між потребами виробництва та обсягами і структурою підготовки фахівців. Зрештою, це призводить до неефективного використання державних коштів.

Університет має готувати фахівців за такими основними напрямками: гідротехнічне будівництво, меліорація, водогосподарська екологія, водні біоресурси та гірництво. Проте 40 відсотків держзамовлення, доведеного в 2008—2010 роках, припадає не на профільні, а на універсальні спеціальності (облік і аудит, економіка підприємства, управління персоналом тощо).

Як наслідок, університет не забезпечив працевлаштування до 10 відсотків молодих спеціалістів, а направлення на роботу в державний сектор економіки отримали лише 40 відсотків випускників-бюджетників.

Порушуючи законодавство, керівники ВНЗ підвищили на 2,8 млн. грн. плату за навчання студентів контрактної форми протягом періоду їхнього навчання.

Міністерство освіти і науки створило умови для вільного розпорядження майном і розбазарювання коштів на його утримання.

Аудитом, зокрема, встановлено, що на гуртожитки, 20 відсотків яких зайнято сторонніми особами без відшкодування ними реальних витрат за проживання, впродовж 2008—2010 років витрачено не за призначенням 4540,7 тис. грн. із загального фонду держбюджету та 410,8 тис. грн. із спеціального фонду.

Крім того, університетом проведено видатки з утримання підрозділу громадського харчування «Студентське» в сумі 442,5 тис. грн. не за рахунок доходів від його діяльності, а за рахунок надходжень, що також мали інше призначення, повідомляє прес-служба Рахункової палати.

КЛАСНІ НОВИНИ

З інституту — до академії

Студенти державного інституту вимірювальної техніки завершать навчання в Одеській державній академії технічного регулювання та якості. Вуз реорганізовано розпорядженням Кабміну.

У 1945 році був створений технікум вимірів, у якого було вісім філій, зокрема, у Москві, Хабаровську, Новосибірську, Свердловську.

З 2007-го працював інститут вимірювальної техніки з філією в Білій Церкві. Сьогодні в академії проводиться підготовка за 11 акредитованими спеціальностями.

Випускники вузу працюють в 38 країнах світу.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК

А першого класу не буде

У дев'ятиріччі села Вербівці Городенківського району — дев'яносто школярів, тобто в середньому по десятеро учнів у класі. А ось першачків у наступному навчальному році просто не буде: серед 873 мешканців села нема шестирічних.

Людмила СТРАЖНИК.
Івано-Франківська область.

Чи потрібен школі інститут покарання?

ПЕРЕРВА НА ДИСКУСІЮ

Ще Ян Коменський, патріарх педагогіки, казав: «Школа без дисципліни, що млин без води».

Як її досягти? Відповідь стара як світ: «Батогом і пряником».

Форма покарання завжди була дзеркальним відображенням рівня культури. При цьому, як правило, держава делегувала навчальним закладам значну частину відповідних повноважень.

У Російській імперії відмовилися від тілесних езекуцій, на відміну від Великої Британії, але зберегли досить широкий спектр розправ моральних. Знайомлячись з історією Сімферопольської чоловічої гімназії, у звіті за 1867 рік один з авторів виявив перелік стягнень за ту чи іншу провину учнів: догана класного наставника, догана директора, догана від імені педради; одиночне сидіння; одиночне сидіння в класі на годину; позбавлення товариства друзів; ув'язнення у карцері до восьми годин; арешт із обов'язковою роботою.

У роки радянської влади розправу оголосили одним з негідних пережитків старої школи й офіційно заборонили. З'явилася широко популярна теорія про те, що «покарання виховує раба». Проти неї різко виступив Антон Макаренко, але це був голос волаючого в пустелі.

Відсутність стримуючих чинників одразу призвела до жакли-вих наслідків.

Сто відсотків засуджених по першому разу підлітків продовжують «навчання» у загальноосвітній школі, зайвий раз переконавшись у своїй безкарності.

Примітно, що сьогодні у бійках дівчат у школах «винна» дівчина повинна на колінах просити пробачення. Як ми бачимо, крім заподіяння фізичних страждань, на перший план виходять моральні: принизити опонента в очах класу, школи... Такі «розбірки» проходять при всіх учнях, знімаються на мобільні телефони...

Коменський писав: «Нехай підтримання дисципліни завжди відбувається суворо і переконливо, але не жартівливо чи люто, щоб викликати страх і повагу, а не сміх чи ненависть. Осуд — без уїдливості, суворість — без лютості». Правило гласить: «Хвали при всіх, свари — наодинці». Треба починати розмову з винуватим з гарного, потім переходити до негативної суті інциденту, а потім знову закінчувати чимось гарним.

В останні роки набула поширення теорія про те, що психіка дитини залежить в основному від соціального оточення, від умов життя, що не існує єдиних для всіх дітей закономірностей розвитку в цей віковий період.

У школі необхідно враховувати вік учнів. У жодному разі не можна ставити за провини малятам непосидючість, рухли-

вість, енергію, що б'є через край, фантазерство...

У старших класах треба вміти прощати відчуженість, замисленість, загострене почуття справедливості...

Нинішнє законодавство забороняє виключати із ЗОШ тих, хто не вчиться, не може вчитися й найголовніше — заважає іншим.

Безкарність розбещує підлітків, перетворюючи пустуна на циніка, циніка на

злочинця. Розхожа фраза: «А що ви мені зробите?», яка справедливо припускає повну безпорадність педагога перед учнем, призвела до того, що школу давно покинули всі, у кого збереглося почуття власної гідності. Уже багато десятиліть перед хамством учня безсилий будь-який учитель. Можна наводити сотні випадків, коли вчителів не тільки ображали словами, а й били, і все це не мало жодних наслідків. У крайньому разі звільнявся ображений чи побитий учитель, але учень завжди залишався героєм!

Основний документ будь-якого навчального закладу — статут. При перереєстрації окремі директори шкіл і гімназій Сімферополя намагалися внести до нього різні форми покарання, але їм було категорично заборонено це робити.

Інститут покарання — продуманий, науково вивіреним має бути в кожному навчальному закладі.

Адміністрація повинна одержати право на винесення стягнення за псування майна, паління, розпивання спиртних напоїв на території школи...

В її штаті має бути свого роду шериф — високооплачуваний, фізично сильний, наділена повноваженнями людина, яка у змозі втрутитися в бійку, осадити хулігана, вивести порушника з уроку.

Потрібні спеціально передбачені кімнати для пустунів, для тих, хто вчинив грубу провину — карцер. Педагогічний колектив треба наділити правом на «вищу міру покарання» — відрахування чи передачу злісних порушників дисципліни в колонії.

ЗОШ повинні охоронятися державою, а не перетворюватися на годівницю для різних приватних структур.

Варто пам'ятати, що альтернативою покаранню є безкарність. Безкарність, яка починаючи зі школи, як ракова пухлина, в остаточному підсумку вражає все суспільство.

Володимир ПОЛЯКОВ,
кандидат історичних наук,
старший викладач
інженерно-педагогічного університету;
Георгій ВЕРБЕС.
Сімферополь.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Барвінкова республіка

ШИРШЕ КОЛО

В оточенні лісу над річкою Смотрич розкинувся Великий Карабчіїв. Тут є школа на 39 учнів, яка znana далеко за межами району та області. Школярі не тільки милуються довкіллям. Вони досліджують природу, дбають, щоб ніхто не нищив її на території Національного заповідника «Подільські Товтри», до якого належить і Карабчіїв.

Щоб здійснювати цю роботу на належному рівні, школярі та педагоги заснували Барвін-

кову республіку. У неї є герб, прапор, гімн, міністерства знань, довкілля, здоров'я. Тут

обирають президента, працює без бійок парламент, учнівське самоврядування. Громадяни республіки діляться на подоланчиків (молодші учні) та барвінчат (старші). Зазвичай, коли президент видає черговий наказ, до школи приїждять педагоги із району чи й області.

— Наша веселково-барвінкова дружина, — розповідає директор школи Надія Білик, — відкрила навчальну екологічну стежку, на якій розміщено дев'ять станцій. Маємо екскурсоводів. Колектив працює над оптимізацією навчально-виховного процесу через впровадження краєзнавчих та при-

родоохоронних матеріалів. Це те, що найкраще засвоюється і має неабиякий вплив на дітей.

Торік у гості до школярів приїздили члени клубу «Веломан» із Хмельницького, подарували три велосипеди екологічному патрулю. Ним опікується радник президента республіки Микола Сас. Це він, до речі, спорудив на дереві будиночок. У Миколи в гостях на 17-метровій висоті часто буває вся школа. Він за фахом учитель природничих дисциплін, а місце-ву флору знає на рівні академіка. Малеча допомагає йому висівати насіння реліктів у різних закутках лісу. Учителька біології Ганна Брик теж бере у цьому участь.

Походи на дно Сарматського моря, виготовлення сувенірів із його мушлів, які знаходять у кар'єрі, впорядкування криничок та джерел... Стільки справ у барвінчат!

Не дивно, що вихованці назавжди стають друзями природи. Вони завойовують призові місця на екологічних конкурсах, природничих олімпіадах районного, обласного й державного рівня, багато років співпрацюють із дитячим журналом «Барвінок».

«Орденоносна» й великокарабчівська екологічна агітбригада. Коли барвінчата в зелених галстуках на заклик місцевого лісника ідуть рубати дикорослі куші, які глушать рослини-червонокнижники; шлий тиждень міряються силою та спритністю на шкільному турнірі здоров'я; прибирають вулицю, де жив ветеран війни, колишній директор школи Володимир Печенюк; співають пісні про Великий Карабчіїв — ними милується все село.

Віра ШПИЛЬОВА.
Городоцький район
Хмельницької області.
Фото з архіву школи.

Юні екологи у всій красі.

Торік кожна друга аптечна мережа порушувала законодавство

ЦІНИ

Під час попередньої зустрічі з начальником столичної державної інспекції з контролю за цінами Максимом Глущенком він розповів про домовленість влади з підприємцями щодо стримування споживчих цін («Ціни на продовольство потребують моніторингу» в номері від 23 грудня 2010 року)». Тепер ми вирішили довідатися, як дотримуються домовленості стосовно формування цін в аптеках столиці.

— Максиме Михайловичу, пригадується, ви говорили про підписання Меморандуму про співробітництво між Київською міською державною адміністрацією та суб'єктами господарювання у сфері реалізації лікарських засобів. Як це вплинуло на ціни медпрепаратів?

— З моменту підписання меморандуму, а це сталося 2 грудня минулого року, фахівцями нашої інспекції здійснюються моніторингові дослідження цін на лікарські засоби в аптечній мережі міста. За результатами моніторингу в січні ціни зросли на такі препарати, як но-шпа, арбідол, амізон, есенціале форте, фестал, анальгін, барбовал, дарсил, ранітидин, ремантадин, фталазол, а також на вату та шприци — від 1,5 до 29,6 відсотка. Здебільшого завдяки торговельним надбавкам. Нагадаю, до підписання меморандуму їх рівень коливався від 4,4 до 43,9 відсотка. Після підписання деякі учасники ринку наприкінці року порушували договірний рівень торговельної надбавки в розмірі 20 відсотків. Але вже в січні рівень надбавок дещо знизився і коливався в межах від 3,7 до 20 відсотків. Це вкладається у рамки, передбачені постановою Кабінету Міністрів України, — 25 відсотків від закупівельної ціни.

— Чи вплинула на зростання цін рентабельність виробництва лікарських засобів?

— Авжеж, рентабельність виробництва є чи не найголовнішим чинником у формуванні цін. Відсутність регулювання граничного рівня рентабельності є основним чинником необґрунтованого підвищення цін на лікарські засоби та виробів медичного призначення. Так, при формуванні цін на такі протиепілептичні лікарські засоби, як вальпроком 300 хроно (таблетки пролонгованої дії №100) була

застосована рентабельність у розмірі 113,19 відсотка. А на ламотрин (100 мг №10), вдумайтеся лишень, — 256,81 відсотка. Якби не це, то ціни на ці лікарські засоби були б утричі менші. Такий рівень рентабельності робить ціну невідомою для споживачів.

— Які ще чинники впливають на формування ціни препаратів?

— Завезення на територію України імпортованих лікарських засобів проходить за цінами, що значно перевищують ціну заводу-виробника. Так, було встановлено, що наприклад, ввезення препарату для лікування лейкемії флудара (табл. по 10 мг №20, виробник Шеренг, АГ, Німеччина) однієї і тієї самої серії різними фірмами міста пройшло з різницею у ціні у розмірі 557 відсотків! Тобто, одна фірма завезла цей препарат із задекларованою ціною у розмірі 6 548,64 гривні, а інша — за 1 174,89 гривні за упаковку. Звідси й різниця у ціні в роздрібній мережі на нього.

— Лікарські засоби підлягають державному регулюванню. Раніше це було закріплено розпорядженням Київської міської державної адміністрації. Як зараз?

— На сьогодні перелік регульованих лікарських засобів значно скоротився. Регулювання здійснюється Кабінетом Міністрів України шляхом встановлення граничних торговельних і оптових надбавок та затвердження національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення. З-під державного регулювання виведено більшу частку зареєстрованих в Україні лікар-

ських засобів — 5960 торгових назв. Це 67 відсотків від загальної кількості найменувань лікарських засобів, які підлягали державному регулюванню. Зараз регулюється близько 3000 найменувань.

У будь-якому випадку Держінспекція з контролю за цінами в м. Києві постійно здійснює перевірки в аптечній сфері стосовно правильності формування роздрібних і оптових цін. За 2010 рік було перевірено 72 аптечні мережі. Майже в кожному другому випадку встановлені порушення. Сума санкцій сягнула майже двох мільйонів гривень. Державний бюджет було поповнено на 340 тисяч гривень.

— Який вихід ви вбачаєте з такої критичної ситуації. Які заходи прийняті інспекцією для вирішення нагальних потреб населення Києва із забезпечення ліками за доступними цінами?

— Відповідно до наданих повноважень Державна інспекція з контролю за цінами в м. Києві неодноразово зверталася до відповідних державних органів, у тому числі й КМДА, з клопотанням про жорсткий контроль за формуванням цін на ліки вітчизняного виробництва шляхом встановлення граничного рівня рентабельності, а в разі їх змін — здійснювати декларування. Також доцільно було б створити довідник граничних оптово-відпускних цін на імпортовані лікарські засоби. І перш за все — перелік регульованих лікарських засобів повинен бути розширений хоча б у межах попереднього національного переліку.

Записав Сергій МИКОЛАЄВ.
Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ПОДРОБИЦІ

У Нікополі подешевшала вода

Уже з 1 лютого ціна одного кубічного метра води для нікопольчан зменшилася на гривню. Це стало можливо в результаті об'єднання двох комунальних підприємств. Міський голова Руслан Токар зазначив, що така тенденція зберігатиметься.

КП «НВУВКГ» (простіше кажучи — міськводоканал) постачає городянам воду, КП «Західне» — здійснює очищення стоків. Останнє було створено в 2000 році після реструктуризації Южнотрубного заводу. Тоді в підпорядкування міста перейшла структура, що забезпечувала і заводськi, й міські потреби. На жаль, вона виявилася неефективною. Цикл водопостачання й водоочищення в Нікополі було розірвано. А переважна більшість міст України має замкнений цикл, контрольований одним міським водопостачальним підприємством.

Така «розірваність» водних послуг мала для нікопольчан негативні наслідки. По-перше, було закрито шлях для інвестиційних проектів, розроблених під «замкнений» цикл, і послуг, що забезпечують високу якість. По-друге, досі в Нікополі діяв один з найвищих у країні тарифів на водопостачання. Два аналогічні підприємства продавали одне одному послуги із застосуванням 20% ПДВ. Але якщо об'єднати міськводоканал і КП «Західне» в одне підприємство, то податок на додану вартість зникне як складова тарифу.

Директор міськводоканалу Іван Кулинич запевняє: «Тепер, коли інвестування замкненого процесу стало можливим, впровадження нових технологій дасть свій економічний ефект. Тариф буде прагнути до зниження».

— Якби рішення про злиття підприємств прийнято не було, то тариф зріс би до 5,20 грн. за кубічний метр, — сказав міський голова Руслан Токар. — Замість цього нам udało знизити його до 3,89 грн. Це економічно обґрунтований тариф. Тепер на черзі — вартість центрального опалення і проїзду в міських автобусах.

Олександр КОСЕНКО.
Дніпропетровська область.

ОГОЛОШЕННЯ

7 грудня 2010 року в номері 231(4981) газети ВРУ «Голос України» розміщено оголошення про припинення Товариства з обмеженою відповідальністю «Інноваційні технології 2005» (вул. Будіндустрії, 5, м. Київ, 01013, код 33398297). Допущена помилка, правильно читати: «претензії кредиторів приймаються протягом 2 місяців з дня опублікування цього оголошення».

Оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю товарів і робіт

- Замовник торгів: Товариство з обмеженою відповідальністю "Шосткинське підприємство "Харківенергоремонт"
- 1.1. Юридична адреса: 41100, м. Шостка, Сумської області, вул. Прорізна, 17
1.2. Поштова адреса: 41100, м. Шостка, Сумської області, вул. Гагаріна, 1
1.3. Контактні телефони: (05449) 7-02-75, факс (05449) 7-35-12
- Інформація про товари, роботи, що закуповуються:
- Реконструкція газопальникових пристроїв котлоагрегата БКЗ -160-100ГМ ст. №7 з заміною на нові на базі струйно-нішевої технології з розробкою проекту.
- Місце та строк поставки, проведення робіт: м. Шостка, Шосткинська ТЕЦ, травень - жовтень 2011 р.
- Місце та спосіб отримання тендерної документації: м. Шостка Сумської області, вул. Гагаріна, 1 каб. 9, до 12.00 09.03.2011 року, особисто або поштою.
- Місце та дата розкриття тендерних пропозицій: м. Шостка Сумської області, вул. Гагаріна, 1, каб. 13, 14.00 09.03.2011 року
- Додаткова інформація: кваліфікаційні вимоги - наявність досвіду поставки даного обладнання, info@shkhaer.com.ua, контактна особа Самохвалова Оксана Анатоліївна.

Філія державної госпрозрахункової установи "Агентство з питань банкрутства" в Чернівецькій області та керуючий санацією організують аукціон з продажу майна Сільськогосподарського виробничого кооперативу "Мамалига" (Чернівецька обл. Новоселицький р-н с.Мамалига):

Лот №1. Нежитлова будівля - Санпропусник Літ.А, пл. 61,3 кв.м., с.Кошуляни, вул.Комсомольська 29"Е", початкова ціна 7837,60 грн. Лот №2. Нежитлова будівля - Вівчарник Літ.А, пл. 1096,1 кв.м., допоміжна будівля літ.Б, пл. 36,0 кв.м., с.Кошуляни, вул.Комсомольська 31, початкова ціна 40907,20 грн. Лот №3. Нежитлова будівля - Кормоцех Літ.А, пл. 410,8 кв.м., с.Кошуляни, вул.Комсомольська 29"Н", початкова ціна 25929,00 грн. Лот №4. Нежитлова будівля - Кормоцех Літ.А, пл. 677,0 кв.м., с.Мамалига, вул.70-річчя Жовтня 1, початкова ціна 25652,80 грн. Лот №5. Нежитлова будівля ферми (родильний відділ) Літ.А, пл. 1336,4 кв.м., с.Мамалига, вул.70-річчя Жовтня 1"Б", початкова ціна 38964,80 грн. Лот №6. Нежитлова будівля - літній табір, Літ.А, пл. 1188,9 кв.м., с.Мамалига, вул.70-річчя Жовтня 1Д, початкова ціна 41910,00 грн. Лот №7. Нежитлова будівля - будинок тваринників Літ.А, пл. 152,2 кв.м., с.Кошуляни, вул.Комсомольська 29"Ж", початкова ціна 27764,00 грн. Лот №8. Нежитлова будівля - вагова Літ.А, пл. 64,7 кв.м., вага автомобільна, с.Кошуляни, вул.Комсомольська 29"З", початкова ціна 12025,00 грн. Лот №9. Нежитлова будівля, Літ.А, пл. 61,0 кв.м. (залишок від будівлі 39%), с.Мамалига, вул.Лісна 2, початкова ціна 4828,00 грн.;

Порядок ознайомлення з майном, умови оформлення заяв, оплати реєстраційного внеску (34 грн.), гарантійного внеску (10% від початкової ціни лоту) та участі у аукціоні за контактними телефонами 0372 584368, 0952117377, 0672597622. Гарантійний внесок переможець аукціону зараховується в рахунок вартості придбаного майна. Оплата витрат по переоформленню права власності на об'єкт продажу покладатиметься на покупця. Закріплення земельних ділянок здійснюється в установленому законодавством порядку.

Останній день прийому заяв на участь в аукціоні 15.03.2011р. Заяви приймаються в приміщенні ЧФ ДГУ "Агентство з питань банкрутства" за адресою м.Чернівці, вул.Головна 44, офіс 24. Аукціон відбудеться за цією ж адресою в 09-00 год.18.03.2011р.

ЗРОБЛЕНО БЕЗ ОПЕРАЦІЙ: зір відновлено, косоокість зникла

Так лікують короткозорість, далекозорість, косоокість, астигматизм у медцентрі «ОЛВІ» дітям від 5 до 18 років. Дива відбуваються на очах у батьків. Без хірургічного та лазерного втручання. Без болю, наркозу, ліків та гіпнозу. Без апаратів та лінз. Приймають навіть оперованих. Десятки таких фото та подробиці на сайті www.olvi.ho.ua.

Діагностика та консультації - безкоштовно. Запис з 10.00 до 20.00 щоденно. Тел.: 044-383-99-38, 067-964-13-42, 050-503-30-31, 0512-34-21-50, 0512-44-10-17. Дитячий центр ОЛВІ «Очі без операцій». Ліцензія МОЗУ № 300795 від 18.12.08.

17 лютого в столичному Мистецькому Арсеналі відкривається П'ятий Великий скульптурний салон

До 1 вересня 2011 року заплановано передати до ЮНЕСКО досьє на Ханський палац у Бахчисараї – з тим, щоб зробити цей палац об'єктом Всесвітньої культурної спадщини

ХРОНІКА

Спектакль про Лялю

Виставу про вінницьку підпільницю, Героя Радянського Союзу Лялю Ратушну підготувала до 90-річчя від дня її народження театральна студія «Мельпомена» Палацу дітей та юнацтва. Першими глядачами стали учасники днів пам'яті землячки-героїні, чи ім'ям названо Палац. Юні актори показали основні віхи життя відважної дівчини. Ляля навчалася у Московському університеті. З початком війни стала санінструктором у дивізії московського ополчення. Потрапила в полон, утекла і добралась до рідної Вінниці, де приєдналась до підпілля. Опинилась у лабетах гестапо, зазнала людських знущань, ув'язнена в концтаборі. Але й звідти зуміла вибратися. За день до визволення міста від німців, 19 березня 1944-го, хтось із зрадників випустив кулю у дівчину. Йй було тоді 23 роки. Звання Героя Лялі Ратушній присвоєно 1965 року. Похована у Вінниці біля Вічного вогню. В обласному центрі є вулиця, названа її іменем. А Південним Бугом ходить пароплав із написом на борту — «Ляля Ратушна».

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Українці слухають джаз дуже уважно

Нещодавно прихильники джазу змогли почути всесвітньо відомого джазового контрабасиста із Франції П'єра Буссаге. Під час єдиного концерту, який він дав у Києві, П'єр виконував як власні твори, так і музику інших авторів. У цей вечір разом із зіркою показав свою майстерність кращі українські джазові музиканти. — Джаз — це інтернаціональне поняття, і в кожній країні є його шанувальники. Але й слухають його в кожній країні по-різному. Ваша публіка відрізняється від французів або японців. Українці слухають джаз дуже уважно, — зазначив у своєму інтерв'ю П'єр Буссаге. І додав: — Я не люблю давати концерти на стадіонах. Мені потрібні очі глядачів, тому я відаю перевагу камерним залам.

«Не для слави...»

Під такою назвою у селі Торговиця Городенківського району, де народився відомий український письменник-сатирик, член Покутської трійці Леся Мартович, відбулися урочистості, присвячені його 140-річчю ювілею. Зокрема, артисти молодіжного театру Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника показали виставу за його творами. Найбільшим подарунком до ювілею став перший том повного зібрання творів письменника. Таке видання підготували науковці Інституту філології ПНУ за оригіналами рукописів, що збереглися в архівних фондах та музеях. У повне зібрання мають увійти всі відомі твори Леся Мартовича: 27 оповідань, повість «Забобон», незакінчена повість «Село Підойми», драма «Політична справа», наукові розвідки і рецензії, публіцистичні статті, листи письменника.

Вл. інф.

Марія Матіос: «Люди в залі стояли, мов свічки»

«Прикарпаття поклато собі до ніг Київ. І це не перебільшення», — зазначила відома українська письменниця Марія Матіос, розповідаючи в Івано-Франківську про враження, яке справили на столичного глядача вистави обласного муздрамтеатру імені І. Франка «Солодка Даруся» і «Нація» (на знімку), поставлені Ростиславом Держипільським за її однойменними творами.

Після такого тріумфу на Прикарпатті кілька днів мали б не змовкати троїсті музики, жартувала вона. Адже вперше за 20 літ обласний театр виступив на першій драматичній сцені країни. Квитки неможливо було придбати. «Люди готові були висіти на люстрах, аби побачити виставу, — зауважила пані Марія. — У Києві вже ходять анекдоти про це. Один — що генеральним спонсором гастролей театру є Генпрокуратура. Другий — що оплески після «Нації» тривали довше, ніж сама вистава». Письменниця зізналася, що, коли вийшла на сцену для поклону, люди в залі стояли, як «свічки в церкві на Різдва чи Великдень».

Гастролю у столиці відбулися у рамках номінування режисера-постановника та автора інсценізацій «Солодкої Дарусі» та «Нації» Ростислава Держипільського на здобуття Шевченківської премії. «Є правило у Положенні про цю премію, що претендент має показати свій доробок у столиці для громадськості, — пояснила письменниця. — Якщо премію дадуть, люди знатимуть — добре зробили, що її дали, чи ні. Люди повинні знати, на що витрачаються гроші з їхніх податків».

Фінансову підтримку театру надала облдержадміністрація. «Якби Івано-Франківська ОДА не виділила кошти з місцевого бюджету на поїздку театру до Києва, вона б не відбулася», — відверто сказала письменниця.

Далі Марія Матіос говорила:

Про резонанс

— Люди, які намагаються говорити, ніби «Солодка Даруся» і «Нація» — це вистави бандерівські, про УПА, про зарізак і про поганих москалів, є безсовісними і без серця. Бо книги, як і ці дві вистави, говорять, що в будь-який час з кожною людиною може відбутися те саме, що з героями «Нації» і «Солодкої Дарусі». Переодягніть персонажів у сучасний одяг, дайте Дідущенку костюм від Бріоні і подібно до того, як він пояснює, що тут записуються до колгоспу, а тут — до Сибіру, ска-

жіть: тут записуєтесь до однієї партії, а тут — йдете з роботи. І буде те саме. Тобто це вічний сюжет про вибір людини в обставинах часу, про капкан часу для людини.

Про читача

— Останніх два-три роки найбільш вдячним шанувальником моїх книжок став російськомовний читач. Після перегляду вистав ці люди були в шоці. У них були заплакані очі. Вони підходили до мене і казали: «Сегодня мы, может быть, впервые почувствовали свою причастность к нации». Тобто в людини відбувається катарсис через художній образ. І це мене нашттовхує на думку, що суспільну температуру, яка нині є надвисокою, можна знизити тільки шляхом мистецтва. Я б заклеїла роти політикам або поселила їх в якесь гетто для трудових робіт, скажімо, хай полатають дорогу від Микуличина до Ворохти. А людям інтелектуальної праці — художникам, письменникам, співакам — дала б можливість говорити з людьми по всій Україні.

Про зустрічі

— Напередодні Нового року в рамках програми соціального благодійного проєкту «Від серця до серця» я побувала в Харкові й Запоріжжі, бібліотекам яких привезла в подарунок книгу «Солодка Даруся». І зауважила, що російськомовна людина має велику потребу знати не тільки про те, що відбувалося в них, а й про те, що відбувалося тут, бо є велике перекручення політиками правдивої ситуації в Україні. Як голодний шукає їжі, так ці люди хотіли купити книжку, бо, приміром, у Запоріжжі нема жодної української

книгарні. Бібліотекарі знають про мої твори, але не можуть їх дістати. Вони зі сльозами на очах казали: «Не прекрашайте делать то, что вы делаете». Тобто, якщо з цими людьми говорити по-людськи, не істерично, без згадування якихось не їхніх провин перед нами і не виставляння їм якихось рахунків перед минулим, то вони тебе чують і розуміють. Вони так само хочуть спокою в державі, як і ми всі, бо один раз живуть на світі. Вони не гірше ніж у Львові сприймають ці речі. Може, у нас більше екзальтації, а там більше невиказаної прихованої туги.

Про «Націю»

— Це супер-модерна вистава, поєднана з традицією. Вона якось так зроблена, що німий, «тупий і ще тупіший» можуть її зрозуміти. Коли мені телефонують і кажуть: «Мне так жалко было этих, которые в бункере сидели. Я им сочувствовал и понял, что это величайшая трагедия человеческая», то розумію, що ця людина почула, що ми хотіли сказати.

Про всіх нас

— Люди потребують людської розмови. Людина повинна мати час на те, щоб сміятися, але й на те, щоб замислитися. Вистави «Солодка Даруся» і «Нація» зроблені для думання, щоб людина просто собі сказала: таке було з кимось колись. Таке може бути зі мною і навіть тепер — тільки в інших інтер'єрах і антуражі. І кожен з нас мусить думати, як робити так, щоб оцих драм не плодилося з нашої вини.

Про івано-франківський театр

— Я щаслива, що є такий театр. Обожною тут усіх, починаючи з вахтера. Люблю всю трупку, бо розумію, що без допомоги кожного цього б нічого не сталося. Обожною Ростислава Держипільського, якого іноді називаю сіамським братом. Люблю молодих акторів, які, не маючи життєвого досвіду, який передають на сцені, так перейнялися подіями, що їм вірять. Кожен з них має головну роль. З цих головних ролей складається життя. Бо кожен з нас має свою головну роль у житті. І це вони якнайкраще передали.

Про мрію

— У нас з Ростиславом Держипільським є мрія — об'їхати з виставою «Нація» всю Україну. І думаю, що ми її здійснимо. Може, ті, що мають наплічники з грошима, зрозуміють, що подекуди гастролі театру коштують дешевше, ніж розрахунок у ресторані чи весілля у Ліхтенштейнському палаці. Що інвестиція у культуру вигідніша. Так живе світ. Ці вистави — також і просвітницький проєкт, а не тільки культурний. Краще йти з такими проєктами у світ, ніж приходити туди зі скандалами.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківськ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Солодку Дарусю» екранізують

За романом «Солодка Даруся» буде знято художній фільм. «Поки що це на етапі переговорного процесу, але мене вже вламали», — сказала письменниця на прес-конференції в Івано-Франківську.

Грає «Сельсебіль»

Спочатку була мрія однієї людини — ректора Кримського інженерно-педагогічного університету Февзи Якубова про власний ансамбль скрипалів. Університет тільки піднімався на ноги і мрію ректора сприймали як утопію. Але він — вірив! Перші іскорки реальності з'явилися, коли в 1999 році до університету прийшла влаштовуватися на роботу Зарема Алієва.

Тоді вузу дуже потрібні були доктори й кандидати наук, а вона — «лише» випускниця Таджикиського інституту мистецтв. Професор, що проводив співбесіду, — завідувач кафедри, Джавид Куддусов, довідавшись, що її спеціалізація — скрипка, спочатку погодився виділити 0,25 ставки. Для Зареми, чий шлях у Крим пролягав з місць депортації батьків — Узбекистану, це було хоч маленькою, але зачіпкою, і вона погодилася. Співбесіда закінчилася, Зарема сіла за фортепіано й заграла просто так, для себе.

Д. Куддусов — людина унікальна. Замолу — юнга Північного флоту, після війни служив чи не на всіх флотах, був творцем і керівником народного хору Татарстану. Почувши музику, він запропонував Заремі повну ставку педагога. Так мрія Февзи Якубова стала набувати рис реальності. Того року в Ялті відбувалася міжнародна конференція, де зібралися ректори технічних вузів мало не з усього світу. Перш ніж відкрити конференцію, Февзи Якубович вивів до гостей Зарему, і вона заграла вальс Свиридова з кінофільму «Заметіль». Це був шок: на очах у світової технічної еліти стояли сльози. Відтоді кожна наукова конференція, яку проводить уні-

верситет, починається невеликим скрипковим концертом.

Але Февзи Якубов усе нагадував Заремі про ансамбль. Він не хотів розуміти, що час скрипки майже минув. У музичних школах Криму вчителі-скрипалі — практично безробітні. Талановиті учні вже давно вивчають гами в Ізраїлі, США. Але у природі не має бути порожнечі. До скрипки потягнулися діти із кримськотатарських родин. У 2003 році Зарема Ебазерівна створила ансамбль скрипалів зі студентів університету. Довго шукали назву, а зупинилися на «Сельсебіль» («Райське джерело»).

Виступали спершу у своїх звичайних костюмах. Прийшов успіх, колектив помітили меценати. Сімферопольський Равіль Синяков для виконання вальсу Євгенія Доги пошив і подарував для всього ансамблю чудові білосніжні сукні. Для виконання класичного репертуару вже сам ректор знайшов гроші на строгі чорні плаття. Студентка швейного відділення університету Мевіле Емінова — як свій дипломний проект — пошила кримськотатарські костюми. Почали здобувати перемоги на різних конкурсах, виступали в кращих концертних залах України та Росії, їздили до Польщі, Чехії, Туреччини.

Ансамбль «Сельсебіль» готується до маленького, першого, ювілею. Колись Зарема Алієва раділа появі першого учня. Сьогодні їх — уже 13 на денному відділенні та вісім — на заочному. Більшість — кримські татари, хлопці й дівчата, які народилися вже в Криму. Виросли й учні Зареми Ебазерівни: Наталя Корбут, Гуля Абдурахманова, Людмила Ляшук, вони

вже директорки різних музичних шкіл Криму. А в ансамблі засяяли нові зірки: Севіля Дугу, Іслям Мустафаєв, Михайло Морозкін та інші. Вони стали лауреатами різних конкурсів, але, як і раніше, належать до однієї команди: ансамблю скрипалів «Сельсебіль» Кримського інженерно-педагогічного університету.

Володимир ПОЛЯКОВ,
Георгій ВЕРВЕС.

Фото Володимира ПОЛЯКОВА.

Філологи — проти підміни понять

Минулого тижня в Києво-Могилянській академії було проведено «круглий стіл» на тему «Небезпеки нової концепції літературної освіти». Приводом до дискусії став наказ міністра освіти і науки, молоді та спорту Дмитра Табачника від 26 січня 2011 року про затвердження Концепції літературної освіти. Річ у тім, що ця концепція має істотні розбіжності з текстом, затвердженим рішенням Колегії МОН України 20 серпня 2010 року. Через те деякі учасники «круглого столу» вважають сам документ нелегітимним, а зміни, внесені до Концепції в останній момент, — свідченням нової ідеологізації літературної освіти в Україні.

Нагадаємо, ще влітку минулого року МОН видало наказ під

промовистим номером 666 — про перейменування шкільного курсу «зарубіжна література» на «світова література». Під час «круглого столу» думки розійшлися: дехто наполягав, що «через український світогляд можна пізнати концепцію світової літератури». І що поганого в тім, що українська література отримує статус світової? Опоненти заперечували: тут є підміна понять, і під псевдонімом «світова література» в шкільній програмі може з'явитися «російська література», адже міністр освіти сам сказав, що 3/4 програми світової літератури мають становити твори російських авторів.

Отже, є сумніви щодо коректності введення української літератури до світової — якщо за цим стоїть скорочення обсягу уроків

української літератури. Крім того, концепція орієнтує загальноосвітню школу на «збереження духовних ідеалів слов'янства», «православно-слов'янської цивілізації» — що некоректно в країні, де серед корінних народів є не лише слов'яни і не лише православні. В концепції, вважають її опоненти, є неприпустиме ані з наукового, ані з етичного погляду протиставлення української літератури («низької», етнографічної) і російської (такої, що претендує на «особливу роль»). А спосіб репрезентації української літератури, що є в концепції, повертає до життя старі концепції нашої літератури — як «літератури для домашнього вжитку».

Учасники дискусії наполягали на тому, що перейменування нав-

чального курсу «Зарубіжна література» на «Світова література» є неприйнятним, спекулятивним, оскільки це зроблено заради однієї літератури — російської.

Після завершення дискусії було ухвалено підсумковий документ, в якому філологи вимагають, зокрема, скасувати наказ від 26 січня ц. р., переглянути й уточнити змістову суть концепції та звільнити літературну освіту від нав'язування їй ідеології «руського мира».

Підсумковий документ «круглого столу» з такими вимогами підписали семеро докторів філологічних наук, серед них — Віра Агеєва, Ігор Лімборський, Володимир Моренець, Володимир Панченко, Сергій Пригодій.

Дарина ЗАДОРЖНЯ,
Ольга ЗНАЧКОВА.

Читання — унікальний процес, здатний перетворити людину в особистість

Нещодавно у Києві відбулася презентація Всеукраїнської соціальної кампанії «Читай книгу», яка реалізується у рамках Всеукраїнського соціально-культурного проекту «З книгою в серці». Кампанія ініційована Благодійним фондом «Обдаровані діти — майбутнє України» та Державною бібліотекою України для юнацтва, де, власне, й проходив захід. Відбулася передача комплексів фотографій, зроблених у рамках проекту «Зірки. З книгою в серці», 24 обласним бібліотекам для юнацтва.

За словами організаторів, ця соцкампанія має популяризувати читання та українську мову як носій нематеріальної культурної спадщини держави, сприяти відродженню цікавості до книги, яка формує

світогляд і мовну культуру підростаючого покоління через залучення кумирів молоді (популярних артистів, зірок телебачення, театру, спорту та кіно).

— Нині книга виборює свою аудиторію

поміж телебачення, кіно, Інтернету, — відзначила голова БФ «Обдаровані діти — майбутнє України» Влада Прокаєва, — але читання — це не лише спосіб отримання інформації, це унікальний процес, здатний перетворити людину в особистість, котра спроможна відчувати, хвилюватися, незалежно думати та реагувати.

Фахівці вже давно кажуть про кризу читачької культури. Це зумовлено, з одного боку, втратою у суспільстві інтересу до друкованого слова, з другого — комплексом проблем вітчизняної книговидавничої галузі. За даними соціологічного опитування, 46 відсотків населення нашої країни не купує книжок, тому що не має можливості чи потреби у читанні.

На переконання директора Державної бібліотеки України для юнацтва Георгія Саприкіна, народ, котрий втратив інтерес до читання, опиняється на межі культурної деградації, стає слабким та вразливим. «Українці мають бути освіченою, розвинутою нацією. Для цього треба багато читати», — каже він.

Нагадаємо, в рамках реалізації Всеукраїнського благодійного проекту «З книгою в серці» вже оновлено фонди обласних бібліотек України для юнацтва в Києві, Херсоні, Житомирі, Львові, Дніпропетровську, Луганську, Ужгороді, Чернігові. Всього у межах проекту коштом благодійників планується передача понад 12 000 примірників на суму в мільйон гривень.

На знімку справа наліво: під час презентації соціальної кампанії «Читай книгу». Директор БФ «Обдаровані діти — майбутнє України» Влада Прокаєва, народна артистка України Ольга Сумська, заслужений артист України Віталій Козловський та співачка Міка Ньютон.

Ольга ВАУЛІНА.
Фото автора.

ХРОНІКА

Показали, що за рік змайстрували

Народні майстри привезли свої роботи до обласного науково-методичного центру, аби показати, над чим трудилися весь рік.

«Для тих, хто живе у малих містечках і селах, — це чи не єдина можливість показати себе, обмінятися досвідом, — каже директор центру Олена Ільїнська. — Окремі техніки, як і самі майстри, є унікальними, їх уже ніде не зустрінеш. От і прагнемо зберегти і примножити це багатство».

Як перетворити буденні предмети та матеріали на справжні дороговці, — показала виставка. Золотом відблискує триптих Наталі Лашко — «Грай, грай, бандуро моя золота». Не перший рік майстриня працює із соломомою, знає, як з неї і тонке мереживо сплести, і об'ємну скульптуру створити.

Здавалося б, що нового можна придумати у техніці печворку, що українцям відомо як клаптикове шиття. А Наталя Онишина осучаснила цю техніку настільки, що вийшла за межі плоского зображення, перетворивши клаптикові картини в об'ємні. І виник новий напрям, який авторка назвала арт-квіти.

Нові вершини підкорилися і хмельничанці Галині Напідкіній. Давня її пристрасть — ткацтво. Але тепер замість знайомих тканих картин з'явилися ляльки-мотанки. Їх особливістю є те, що національний одяг не просто пошитий, а витканий авторкою.

Вишиванки, прикраси, картини зі шкіри, дерев'яна та глиняна скульптура, вишивка, бісероплетіння — все не злічити, свої твори представили понад півсотні різьбярів, вишивальниць, гончарів, ткаль...

— Маючи потужний творчий потенціал, ми дедалі частіше помічаємо, що зникли традиційні подільські іграшки, забуті прабабусині узори, щезла з побуту місцева кераміка, — продовжує розмову Олена Ільїнська. — Не те, що високохудожній твір, а й простенький подільський сувенір купити дедалі складніше. Колись в області працювали два заводи: художньої кераміки та лозоплетіння. Нові вироби створювали цілі творчі лабораторії. Тепер Полонські фарфорові скульптурки побачиш хіба в комісійних та антикварних магазинах. Традиційні промисли підтримуються стараннями одиниць. А хто ж підтримує їх?

Щоб творчі секрети не забулися, центр намагається популяризувати народну творчість. Чотирнадцять виставок в обласному центрі, дві — у столиці протягом минулого року, — яскраве тому свідчення. Але щоб пробудилося бажання творити самому, споглядання мало. От і вирішили проводити майстер-класи. Спершу провели показові заняття з макраме для всіх охочих. Потім на клас із бісероплетіння запросили майстринь із різних областей. До витоків ткацтва повернув інший урок. Виявилось, не обов'язково запускати верстат, що є у краєзнавчих музеях, аби виткати перше в житті полотно. Досить кількох нехитрих пристосувань, кольорових ниток і уміння ткать. Особливе захоплення у дітей і дорослих викликав урок, де можна було власноруч створити ляльку-мотанку.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Почувши музику, він запропонував Заремі повну ставку педагога

Шановний акціонере!

Львівське закрите акціонерне товариство по туризму та екскурсіях «Львівтурист», код ЄДРПОУ 02594021 повідомляє про скликання чергових Загальних зборів акціонерів ЗАТ «Львівтурист», що відбудуться 07 квітня 2011 року за адресою: м. Львів, вул. Коновальця, 103, кім. 216.
Реєстрація акціонерів з 10 год. до 10 год. 45 хв.
Початок зборів об 11 годині.

Порядок денний:

1. Про затвердження Звіту про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Львівтурист», включаючи дочірні підприємства, філії за 2010 рік, звіту і висновку Ревізійної комісії.
2. Про показники фінансово-господарського плану ЗАТ «Львівтурист» на 2011 рік.
3. Про порядок розподілу чистого прибутку ЗАТ «Львівтурист» за фінансовими результатами 2010 року, визначення строку, порядку виплати дивідендів та покриття збитків.
4. Про відкликання членів Наглядової ради товариства.
5. Про відкликання членів Ревізійної комісії товариства.
6. Про відкликання членів правління товариства.
7. Про зміну найменування ЗАТ «Львівтурист» в зв'язку із приведенням у відповідність з нормами Закону України «Про акціонерні товариства».
8. Про внесення змін до Статуту ЗАТ «Львівтурист» в зв'язку із приведенням у відповідність з нормами Закону України «Про акціонерні товариства» шляхом викладення Статуту у новій редакції.
9. Про внесення змін до статуту дочірнього підприємства ЗАТ «Львівтурист» — лікувально-оздоровчого комплексу «Джерела Карпат» шляхом викладення статуту в новій редакції.
10. Про внесення змін до положення про філію ЗАТ «Львівтурист» туристсько-лікувального комплексу «Арніка» шляхом викладення положення в новій редакції.
11. Про внесення змін до положення про філію ЗАТ «Львівтурист» - Львівське бюро подорожей та екскурсій шляхом викладення положення в новій редакції.
12. Про внесення змін до положення про філію ЗАТ «Львівтурист» — центру туристсько-екскурсійної діяльності «Трускавецьтурист» шляхом викладення положення в новій редакції.
13. Про внесення змін до положення про філію ЗАТ «Львівтурист» — Моршинське бюро подорожей та екскурсій шляхом викладення положення в новій редакції.
14. Про внесення змін до положення про філію ЗАТ «Львівтурист» — готель «Турист» шляхом викладення положення в новій редакції.
15. Про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів товариства в новій редакції.
16. Про затвердження Положення про Наглядову раду в новій редакції.
17. Про затвердження Положення про Правління в новій редакції.
18. Про затвердження Положення про Ревізійну комісію в новій редакції.
19. Про затвердження Положення про доступ до інформації про товариство.
20. Про обрання членів та голови Наглядової ради товариства, затвердження умов цивільно-правових договорів, що укладатимуться з ними, встановлення розміру винагороди, обрання особи, яка уповноважується на підписання цивільно-правових договорів з членами Наглядової ради, затвердження кошторису витрат на винагороду членам Наглядової ради товариства.
21. Про обрання членів та голови Ревізійної комісії товариства, затвердження умов цивільно-правових договорів, що укладатимуться з ними, встановлення розміру винагороди, обрання особи, яка уповноважується на підписання цивільно-правових договорів з членами Ревізійної комісії, затвердження кошторису витрат на винагороду членам Ревізійної комісії.
22. Про обрання членів правління товариства.
23. Затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління товариства.

З усіма проектами документів з питань порядку денного акціонери можуть ознайомитись не пізніше як за три дні до проведення зборів.

При собі необхідно мати паспорт, а представнику акціонера — паспорт та довіреність, оформлену відповідно до вимог чинного законодавства України.

Телефон для довідок: 2370627, 2375086.

Бланки договорів страхування "Зелена картка" Страхової компанії "Інвестсервіс" серії UA035/: 6828232, 6837835, 6837859-6837863, 6837867, 6270480-6270481, 6839456, 6845160, 6845552, 6845558-6845559, 6845563, 6845572, 6846821, 7322390, 7322117, 7552239, 7552998, 7322009-7322011 вважати недійсними.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) постановою від 31.01.2011 р. у справі № Б 29/173-10 Товариство з обмеженою відповідальністю «Метсервіс», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Курсанська, 7, код ЄДРПОУ 35808301, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Чикилдіну Світлану Анатоліївну, ліцензія АВ № 307425, (49008, м. Дніпропетровськ, пров. Токарний, 55, тел. (056) 787-60-91.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) Постановами від 27 січня 2011 р. в провадженні справ:

1. № 5/244/10 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «АВАТАР-ЮГ» (код 36700647, м. Миколаїв, вул. Севастопольська, 22);
2. № 5/245/10 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «ВЕРНАДА ПЛЮС» (код 32612531, м. Миколаїв, пр. Героїв Сталінграду, 113-А);
3. № 5/246/10 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛАНЕТ» (код 32282816, м. Миколаїв, вул. Шевченка, 58/19);
4. № 5/247/10 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «ВЕЙБХАВА» (код 36579451, м. Миколаїв, вул. Декабристів, 15/48);
5. № 5/248/10 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «АВИАЛЬ-НИК» (код 36700673, м. Миколаїв, вул. Петровського, 9) визнав боржників банкрутами та ввів ліквідаційні процедури в порядку ст. 51 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Ліквідатор - голова ліквідаційної комісії Безабчук Алла Володимирівна (Адреса: 54056, м. Миколаїв, а/с 14. Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Одеської області (м. Одеса, проспект Шевченка, 29), справа № 7/548-10-5421, визнано банкрутом ТОВ «ІНВЕСТ-ПРОГРЕС» (65011, Одеська обл., м. Одеса, вул. В. Арнаутська, буд. 50, кв.15, ЄДРПОУ 33720849).

Ліквідатором банкрута призначено голову ліквідаційної комісії Каплицьку Л. О. (65011, Одеська обл., м. Одеса, вул. В. Арнаутська, буд. 50, кв.15).

Банкрутство порушено в порядку ст. 51 Закону України № 2343.

Товариство з обмеженою відповідальністю «МОДУЛЬЕНЕРГОСЕРВІС», код за ЄДРПОУ 33370780, м. Краматорськ, заявляє про свою ліквідацію.
Адреса ліквідаційної комісії: вул. Соціалістична, б. 50, кв. 27, м. Краматорськ Донецької обл., 84301.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Ліквідаційна комісія.

Шановний акціонер!

Правління ЗАТ «Пансіонат «Береговий» повідомляє Вас про скликання Загальних зборів акціонерів, які відбудуться об 11-00 31 березня 2011 р. за адресою: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Тургенева, № 20, тел.: 0652-601936, з наступним порядком денним:

1. Обрання Голови та Секретаря загальних зборів акціонерів.
2. Затвердження акта передачі ЗАТ «Пансіонату «Береговий».

Постановою Господарського суду Хмельницької області від 06.10.09 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Ранок», код 03786372, с. Миніківці Дунаєвського району Хмельницької області, визнано банкрутом, розпочата ліквідаційна процедура.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Бодяк Руслана Андрійовича, м. Городок, вул. Шевченка, 60, кв.127 (ліцензія АВ № 307419 від 19.04.07 р.).

Постановою господарського суду Харківської обл. від 31.01.11 р. по справі №-5023/418/11 було визнано банкрутом ТОВ "ОПТ-ТОРГСПЕЦ-ЗАПЧАСТИНА" (м. Харків, вул. Полтавський шлях, 31, код ЄДРПОУ 36122649) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Іванішева Ярослава Олександровича, ліцензія АВ № 482009 від 09.07.09. Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення. Заяви направляти за адресою: 61070, м. Харків, а/с 9852.

Господарським судом Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) порушено справу № 5023/277/11 про банкрутство Кредитної спілки "СЛОБОДА - КРЕДИТ" (код ЄДРПОУ 33608217; адреса: 61050, м. Харків, пр. Московський, б. 65, кв. 4; п/р 26502860694110 у ХОФ АКБ "Укрсоцбанк" м. Харків, МФО 351016) та введено процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Дерев'янка Дмитра Володимировича (ліц. АВ № 081044 від 18.05.2006 р., поштова адреса для вимог кредиторів та листування: 61007, м. Харків, а/с 8230). Вимоги кредиторів та пропозиції щодо до санації боржника приймаються протягом тридцяти днів від публікації оголошення.

Ухвалою Господарського суду Миколаївської області (м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 27.01.2011 року по справі № 9/220/10 введено процедуру розпорядження майном Селянського фермерського господарства «Екіпаж» (56470, Миколаївська область, Доманівський район, с. Мостове, код ЄДРПОУ 23086932) відповідно до статті 11 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Фоменко Віру Михайлівну (ліцензія АВ № 547855 від 08.11.2010 року, 54010, м. Миколаїв, вул. 6 - Попережна, 30, кв. 16).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

09 лютого 2011 року внесено зміни до реєстру учасників (тимчасових учасників) Фонду: учасник Фонду Відкрите акціонерне товариство "ВЕСТ ФАЙНЕНС ЕНД КРЕДИТ БАНК" змінив назву на Публічне акціонерне товариство "ВЕСТ ФАЙНЕНС ЕНД КРЕДИТ БАНК" (свідоцтво учасника Фонду №187 від 09.02.2011); учасник Фонду Відкрите акціонерне товариство Акціонерний банк "Старокиївський банк" змінив назву на Публічне акціонерне товариство "Старокиївський банк" (свідоцтво учасника Фонду № 087 від 09.02.2011). 0-800 308108; www.fg.gov.ua

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) 20.01.2011 р. порушено справу № 12/5009/228/11 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Урожай-Агро» (код ЄДРПОУ 36442456; 69097, м. Запоріжжя, пр. Радянський, буд. 15, п/р 26001423000301 в ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», МФО 305299), введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Ухвалою господарського суду Запорізької області від 01.02.2011 р. у справі № 12/5009/228/11 введено процедуру розпорядження майном, розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Лихоп'юк Дениса Павловича (ліцензія АВ № 347327, поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, а/с 37).

Вимоги кредиторів приймаються протягом 30 днів з дати публікації оголошення.

Відповідно до рішення загальних зборів учасників ТОВ «Сафарі-Центр», протокол № 9 від «09» лютого 2011 року прийнято рішення про ліквідацію підприємства (03151, м. Київ, вул. Ушинського, 27/73, Код ЄДРПОУ 32620296). Претензії приймаються ліквідаційною комісією до 18.04.2011 р. за адресою: 03151, м. Київ, вул. Ушинського, 27/73.

Постановою господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) по справі № 50/571-6 від 24.11.2010 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Зіг-Заг» (04128, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 17, код: 32312756, р/р 26009101100013 в Київській регіональній дирекції АТ «Райффайзен Банк Аваль», МФО 322904) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Постановою від 24.11.2010 р. ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Косинську Л. В. (Ліцензія серії АВ № 081199 від 14.08.2006 р.), поштова адреса: 03164, м. Київ, вул. Осіння, 98.

Постановою господарського суду Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 01.02.2011 р. по справі № 21/76/2011 визнано банкрутом Приватне підприємство «Луг — Грод» (ідентифікаційний код № 34941994, 91000, місто Луганськ, вулиця Леніна, будинок 38) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Альошкіна Сергія Валерійовича (адреса 91055, м. Луганськ, вул. Луначарського, буд. 95, кв. 30; ліцензія АВ № 499109 від 29.12.2009 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Страхова компанія "БРОКБІЗНЕС" у зв'язку з втратою полісів повідомляє про **визнання недійсними нижченаведених бланки ОСЦПВВНТЗ:** серія ВЕ №№ 2802871-2802880, 3819924-3819929, 3819951, 4340953, 3819962, 5590559-5590560, 3820748, 3820760-3820768, 3820774-3820780, 3820817
серія ВС № 7913913
Всього: у кількості 40 штук,
спеціальних знаків державного зрака:
серія СД №№ 214941-214950, 628350, 795221, 628348, 629445, 629623, 629636-629644, 629674-629679, 629681, 629695, 629702, 629742, 785142
серія СЖ №№ 622101, 624034-624048, 624064, 629129
Всього у кількості 43 штуки.

Господарський суд Волинської області (проспект Волі, 54А, м. Луцьк, 43010) Ухвалою від 31.01.2011 р. порушено справу №08/9-Б про банкрутство Малого приватного підприємства «Виробничо-комерційна фірма «ІНВЕСТ-VEZ» (вул. Ковельська, 22, м. Луцьк, 43000, код ЄДРПОУ 14343471, р/р 260080038701 в ПАТ «Банк інвестицій та заощаджень» м. Києва, МФО 380281).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Рудецьку Оксану Ярославівну (ліцензія серії АВ № 547987 видана 11.01.2011 р. Державним департаментом з питань банкрутства Міністерства економіки України). Адреса для кореспонденції: 43017, м. Луцьк, бульвар Дружби народів, буд. 13А, кв. 73.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування цього оголошення.

Постановою Господарського суду Автономної Республіки Крим (95003, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург/Річна, 29/11) від 18.01.11 р. по справі № 5002-30/3945.1-2010 боржника ДП Кримської спілки риболовецьких колгоспів «Торговельно-промисловий комплекс «Море» (юридична адреса: 98300, м. Керч, вул. Новоселів, буд. 2 ; код ІНН (04619245) порушено справу про банкрутство.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Савіна Василя Вячеславовича, ліцензія АВ 347165 від 17.08.2007 р., що мешкає за адресою: м. Джанкой, пров. Спортивний, 5, кв. 40.

Ухвалою Господарського суду Київської області від 17.09.2010 року № Б8/109-10 порушено провадження у справі про банкрутство ПП «Компанія «Агрокам», що знаходиться за адресою: Київська обл., Києво-Святошинський р-н, м. Вишневе, вул. Ломоносова, 54, код ЄДРПОУ 33910038.

Ухвалою Господарського суду Київської області від 22.10.2010 року у справі № Б8/109-10 про банкрутство ПП «Компанія «Агрокам», що знаходиться за адресою: Київська обл., Києво-Святошинський р-н, м. Вишневе, вул. Ломоносова, 54, код ЄДРПОУ 33910038, розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Борисова Олександра Юрійовича, ліцензія АВ № 347400 від 13.03.2008 року, Київська область, м. Бориспіль, вул. Франка, 2, кв. 32, контактний телефон (044) 50127 80.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 (тридцяти) днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) від 22.11.2010 р. порушена справа № Б24/334-10 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Комфорт Сити Груп» (49000, м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 103, код ЄДРПОУ 36162964).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ляшенко Владлену Вадимівну (49038, м. Дніпропетровськ, провулок Штабний, 5, кв.210, ІНН 2758919804, ліцензія АВ № 470285 від 02.11.2009 р.).

Господарський суд Донецької області (83043, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою по справі 5/326, від 31.01.11 р. порушив справу про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Будтехгрант» (ЄДРПОУ 35581192, м. Донецьк, проспект Ілліча, 27, п/р 26005198084781 в Донбаській філії ВАТ «Кредитпромбанк» в м. Донецьку, МФО 335593) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шарого Андрія Миколайовича (ліцензія серії АВ № 456340 від 29.01.2009 р., м. Донецьк, проспект Ленінський, буд. 7, кв. 32).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Сьогодні в Україні переважно без опадів, лише на Закарпатті вдень пройде невеликий сніг з дощем. На дорогах ожеледь. Вітер північно-західний, південно-східний, 5—12 м/с. Температура вночі 16—22°, удень 6—15 градусів морозу, на Лівобережжі вночі 23—30°, удень 10—22° морозу; на крайньому півдні й на Закарпатті вночі 0—9° морозу, вдень температура поступово підвищиться від 5° морозу до 5° тепла.

ХРАНИТЕЛІ ТРАДИЦІЙ

У Карпатах весну провіщає ведмідь, а не бабак

Американський День бабака останнім часом набув популярності в багатьох країнах світу, включно з Україною. Однак мало хто знає, що у Карпатах здавна побутувала дещо відмінна — відповідно до місцевих умов — традиція.

Вважається, що саме німецькі переселенці завезли до США звичай прогнозувати час приходу весни, спостерігаючи за поведінкою бабака в день 2 лютого. Це свято в Америці відзначають ще з 1887 року. Кажуть, що в цей день гризун пробуджується від зимової сплячки і вилазить із нори. Якщо надворі сонячно, то бабак, побачивши свою тінь, лякається і ховається назад у нору досипати. В цьому випадку ще шість тижнів продовжуватиметься зима. А якщо хмарно, то бабак тіні не бачить і йде на першу прогулянку — тож весна буде ранньою. Свято це стало настільки популярним, що, окрім офіційних американських бабаків, найвідомішим із яких є Філ зі штату Пенсильванія, своїми провидцями обзавелися у багатьох країнах світу. В Україні таким є Тимко з харківського зоопарку.

Фото з сайту www.1freewallpaper.com

А от львівських бабаків Мишка та Марусю будять не 2-го, а 15-го лютого — на Стрітєння. Виявляється, саме львів'яни точніше дотримуються західноукраїнської традиції, і ось чому.

З дитинства пам'ятаю, як мій дід, який народився ще за часів Австро-Угорщини, казав, що на Стрітєння у Карпатах із барлогу вилазить ведмідь. Далі було все, як і з бабаком: якщо світитиме сонце і «карпатський вуйко» побачить свою тінь, то ще 40 днів у горах подарюватиме зима. Але якщо надворі мете завірюха, завиває вітер, то — хоч як це парадоксально! — назад у барліг він уже не залізе: чекай весну!

У народній уяві свято Стрітєння Господнього відображається, як зустріч зими з весною, і кому, як не бурому ведмедеві — володареві карпатських лісів, провіщати прихід весни. Західні ж християни відзначають це свято на 13 днів раніше, тобто — 2 лютого. Саме в цей день угорці традиційно чекають на вихід ведмеда. Ось так прогнозистами у багатьох європейських народів стають — де гірський ведмідь, а де — степовий бабак.

Володимир ПУКІШ.
Анапа (Росія) — Мукачеве.

Посиденьки провела Людмила ОПАНАСЕНКО (mila@golos.com.ua)

Як граф проголосив електрифікацію усього... маєтку

НЕЙМОВІРНО, АЛЕ ФАКТ

Влада підвищує тарифи на компослуги, народ обурюється. Чого варті лише тарифи на електрику та дивні обмеження у споживанні кіловат, з яким ні хату не обігрієш, ні обіду не звариш на електроплиті? І це при надвиробництві цього невидимого товару! Дехто шукає незалежності та самостійності з «електрошокового» зашморгу, обладнучи власного вітряка чи споруджуючи міні-електростанцію. Знаю факт, коли місцевому «Кулібіну» заборонили користуватися встановленим на подвір'ї власноруч виготовленим вітряком: «не положено, треба споживати те, що продають»...

А в історії є й інший факт. Як прогресивний подільський поміщик Людвик Карлович Сцибор-Мархоцький без особливих перешкод і економічних затрат електрифікував свій величезний маєток, а також млин. Про це дізналася зі щойно виданого другого тому «Наукових записок Центру Мархоцькознавства».

Дослідник Юрій Олійник посилається на документи, які віднайшов в історичному архіві. Справа щодо електрифікації маєтку Людвика Карловича Сцибор-Мархоцького в Притулівці складається з 13 аркушів. Спочатку граф подав відповідну заяву у грудні 1898 року в технічно-будівельний комітет та Подільське губернське правління. В архіві Юрій Олійник також натрапив на опис електричного освітлення в маєтку, рапорт клерка Подільського губернського правління щодо дозволу на освітлення в Новоушицьке повітове поліційне управління та звернення клерка Подільського губернського правління в технічно-будівельний комітет щодо електрифікації та дозвіл цього комітету... «Майже через рік,

11 листопада 1899 р., у канцелярію губернатора від технічно-будівельного комітету надійшов висновок з дозволом на електрифікацію», — вказує Юрій Олійник.

Дозвільний процес був вельми складним, хоч нині він теж нелегкий (автор випробувала на собі цю процедуру, підключаючи електроопалення до сільської хати). Зате в минулому є один дуже важливий плюс: власник електромережі нікому не платив за

спожиті кіловати. Нині селянин, вирішивши обігрівати дім та готувати їжу електрикою, щоразу залежить від нових і нових підвищень її вартості. У результаті, порахувавши витрати, він може обрізати ту мережу та перейти на хмиз із лісу та лампу-гасницю чи свічку. Мабуть, нашої державі вигідно виробляти й не продавати електроенергію?!

А от молодому графу ніхто не встановлював (тим більше не урізував) норму споживання електрики. Він нічого не економив. У млині горіло, як свідчить дослідник, 34 електричні лампи, 25 ліхтарів освітлювало

ЦЬОГО ДНЯ, 16 ЛЮТОГО

■ **1831.** Народився класик російської літератури Микола Лесков. ■ **1906.** Народилась видатна шахістка, перша чемпіонка світу Віра Менчик. ■ **1918.** Литва проголосила свою незалежність від Росії та Німеччини. ■ **1968.** Помер поет Євген Маланюк. ■ **1968.** У США з'явилася перша телефонна служба порятунку. ■ **1976.** З конвеєра Камського автозаводу зійшов перший важкий грузовик (КамАЗ). ■ **2005.** Набув чинності Кіотський протокол, ухвалений у грудні. ■ **1997.** Зобов'язує розвинуті країни та країни з перехідною економікою скоротити або стабілізувати викиди парникових газів.

територію садиби. У маєтку сяяло п'ять бра та ще 23 світильники. На той час ще не було холодильників, прасок, мікрохвильовок тощо. А якби вони вже існували, граф би, напевно, спокійно користувався й цією технікою. За електрику він, повторюємо, нікому не платив. Струм для нього виробляла парова машина (локомотив) потужністю від 20 до 30 кінських сил. Динамо-машина могла дати напругу від 220 до 340 вольт. Електричне живлення підтримував акумулятор на 120 елементів, розрахований на 100 ампер-годин. Акумуляторна батарея відповідно до технічного плану регулювала силу струму в електричній мережі та її розподілення. Звісно, прості люди не могли тоді розкошестися на таке.

Минуло 112 років. Нам кажуть, що у нас всякий прогрес та зростання. А, виявляється, — навпаки. Прості люди сьогодні після цінкових стрибків починають вважати електрику розкішшю. І всяк споживач тому графу нині позаздрить і подумає: був би в мене локомотив!..

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

НАША ДОВІДКА

Центр Мархоцькознавства у селі Миньківцях Дунаєвецького району на Хмельниччині діє з ініціативи місцевого краєзнавця Володимира Захар'єва та його однодумців. Вони вивчають життя та діяльність видатного реформатора — графа Ігнатія Мархоцького, який насмілювався проголосити власну державу на території Російської імперії понад 200 років тому і керував нею 37 років. А вищезгаданий Людвик — це його онук.

Шукач зникаючих рослин

НЕ ГАЙ ЧАСУ!

Синя жимолость уперше потрапила у «Червону книгу України». І знайшов її садівник-любитель з міста Радивилова **Володимир БАТОЧЕНКО (на знімку)**, тим самим довівши, що ця унікальна рослина не зникла з українських теренів, як це вважалося протягом останніх сторіч.

вельми корисні за своїми лікувальними властивостями.

— Повернувшись в Україну і продовживши свої практичні рослинницькі дослідження, я з подивом довідався, що на її теренах жимолость синя взагалі не зустрічається, — каже Володимир Баточенко. — Відтак зосередився на інших рослинах, тим паче, що мені запропонували долучитися до підготовки третього видання «Червоної книги України». Разом із завідувачем відділу природної флори Національного ботанічного саду Віктором Мельником у пошуках зникаючих видів рослин «намотали» сотні кілометрів по лісах Волині, Рівненщини, Львівщини. Коли ж ми мандрували по карпатському гірському хребту Чорногора з іншим великим знавцем природи львів'янином Михайлом Загульським, там, у масиві Петроса, я натрапив на жимолость синю (на знімку), та

ще й у такому великому масштабі — майже три сотні рослин. Ось так вперше в Україні відкрилася жимолость синя, яка за моїм авторством потрапила до «Червоної книги України». Тепер важливо зберегти цю унікальну рослину. А далі, можливо, запровадити промислове виробництво жимолості, як це практикується у багатьох країнах для використання у фармакології.

Під пильне око Володимира Баточенка потрапив також аконіт опушеноплодий — доволі рідкісна в Україні рослина, а

ось для знаменитої тибетської медицини просто неоціненна.

— Аконіт має багато підвидів, — зауважує Володимир Миколайович, — один із них — аконіт опушеноплодий, вочевидь, найрідкісніший. Принаймні на території Рівненської області його донедавна ще не зустрічали. Натрапити на рослину пощастило на Мізоцькому кряжі. Коли про цю знахідку дізнався один з найвідоміших світових знавців аконіту — професор Йозеф Мітка з Ягеллонського університету (Польща) — одразу поспішив на Рівненщину.

Євген ЦИМБАЛЮК, Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.
Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Над номером працювали: Віталій ЖЕЖЕРА, Олександр СУСЛЕНКО, Оксана КАЛУГІНА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2011 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 19208

Макет, верстка — редакція газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами foto@golos.com.ua — відділ листів leto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

